

**Ma M_uweni Sulumani ya Zeṅ
àbəki ni
Ere ye ti mədəmki ka Ma
M_uweni Sulumani ya Zeṅ
àbəki ni**

Maslaṅa ya ti àbəki wakita ge Zeṅ ni àdafay slimi gayan a wakita ni bu ndo. Ku tamal nahkay nənḡu ni, kwa ka mənḡəki gani ndam ga Yezu dek tāsəra àbəki ti Zeṅ zal asak gayan ni. A wakita ni bu àbəki slimi ga ndam asak ga Yezu ndahan ni, ay àbəki slimi gayan gayanani ndo ; àbəki « nan ya ti Yezu awayay nan kayani ni » ciliṅ (13.23 ; 19.26 ; 20.2 ; 21.7, 20).

Zeṅ àsəra majalay ahàr ga ndam Zude ya tajəgay Krist Bay gəđakana ya amara na (1.20-21 ; 7.40-42). Àsəra manḡəhad ga ndam Zude a : gatay ya tizirey ndam Samari na (4.9), ya tekeli kəđi ana wur ka vad azlalahkər, ku tamal vad gani vad məpəsabana na (7.22). Àsəra had Zude a (11.18). Gayan ya àṅḡəhad pakama ni nahkay ni ti adafaki èpia zlam gana àna eri gayan gayanana (12.3 ; 20.7). Zlam gani nani dek ti adəfiki ana leli bay ya àbəki wakita ni ti tənḡəhadkabá akaba Yezu a.

Zeṅ àṅḡəhad ere ye ti Yezu àgray akaba adəm ni akada ge Meciyə, Mark akaba Lək ya tənḡəhad ni ndo. Nday mahkərani ni tənḡəhad ga Yezu ya àṅḡəki ke təwi gayan ka had Gelili, oru gwar a Zeruzalem ni. Ay Zeṅ ti ni àṅḡəhadá sawaday ga Yezu ndahan ya ti nday ndahan ni tənḡəhad ndo

na : òru a Zeruzalem sak kay (2.13 ; 5.1 ; 7.10 ; 12.12). Meciyu, Mark akaba Lak tãngəhadã zlam ga Yezu ya àgray na àtam ge Zerj ya àngəhad ni, ay Zerj àngəhadã pakama ga Yezu a kay ya nday ndahañ ni tãngəhad ndo na, mazavu gani 3.1-21 ; 4.1-42 ; 6.25-70 ; 7.14-39 ; 8.12-58 ; 10.1-21 ; 13.1-17.26.

A pakama nday nani bu ni ti Yezu àdafay ahàr gayan, àdəm nañ ti nañ way. Nañ dipen ya àvi sifa ana mis ni (6.35, 41, 48, 51) ; nañ bay ya asladì məlan ana mis ni (8.12 ; 9.5) ; nañ mahay ga gargara ga təmbəmbak (10.7, 9) ; nañ bay ya ti ajəgay zlam lala ni (10.11, 14) ; mis tangaba e kisim ba, təbu ana sifa ti azuhva nañ adaba nañ àbu (11.25) ; nañ divi, nañ jiri, nañ sifa (14.6) ; nañ mən ga zlam ya abi bəza sulumani ni (15.1, 5). A pakama nday nani bu dek ti Yezu àzay pakama ge Melefit ya àhi ana Məwiz ka ya ti àngazlivu ni : « Nu nəbu. » (Mahərana 3.14 ; Zerj 8.58). Nahkay Zerj àngəhad ga Yezu ya àdəm vay-vay « Nu Melefit » ni.

Zlam ga Yezu ya àgray, àgri ejep ana mis ni ti adafaki nañ gədakani (2.11), ti mis təsər nañ Melefit. Zerj àbəki zlam nday nani dek ti awayay ti « kəgəsumkabu Yezu ti nañ Krist, nañ Wur ge Melefit, ti kəngətum sifa ya àndav day-day do ni » (20.31).

Pakama ge Melefit asladì məlan ana mis

¹ Wudaka Melefit ànjəki ka magraya zlam a dek ti Bay nahañ àbu àndava. Bay gani nani ti Pakama ge Melefit. * Ka gani nani ti nañ àbu akaba Melefit ka ahar bəlan àndava. Nañ gani ti Melefit daya.

* **1:1** Pakama ge Melefit ti Yezu.

² Wudaka Melefit ànjəki ka magraya zlam a dek ti Pakama nani naŋ àbu akaba Melefit ka ahar bəlanj àndava.

³ Melefit àgraya zlam a dek ti àna naŋ. Zlam ya ti Melefit àgraya àna naŋ do ni ti àbi.

⁴ Zlam ya ti Melefit àgraya tay a ni dek ti Pakama nani àvi sifa gani ana tay. Sifa gani nani ti asladī məlanj ana mis.

⁵ Masladani gani nani asladay a məlanj zinj-zinjəni bu, ay ti nday ya a məlanj zinj-zinjəni bu ni təgəskabu naŋ ndo.

⁶ Zal nahanj àra, slimi gayanj Zerj, Melefit àslərbiyu naŋ ga məhi pakama gayanj ana mis.

⁷ Naŋ zal sedi : àra ti ga magrakia sedi a ka masladani na, ti mis dek təfəki ahàr ka Bay ya ti avay sifa ni.

⁸ Asladay ti naŋ naŋani do : àra ti ga magrakia sedi ka masladani na cilinj.

⁹ Bay ya ti asladay ge jiri ni ti, Pakama ge Melefit ni. Àra a duniya va, naŋ àbu asladī məlanj ana mis dek.

¹⁰ Nahkay Bay nani ti naŋ àbu a duniya bu. Melefit àgraya duniya ti àna naŋ : ay ti ndam ga *duniya ni təsərkaba naŋ a ndo.

¹¹ Àra ka had gayanj a, ay ti ndam gayanj təgəskabu naŋ ndo.

¹² Ku tamal nahkay nəngu ni mis ndahanj təgəskabá naŋ a, təfəkia ahàr a. Nday ya ti təfəkia ahàr a ni ti, àvi divi ana tay ti tigi bəza ge Melefit.

¹³ Tìgia bəza ge Melefit a ti akada ge mis ya ti tiwi bəza ni do. Tìgi nahkay ti akada ga zal ya awayay

azi huf ana wal ni do. Tigi nahkay ti Melefit àvi sifa maweni ana tay tigi bæza gayan.

14 Nahkay Pakama ge Melefit ni ègia mis a, ànjəhadə e kidin geli ba. Ere ye ti àgray ni dek ti àgray àna *sulum ge Melefit, àna jiri daya. Leli màra mîpia nan a ti məsəra nan gəđakani, nan Wur bəlan bəlanani ge Melefit.

15 Zerj àgrakia sedi a, àdəm kay kay : « Nədəm : “Nu ti nàra enji gayan a, ay nan gəđakani àtam nu, adaba wudaka tiwi nu ti nan àbu àndava.” Pakama gani nani nədəmki ti ka nan. »

16 Nan ti zlam sulumani dek afa gayan : nahkay àgri sulum gayan ana leli sak ehimeya.

17 Melefit àvi *Divi gayan ana leli ti àna wakita ge Məwiz ya àbəki ni. Ay àgri sulum gayan akaba jiri gayan ana leli ti Yezu *Krist.

18 Maslanja ya èpia Melefit a ti àbi. Ay Wur gayan bəlan bəlanani nan Melefit, anjəhad afa ga Bəjani ni, nan day kwa ti àdəfiki Melefit ana leli ti məsər nan.

Sedi ge Zerj bay məbaray mis ni

(Meciyu 3.1-12 ; Mark 1.1-8 ; Luk 3.1-18)

19 Nahkay Zerj nakəj àgray sedi gayan. A vad nahan gəđakani ga ndam *Zude ya a Zerəzalem ni təslərbiyu mis ge mihindifiņa ma ke Zerj a. Təslərbiyu ti mis ndahan e kidin ga ndam *manğalakabu mis akaba Melefit ni bu akaba ndam *Levi ndahan. Mis ni tàra tinjia ti təhi : « Nak ti way ? »

20 Tàra tihindifiņa ma na nahkay ti, Zerj nakəj èmbirfin ndo, àdəm vay-vay kè meleher ge mis dek : « Nu ti Krist *Bay gəđakani ya amara ni do. »

²¹ Eslini tihindifiŋa ma keti, t̄hi : « Tamal nahkay ti, nak way ? Nak Eli aw ? » Zerj nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm : « Aha, nu Eli do. » T̄hi keti : « Ay nak ti bay mahəŋgaray pakama ge Melefit ya Məwiz àdəm amara ni aw ?† » Àdəm : « Aha, nu do. »

²² Eslini t̄hi : « Tamal nahkay ti, nak way zla aw ? Ahàr àdəm məhəŋgrikaboru ma gani ana ndam ya t̄slərbiyu leli ni kwa. Kədəmki mam ka ahàr gayak mam ? »

²³ Zerj àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm : « Ahaslani Izayi bay mahəŋgaray pakama ge Melefit àdəm :

“Maslaŋa azlah a huđ gili bu, dəŋgu gayan ahəndabiyu. Àdəm :

Slamatumikabu divi ana Bay gəđakani, ahàr àdəm divi gayan m̄la ndəlaḅa.” ‡

« Maslaŋa ya ti dəŋgu gayan ahəndabiyu ni ti nu. »

²⁴ E kidiŋ ga ndam ya ti t̄slərbiyu tay a Zerəzalem ni bu ni ti ndam *Feriziyen ndahan t̄kibu ka tay.

²⁵ Nday nakəŋ tihindifiŋa ma nahan a keti, t̄hi ahkado : « Tamal nak Bay gəđakani ya amara ni do, nak Eli do, nak bay mahəŋgaray pakama ge Melefit ya amara ni do nahəma, *kabaray mis ti kamam ? »

²⁶ Zerj nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm : « Nu ti nabaray k̄li àna yam ; ay maslaŋa nahan nan àbu e kidiŋ gek̄li bu, k̄sərum nan do.

²⁷ Nu ti nàra enji gayan a : ay nu ti way ga mepicehiaba ezewed ga kimaka gayan a di way ? »

† 1:21 Məŋjay Mimbiki 18.15. ‡ 1:23 Izayi 40.3.

28 Zlam nday nani dek tàgravu ti a Betani ke ledi ga zalaka *Zurden, ka məlanj ya ti Zerj abaray mis ni.

Yezu ti nanj Wur Təmbak ge Melefit

29 Hajənj gani ti Zerj nakənj èpi Yezu nanj àbu arəkia. Àra èpia nanj a ti àdəm ahkado : « Maslanja hini ti *Wur Təmbak ge Melefit : agray ti zlam magudarani ge mis ga duniya ni dek mələbi va bi ti nanj.

30 Nədəm : “Nu ti nàra enji gayanj a, ay nanj gədakani àtam nu, adaba wudaka tiwi nu ti nanj àbu àndava.” Pakama gani nani nədəmki ti ka nanj.

31 Ngay nanj gani ti nəsərkaba ndo. Ay nu nàra *nəbaray mis àna yam ti ga mədəfiki nanj ana ndam jiba ge Izireyel. »

32 Zerj nakənj àdəm keti : « Nìpi *Məsuf ge Melefit àhərkiaya kwa a huđ melefit ba akađa ga kurkoduk ya ahər na, àrəkia ànjəhadki.

33 Ngay nanj gani ti nəsərkaba ndo, ay ka ya ti Melefit àslərbiyu nu ga məbaray mis àna yam ni ti àhu ahkado : “Maslanja ya ekipi Məsuf goro aməhərkiaya amanjəhadki ni ti, nanj gani Bay ya ti aməbaray mis àna *Məsuf Njəlatani ni.”

34 Zlam gani nani àgrava kè eri goro a. Nagrakia sedi a : nanj ti Wur ge Melefit. »

Ndam madəbay Yezu ye enjenjeni ni

35 Hajənj nahanj gani keti Zerj nanj àbu eslini akaba ndam madəbay nanj cə.

36 Nday təbu eslini nahkay ti Zerj nakənj èpi Yezu nanj àbu asawaday. Àra èpia nanj a nahəma, àdəm : « Maslanja hini ti *Wur Təmbak ge Melefit. »

37 Ndam madəbay naŋ cœeni ni t̄ara t̄icia ma gayan̄ na ti t̄adəboru Yezu e metelin̄ vu.

38 Yezu àmbatbiyu ma kələn̄, èpi ti nday t̄əbu tadəboru naŋ, mək àhi ana tay : « Kədəbum mam ? » Nday nakən̄ t̄əhi ahkado : « Rabi, kanjəhad̄ ti eley ? » (Rabi ti awayay adəmvaba « Məsi »).

39 Naŋ nakən̄ àhi ana tay ahkado : « Dəguma, akara kipum. » Nahkay t̄oru akaba naŋ, t̄oru t̄ipi mələŋ gayan̄ ya anjəhad̄ ni. Ka sarta gani nani àgray njemdi fad̄ ya ga mələkarawa : t̄əpəs akaba Yezu nakən̄ eslini, fat̄ adəkiviyu a ahay vu ka tay.

40 E kidin̄ ge mis cœeni ya t̄ici ma ge Zerj, t̄adəbay Yezu ni bu ni ti, bələŋ gani slimi gayan̄ Andre naŋ wur ga mən̄ ga Simu Piyer.

41 Andre nakən̄ adəboru wur ga mən̄ani Simu h̄uya. Àra àdia ah̄ar a ti àhi : « Mədia ah̄ar ana Misi a. » (Misi ti awayay adəmvaba « *Krist *Bay gədakani ya amara ni »).

42 Andre àra àhia ma ana Simu a nahkay ti àzoru naŋ suwwa afa ga Yezu. Yezu àra èpia naŋ a ti àhi : « Nak Simu wur ge Zerj : kama kama ti atəzalay kur ti Sifas. » (Sifas ahkay do ni Piyer ti awayay adəmvaba « akur. »)

43 Hajən̄ teguni gani ti Yezu adəm asləka akoru ka had̄ *Gelili. Naŋ àbu akoru ti àdi ah̄ar ana Filip mək àhi : « Dəbabiyu nu. »

44 Filip ti kəsa gayan̄ Beceyda. Kəsa nani ti kəsa ga ata Andre nday ata Piyer daya.

45 Filip day òru àdi ah̄ar ana Natanayel mək àhi : « Mədia ah̄ar a ana Bay ya ti Məwiz adəmki ma e *Divi ge Melefit bu akaba ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit t̄adəmki ma na. Bay gani nani

ti Yezu, naŋ wur ge Zuzef, kəsa gayan Nazaret. »

⁴⁶ Eslini ti Natanayel àhəŋgrifəŋ, àhi : « A Nazaret ti zlam sulumani aŋgətvu nahkay aw ? » Filip àhəŋgrifəŋ, àhi : « Ra kîpi àna eri gayak. »

⁴⁷ Natanayel nakəŋ naŋ àbu arəkia ka Yezu a, Yezu àra èpia naŋ a nahəma, àdəm : « Naŋ hini ti zal *Izireyel ededīŋ : àgosay mis do ferera. »

⁴⁸ Natanayel àra ècia ma gayan na ti àhi : « Kəsər nu ti ahəmamam ? » Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Wudaka Filip àzalabiyu kur ti, nìpia kur a ka ya ti nak kəbu e zəhwəri ga *wəruv bu na. » ⁴⁹ Eslini Natanayel àhi : « Məsi, nak ti Wur ge Melefit, nak Bay ga ndam Izireyel ! »

⁵⁰ Yezu àhi ahkado : « Kəfəku ahàr ti adəba nəhuk “Nìpia kur a nak kəbu e zəhwəri ga wəruv bu” ni aw ? Ekipi zlam gəfəkani ndahan tətam hini mba. »

⁵¹ Àdəm keti : « Nəhi ana kəli nahəma, ekipəm huđ melefit məzləkvabana, akaba *məslər ge Melefit təcəloru e melefit vu mək təŋəkua ka nu, nu *Wur ge Mis a. »

2

Wuməri ga maday wal a Kana

¹ A vad ya mahkər ti tàgray wuməri ga maday wal a Kana ka hađ *Gelili. Məŋ ga Yezu day naŋ àbu eslini.

² Təzaloya Yezu akaba ndam mađəbay naŋ na ka mələŋ ga wuməri na daya.

³ Nday təbu tagray wuməri nahkay ti zum àra àndavkia ka tay a. Eslini məŋ ga Yezu àhi ana Yezu ahkado : « Zum ni àbi va bi, àndava. »

4 Ay Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Mma, nak kədəfuki təwi goro aw ? Sarta gani goro ènjia faŋ ndo. »

5 Eslini məŋ ga Yezu àhi ana nday ya ti tagray təwi ni ahkado : « Grum ere ye ti aməhi ana kəli kəgrum ni dek. »

6 Wərzla ga akur gədəkani muku təbu eslini. Wərzla nday nani ti ndam *Zude təcahviyu yam a tay vu, *tabaray àna naŋ ka ya ti tawayay tigi *njəlatani akada ge divi gatay ya tadəbay ni. Wərzla ni bəlaŋ gani azum mandaray fađ.

7 Eslini Yezu àhi ana ndam ya tagray təwi ni ahkado : « Cəhumviyu yam a wərzla nday hini vu, ti tərəhvu. » Nahkay nday nakəŋ təcahviyu yam a wərzla ni vu bərerə bərerə.

8 Tàra tàgra nahkay ti, Yezu àhi ana tay : « Cəhumaya kəzumikaboru ana gədəkani ga wuməri ni. » Mək tàgray ere ye ti àhi ana tay ni.

9 Gədəkani ga wuməri ni àra àcaka ti yam ni ègia zum a àndava. Naŋ àsər məlaŋ ya təcahbiyu zum ni do, ay ndam magray təwi ni təsəra təcahbiyu yam ga wərzla ni. Àra àcaka zum na ti, àzalay bay ya aday wal ni,

10 mək àhi : « Ku way way do ka ya ti agray wuməri ti acəhibiyu zum məcərani ana mis enji. Mis ni etisikabá day kwa ti acəhibiyu ya acər lala do ni ana tay. Ay nak ti kəgray nahkay ndo, kəvi zum ya acər lala ni ana mis nihi dəma mba. »

11 Zlam ga Yezu ya àgray enjenjeni agri ejep ana mis, adəfiki zlam ana tay ni ti àgray a Kana ka had Gelili ti nahkay. Gayaŋ ya àgray nahkay ni ti adəfaki naŋ gədəkani : ndam madəbay naŋ ni tàra təsəra naŋ gədəkani ti təfəki ahàr həya.

12 Kələŋ gani Yezu akaba məŋani, bəza ga məŋani akaba ndam mədəbay naŋ ni təsləka tōru a Kafar-nahum. Tōru tɪnjəa eslina ti tənjuhəd vad 6al ciliŋ.

*Yezu a ahay gədəkani ge Melefit ni bu
(Meciyə 21.12-13 ; Mark 11.15-17 ; Lək 19.45-46)*

13 Wuməri ga ndam *Zude ya təzalay *Pak ni àra ènjia wudək ti, Yezu akaba ndam mədəbay naŋ ni tōru a Zeruzalem.

14 Tōru tɪnjəa ti Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit ni vu. Eslini àdi ahàr ana ndam məsəkumoru slasla, təmbəmbak, kurkodúk, akaba ndam mambay siŋgu manjuhədani.

15 Àra àdia ahàr ana tay a nahkay ti àzay ezewed, àslapaya kurupu gana, àgaraya tay a dalaka ga ahay ni ba dek : àgaraya təmbəmbak akaba slasla gatay na daya. Àboru siŋgu ga ndam mambay siŋgu ni ka həd, àhəmbahədaba tabəl gana daya.

16 Mək àhi ana ndam məsəkumoru kurkodúk ni ahkado : « Həlumaba zlam ndana ahalay a ! Kəgrum ti ahay ga Bəŋ goro ni egi gosku ba. »

17 Ndam *mədəbay Yezu ni tàra tìpia ere ye ti àgray na ti, tèsərki ka pakama ge Melefit ya àbu məbəkiani a Wakita gayaŋ ni bu ni. Pakama gani nihi : « Bay Melefit goro, nawayay ahay gayak dal-dal. Nawayay kwa, do ni nənjuhəd koksah.* »

18 Eslini gədəkani ga ndam Zude tìhindifiŋa ma kà Yezu a, təhi ahkado : « Kisliki magray mam tata mam ? Graya zlam magray ejep a ti məsər Melefit àvuka divi ga magray ere ye ti kàgray ahalay na. »

* 2:17 Limis 69.10.

¹⁹ Yezu àhi ana tay ahkado : « Mbedumkaba ahay gəḍakani ge Melefit hina. Kèmbedumkaba nahəma, a huḍ ga vad mahkərani ni bu ni ti nələmaba. »

²⁰ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Wudaka tindeveriŋ mələm ahay hini ti, təzumkia vi a kru kru faḍ mahar muku a. Nak ti kəḍəm kələmaba a huḍ ga vad mahkərani ba ti ahəmamam ? »

²¹ Ay ahay gəḍakani ya Yezu aḍəmki ma ni ti, aḍəmki ka vu gayaŋ gayaŋani.

²² Yezu àra àməta mək àŋgaba e kisim ba ni ti ndam maḍəbay naŋ ni təsərki ka ma nani ya aḍəm ni. Nahkay nday nakəŋ tэгəskabu pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni akaba ma ga Yezu ya aḍəmbiyu ni.

Yezu àsəra majalay ahàr ge mis a dek

²³ Ka ya ti Yezu naŋ àbu a Zeruzalem a wuməri ga *Pak bu ni ti àgra zlam ya agri ejep ana mis na dal-dal. Mis tàra tipia ti mis kay e kidiŋ gatay bu təfəkia ahàr ka Yezu a, təḍəm naŋ gəḍakani.

²⁴ Ay Yezu ti ni àfəki ahàr ka tay ndo, aḍaba àsəra tay a dek lala.

²⁵ Àwayay ti mis təhiki ma àki ka ku way way do do, aḍaba naŋ àsəra majalay ahàr ge mis a dek.

3

Ata Yezu nday ata Nikodem

¹ Zal nahaŋ àbu slimi gani Nikodem ; naŋ zal Feriziyeŋ, naŋ gəḍakani ga ndam *Zude daya.

² Ga mələvad a vad nahaŋ nahəma àrəkia ka Yezu a, àhi ahkado : « Məsi, məsəra Melefit àslərbiyu kur ga macahi zlam ana leli, aḍaba maslaŋa àbi agray zlam magray ejep akaḍa gayak

ni bi, si tamal ti Melefit àvia njəda gana ana maslaŋa gana kwa. »

³ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nəhuk nahəma, maslaŋa àbi epi *Məgur ge Melefit bi, si tamal tiweya naŋ nahaŋ a keti kwa. »

⁴ Nikodem nakəŋ èhindifiŋa ma, àhi : « Mis gəɖakani àndava ti tiweya naŋ nahaŋ a keti ti agravu waw ? Esliki məŋguyani a huɖ ga məŋani vu mək tiweya naŋ nahaŋ a keti aw ? »

⁵ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi keti : « Nəhuk nahəma, maslaŋa àbi ahuriyu a Məgur ge Melefit vu bi, si tamal tiweya naŋ àna yam a akaba Məsuf Njəlatana kwa.

⁶ Maslaŋa ya ti mis hihirikeni ewi ni ti naŋ mis ciliŋ. Maslaŋa ya *Məsuf Njəlatani ewi ni ti naŋ àbu àna Məsuf Njəlatani.

⁷ Ma goro ya nəhuk : “Ahàr àɖəm lekələm ɖek si tiweya kəli nahaŋ a keti kwa” ni ti àgruk ejep ba.

⁸ Ere ye ti nəhukki ma ni ti akada ga aməɖ ya akəzlay ka mələŋ ya naŋ awayay ni. Kici mahənday gani ciliŋ ; kəsər mələŋ ya ècikbiyu ni do, kəsər mələŋ ya akoru ni do daya. Ku way way do *Məsuf ge Melefit èwia naŋ a ti naŋ day nahkay. »

⁹ Eslini Nikodem nakəŋ àhi : « Ere gani nani agravu ti ahəmamam ? »

¹⁰ Yezu àhi keti : « Nak bay macahi zlam ana ndam *Izireyel ti kəsər zlam nday nani do aw ?

¹¹ Nəhuk nahəma, ere ye ti leli məɖəmki ma ni ti leli məsəra àndava. Ere ye ti leli magrakia sedi a ni ti, leli mīpia àndava. Ay lekələm ti ni kəgəsumkabu ma geli ya məhi ana kəli ni do.

¹² Tamal lekələm kəgəsumkabu ma goro ya nəhi ana kəli àki ka zlam ya agravu ka haɖ ni do ni ti,

akəgəsumkabu ma goro ya anəhi ana kəli àki ka zlam ya agravu e melefít bu ni ti ahəmamam ?

¹³ Maslaŋa ya ti àcəloya e melefít va ti àbi, si nu *Wur ge Mis, adaba nàsləkabiya eslina.

¹⁴ Ahaslani a huđ gili bu ni ti Məwiz àvədaya gavaŋ ga evirzegena, àfəki ka ahàr ga təndal, àzoru agavəla. * Nu Wur ge Mis day si təzoru nu agavəla nahkay kwa. ¹⁵ Nahkay ti ku way way do àfəkua ahàr a ti Melefít avi *sifa ya àndav day-day do ni.

¹⁶ Nədəm nahkay ti adaba Melefít àwaya mis ga duniya dal-dal. Nahkay àslərbiyu Wur gavaŋ bəlaŋ bəlaŋani ni, àvi ana tay, ti ku way way do tamal àfəkia ahàr ka Wur na ti èji do, aŋgət sifa ya àndav day-day do ni sawaŋ.

¹⁷ Melefít àslərbiyu Wur gavaŋ a duniya vu ti ga məgəs mis ga duniya ni àna seriya do : àslərbiyu naŋ ti ga mahəŋgay mis ga duniya àna naŋ sawaŋ.

¹⁸ Maslaŋa ya ti afəki ahàr ka Wur ge Melefít ni ti, Melefít àgəs naŋ àna seriya do. Ay maslaŋa ya afəki ahàr do ni ti, Melefít àgəsa naŋ àna seriya àndava, adaba afəki ahàr ka Wur ge Melefít bəlaŋ bəlaŋani ni ndo.

¹⁹ « Seriya ya Melefít agəs mis àna naŋ ni ti nihi : àslərbiyu Wur gavaŋ a duniya vu ga masladí məlaŋ ana mis, ay mis tàwayay məlaŋ masladani ni ndo, tàwayay manjəhadani a məlaŋ ziŋ-ziŋeni bu sawaŋ. Tagray nahkay ti adaba təbu tagudar zlam.

²⁰ Ku way way do tamal agudar zlam ti àwayay məlaŋ masladani do ; àwayay məhuriyani a huđ gani vu do daya, adaba awayay ti zlam magədavani gavaŋ ni àŋgazlavu ba.

* **3:14** Mənjay Macalani 21.9.

21 Ay maslaṅa ya ti agray jiri ni awayay məhuriyani a məlaṅ masladani ni vu, adaba àgray təwi gayan àna njəda ge Melefit, nahkay awayay ti təwi ni mângazlavu. »

Yezu nday ata Zer bay məbaray mis ni

22 Yezu akaba ndam ya tadəbay naṅ ni təsləka, tōru ka məlaṅ nahaṅ ka had *Zude. Tōru tinjua eslina ti Yezu ànjəhad akaba tay, naṅ àbu *abaray mis.

23 Ka sarta gani nani ti Zer day naṅ àbu abaray mis a Enoṅ kà gəvay ga kəsa Selim. Zer abaray mis eslina ti adaba yam àbu dal-dal. Nahkay mis dal-dal təbu tərəkia mək abaray tay.

24 Ka gayan nani abaray mis ni ti, təfiyu naṅ a daṅgay vu faṅ ndo.

25 Eslina mis ya tadəbay Zer ni ndahaṅ e kidiṅ gatay bu təbu tagray gejewi akaba zal Zude nahaṅ àki ke divi ga ndam *Zude ya tadəbay ti tigi *njəlatani ni.

26 Nahkay nday nakəṅ tərəkioru ke Zer, təhi ahkado : « Məsi, bay ya a vad nahaṅ àbu lekulum ata naṅ ke ledi ge Zerdeṅ kəgrakia sedia ni ti, nihi ti naṅ àbu abaray mis, mis dek təbu tərəkioru. »

27 Eslina Zer nakəṅ àhi ana tay ahkado : « Maslaṅa ya ti eslina magray təwi àna njəda gayan gayanani ti àbi, si tamal Melefit àvia njəda gana kwa.

28 Lekulum lekulumeni day kəgrumkua sedi a tata, nədəm : “Nu *Krist *Bay gədakani ya amara ni do ; Melefit əslərbəiyu nu enji gayan ciliṅ.”

29 Nədəm nahəma, nu ti akada zləba ga bay ya aday wal ni. Maslaṅa ya ti azay wal ni ti wal ni

gayanj. Ay zləba gayan ni kà gəvay gayan, eci ma gayan ; ècia dənğu ga bay ya aday wal na ti amər dal-dal. Nu day nəmər ti nahkay, məmərani gani èsləva a vu va.

³⁰ Ahàr àdəm njəda gayan māsagakivu, goro ti ni mǎgulu.

³¹ « Bay ya ti àsləkabiya agavəla nahəma, agur mis dək. Maslaņa ya àsləkabiya agavəla do ni ti nanj ka had, azlapaki day ka zlam ya ka had ni. Bay ya ti àsləkabiya a huđ melefít ba ni ti [agur mis dək],

³² agray sedi ga zlam ya èpi akaba èci ni, ay maslaņa àbi agəskabu pakama gayan ni bi.

³³ Ay maslaņa ya ti àgəskabá pakama gayan a ti adəm pakama ge Melefít ti jiri ededij.

³⁴ Bay ya ti Melefít àslərbiyu nanj ni ti adəm pakama ge Melefít, adaba Melefít àvia njəda ga Məsuf gayan a dək.

³⁵ Bənj ga Wur ni awayay Wur gayan ni, àbi zlam dək a ahar vu ti mǎgur.

³⁶ Maslaņa ya ti afəki ahàr ka Wur ni ti Melefít àvia *sifa ya àndav day-day do na àndava. Maslaņa ya ti afəki ahàr ka Wur ni do ni ti aməngət sifa gani do ; Melefít nanj àbu azumki bəruv kekilenja. »

4

Zlapay ga ata Yezu nday ata wal Samari

¹ Eslini mis təbu tədəm Yezu agray ti mis tādəbay nanj akaba *abaray mis dal-dal àtama ge Zerj na. Yezu àsəra ndam *Feriziyen day ticia ma gana.

² Ge jiri ti abaray mis ti Yezu Yezuani do ; tabaray mis ti ndam ya tadəbay nanj ni.

³ Yezu àra àsəra ndam Feriziyen ni ticia ma gana nahkay ti, àsləka ka had *Zude a, òru gwar ka had *Gelili.

⁴ Wudaka enjiyu e Gelili ti, si asləkaba gwar ka had *Samari a kwa.

⁵ Naŋ àbu akoru ka had Samari ti ènjua a kəsa nahaŋ va, təzalay kəsa nani Sikar. Kəsa gani nani ti kà gəvay ga vədaŋ ge Zekup ya àvi ana wur gani Zuzef ni.

⁶ A vədaŋ nani bu ni ti suwa ge Zekup àvu mileni. Yezu àra àmətaɓkaba àna sawaday ge divi na, òru ènjua ti ànjəhad digus kà suwa ni. Ka sarta gani nani ti fat wis.

⁷ Eslini wal Samari nahaŋ ara acah yam ti àdi ahàr ana Yezu nakəŋ. Naŋ àbu acahaya yam na ti Yezu àhi : « Vu nīsi ti ! »

⁸ Ka sarta nani ti Yezu naŋ bəlaŋ, adaba ndam ya tadəbay naŋ ni tàdəgoru a kəsa vu ga məsəkumbiyu zlam məzumani.

⁹ Yezu àra àhia ma ana wal na nahkay ti, wal ni àhi ahkado : « Nak zal *Zude kīhindifua yam a kà nu wal Samari a ti ahəmamam ? » Wal ni àdəm nahkay ti adaba ma ga ndam Zude àrakaboru akaba ndam Samari do.

¹⁰ Yezu àhi : « Tamal ti kəsəra ere ye ti Melefit avi ana mis na akaba maslaŋa ya ehindifuka yam na ti, akal kīhindifiŋa yam kà naŋ a sawaŋ. Tamal kīhindia ti akal àvuka yam ya avay sifa na. »

¹¹ Wal ni àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Maslaŋa goro ni, zlam macahaya yam a àfuk bi, suwa ni day zilen ti, kacahaya yam ya avay sifa na ti eley ? »

¹² Bəŋ ga bəŋ geli Zekup àmbribu suwa hini ana leli. Naŋ naŋani əsia yam ga suwa hina, bəza gayan

akaba zlam ga gənwaw gayanj day tisia. Nahkay ti kəhi ana ahər kətama Zekup əna gəɖakana waw ? »

¹³ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Ku way way do esi yam hini ti, yam amakaɖ nanj kekileŋa.

¹⁴ Ay maslaŋa ya ti esi yam goro ya anəvi ni ti yam amakaɖ nanj ɖay-ɖay va do. Yam ya ti nu nəvi ni emigi akada gəzəŋ ga yam a vu gayanj bu. Gəzəŋ ga yam nani ti aməvi *sifa ya àndav ɖay-ɖay do ni. »

¹⁵ Nahkay wal nakəŋ àhi ahkado : « Maslaŋa goro ni, vu yam gani nani, ti yam àkaɖ nu va ba, nàra ahalay a ga macah yam va ba daya. »

¹⁶ Yezu àhi : « Ru kàzalabiya zal gayak a, nak day kəŋga. »

¹⁷ Wal ni àhi : « Zal goro àbi. » Yezu àhi : « Ma gayak ya kəɖəm zal gayak àbi ni ti, ma ge jiri eɖeɖiŋ.

¹⁸ Adaba kàda zawal a zlam, ay zal ya nak kəbu afa gani ni ti zal gayak do. Ma gayak ya kəɖəm ni jiri eɖeɖiŋ. »

¹⁹ Wal ni àhi : « Maslaŋa goro ni, nihi ti nəsəra nak bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit.

²⁰ Ata bəŋ geli ndam Samari tàzləbay Melefit ka həma hini. Ay lekulum ndam Zude kəɖəmmum tàzləbay Melefit ti si a Zeruzalem kwa. »

²¹ Yezu àhi : « Wal ni, gəskabá ma goro ya nəhuk na : sarta amara ti, akəzləbum Melefit ti ka həma hini do, a Zeruzalem do daya.

²² Lekulum ndam Samari kəzləbum Melefit, ay ti kəsərum nanj eɖeɖiŋ eɖeɖiŋeni do. Leli ndam Zude ti ni mazləbay Melefit, məsəra nanj a, adaba Melefit àŋgazlivu ana leli ga mahəŋgay mis dek əna təwi ya àgri ana leli ni.

²³ Ay sarta àbu ara : nihi ti sarta gani nani ènjia

àndava. Ka gani nani ti ndam ya ti tazləbay Melefit ededij ededijeni ni ti atazləbay naŋ àna njəda ga Məsuf gayan, àna jiri gayan daya. Adaba Baba awayay ti mis tâzləbay naŋ ti nahkay.

²⁴ Melefit ti naŋ Məsuf : nahkay ahàr àdəm ndam ya tazləbay naŋ ni ti tâzləbay naŋ àna njəda ga Məsuf gayan akaba àna jiri gayan. »

²⁵ Wal nakəŋ àhi : « Nəsəra *Bay gədakani amara, naŋ ya ti təzalay naŋ *Krist ni. Eminjia ti, amədəfiaba zlam ana leli a dek. »

²⁶ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nu ya ti nəhuk ma nihi ti, nu Krist gani. »

²⁷ Ka ya ti Yezu àra àdəma ma nana ti, nday ya ti tadəbay naŋ ni tàsləkabiya a kəsa ni ba. Nday nakəŋ tàra tìpia Yezu a nday təbu təzlapay nday ata wal ni ti àgri ejep ana tay a. Ay maslaŋa ya àhi ana Yezu « Kihindiŋa mam ? » ahkay do ni « Kazlapumki ka mam ? » ni ti àbi.

²⁸ Eslini wal ni àmbərbu mandaray gayan ni, àsləka òru a kəsa vu. Òru ènjua ti àhi ana mis ahkado :

²⁹ « Nèdia ahàr ana maslaŋa nahan a, àhuaya ere ya nàgrabiya na dek. Bi naŋ Krist Bay gədakani ya amara ni. Dəguma makoru ti kîpəmbiyu naŋ a. »

³⁰ Mis ga kəsa ni tàra tìcia ma ga wal na ti, tìcikbiyu tərəkia ka Yezu a.

³¹ Ka sarta ya ti wal ni àdoru a kəsa vu ni ti, ndam ya tadəbay Yezu ni təbu təhi ana Yezu : « Məsi, caka zlam a day. »

³² Ay Yezu àhi ana tay ahkado : « Nu nəbu àna zlam məzumani ya lekələm kəsərum do ni. »

³³ Ndam ya tadəbay naŋ ni tàra tìcia ma gayan na ti təzlapay e kidij gatay bu tədəm ahkado : « Bi

maslaŋa àzibiya zlam məzumana zla tək ? »

³⁴ Eslini Yezu àhi ana tay : « Zlam məzumani goro ni ti, magray ere ye ti Bay ya àslərbiyu nu awayay ni akaba mendeveriŋ tawi gayan ya ti àvu ni.

³⁵ Lekuləm kədəmum : “Àvu kiya fađ day kwa ti atabaz zlam.” Ay nu ti nəhi ana kuli : Mənjumoru zlam ya a vədaŋ bu ni lala. Zlam ni təndəhkabá, èsliə mabazana.

³⁶ Maslaŋa ya abaz zlam ni təvia endif gayan a àndava, naŋ àbu acakalakabu zlam ga vədaŋ ni. Zlam nday nani ti mis ya ti atəŋgət sifa ya àndav đay-đay do ni. Nahkay ti bay ya ezligi zlam ni nday ata bay ya ti abaz ni təmərvu ka ahar bəlaŋ.

³⁷ Ma *gozogul ge mis ya tədəm : “Maslaŋa nahaŋ ezligi, maslaŋa nahaŋ ara abaz” ni ti jiri eđediŋ.

³⁸ Nu ti nəsləruru kuli ga mabaz zlam a vədaŋ bu. Vədaŋ gani nani ti lekuləm kəgrum tawi gani ndo. Lekuləm kabazum cilin, mis ndahaŋ tàmətađkiaya ke kuli a. »

³⁹ Ndam Samari tàra ticia ma ga wal ya àhi ana tay : « Àhuaya ere ye ti nəgrabiya na đek » na ti, mis dal-dal e kidin gatay bu təfəki ahàr ka Yezu.

⁴⁰ Ndam Samari ni tàra tijnikia ka Yezu a ti tahaŋgalay naŋ, təhi : « Kam-kam njəhadə afa geli a ti ! » Nahkay Yezu ànjəhad afa gatay vad cə.

⁴¹ Eslini tàra ticia ma ga Yezu Yezuani ya àhi ana tay na ti, mis dal-dal təfəki ahàr àkivu, tətama nday ya ti təfəki ahàr ye enjenjeni na àna kayana.

⁴² Mək təhi ana wal ni ahkado : « Məfəki ahàr hi ti, azuhva pakama gayak ya kəhi ana leli ni cilin do. Məfəki ahàr ti adaba leli leleni micia pakama gayan ya adəm na àna slimi geli gelena. Məsəra

naŋ Bay ya ti ahəŋgay ndam ga *duniya dek eɗeɗin ni. »

Yezu ahəŋgaraba wur ga bay məgri tɔwi ana bay ga haɗ Gelili a

⁴³ Yezu àra àpəsa vad cɔ eslina ti, àsləka òru e Gelili ;

⁴⁴ àɗəm : « Bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ti, mis ga haɗ gayan gayanani təhəŋgrioru ahàr a haɗ do. »

⁴⁵ Ay òru ènjua e Gelili a ti, ndam Gelili təgəskabá naŋ a, aɗaba nday day tòra ka wuməri a Zerɔzalem a, tìpibiya tɔwi ga Yezu ya àgrabiyu eslini na dek palam.

⁴⁶ Ka ya ti Yezu àbu eslini e Gelili ni ti àŋgoru a Kana. Kana ti kəsa ya ti Yezu àmbatkaba yam a àmbavu zum ni. Eslini maslaŋa nahaŋ àbu, maslaŋa nani ti kəsa gayan Kafarnahum, agra tɔwi ana bay ga haɗ Gelili. Wur gayan àbiyu a magam, èbesey do.

⁴⁷ Àra ècia Yezu àsləkabiya e Zɔde a, naŋ àbu e Gelili ti, àrəkia àhi : « Wur goro èbesey do, awayay amət ; kam-kam tokumkaboru, kòru kàhəŋgaraba naŋ a ti ! »

⁴⁸ Yezu àhi : « Tamal lekulum kipuram zlam njəɗa-njəɗani ya təgri ejep ana mis ni ndo ni ti, kəfumku ahàr do simiteni. »

⁴⁹ Eslini bay məgri tɔwi ana bay ni àhi ana Yezu ahkado : « Bay goro, tamal kòru kàhəŋgaraba wur goro na do ni ti, aməmət. »

⁵⁰ Yezu àhi : « Sləka, wur gayak naŋ àbu lala, àmət do. » Bəŋ ga wur ni àgəskabá pakama ga Yezu na, mək àsləka.

⁵¹ Naŋ àbu e divi bu aŋgoru a magam nahəma, tàbakabu ahàr akaba ndam ya tàgri təwi ni, təhi : « Wur gayak àŋgaba, naŋ àbu lala. »

⁵² Èhindifiŋa kà tay a, àhi ana tay ahkado : « Àgri ŋgulumani ti àna njemdi ehimey ? » Təhəŋgrifəŋ, təhi : « Aku àhəlkia ewena àna njemdi biliŋ ya ga mələkarawa. »

⁵³ Àra ècia ma gatay na ti àsər wur ni àŋgaba ti ka sarta ya Yezu àhi « Wur gayak ni àŋgaba, naŋ àbu lala » ni. Eslini naŋ nakəŋ àfəki ahàr ka Yezu ; ndam ga huđ ahay gayəŋ ni tàra ticia ma gana ti nday day təfəki ahàr ka Yezu.

⁵⁴ Hini ti zlam magray ejep ga Yezu ya àgray ye cə ka hađ Gelili ka ya ti àsləkabiya ka hađ *Zude a ni.

5

Yezu ahəŋgaraba zal dərə a Zeruzalem a

¹ Àgra vad a 6al ti ndam *Zude tàgray wuməri nahaŋ a Zeruzalem, nahkay Yezu òru.

² Eslini a Zeruzalem ti mələŋ nahaŋ àvu, yam àvu dizliva. Mələŋ nani ti slimi gani Becata àna ma *Hebri ; kà gəvay ga mahay ya təzalay ga təmbəmbak ni, tàgrafəŋaya ahay a zlam ga məvi zəhweri ana mis ye eslini na.

³ A huđ ga ahay nday nani bu ni ti ndam ga arməwər təvu kay mandəhadani : ndam wuluf, ndam jigwer akaba ndam dərə. [Təjəgay ti yam ni mādadaŋ,

⁴ adaba ka sarta ndahaŋ ti *məslər ge Melefit ahuriyu a huđ ga yam ni vu adadaŋ yam ni. Eslini

maslaŋa ya ahuriyu a yam ni vu enji ni ti ku mam awər naŋ mam nəŋgu ni aŋgaba.]

⁵ Maslaŋa nahaŋ əbu eslini ɛbesey do vi kru kru mahkər mahar azlalahkər.

⁶ Yezu ɛpia naŋ a naŋ əbu mandəhadani, àra àsəra arməwər gayan ni əpəskia ti, àhi : « Kawayay ti kəŋgaba waw ? »

⁷ Maslaŋa ya ti ɛbesey do ni àhəŋgrifəŋ, àhi : « Bay goro, maslaŋa goro àbi ga məfiyu nu a yam ni vu ke weceweceni ka ya ti adadəy ni bi. Ka ga yam ya adadəy ni wudəka nəhuriyu ti maslaŋa nahaŋ embukia. »

⁸ Ay Yezu àhi : « Cikaba, za hətav gayak na, sawadəy. »

⁹ Eslini naŋ nakəŋ àŋgaba həya, àzay hətav gayan ni, mək asawadəy. Zlam nani àgravu ti ka fat məpəsabana.

¹⁰ Nahkay gədəkani ga ndam Zude təhi ana zal ya ti àŋgaba ni ahkado : « Kani vad *məpəsabana ti, kisliki mazay hətav gayak ni do. »

¹¹ Naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa ya ti àhəŋgaraba nu a ni àhu : “Zay hətav gayak ni, sawadəy.” »

¹² Nday nakəŋ tihindifiŋa, təhi : « Maslaŋa ya àhuk : “Zay hətav gayak ni, sawadəy” ni ti way ? »

¹³ Ay maslaŋa ya ti àŋgaba ni àsər way ti àhəŋgaraba naŋ a ni way do, adəba Yezu àsləkaba e kidiŋ ge mis dal-dalani ni ba.

¹⁴ Kələŋ gani Yezu ərə àdi ahər ana maslaŋa ya ti àŋgaba ni a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit ni bu, mək àhi : « Nihə kəŋgaba nahəma, kəgudar zlam va ba. Nahkay do ni ti, araŋa nahaŋ amagrakukvu àtam nahaŋ ni. »

¹⁵ Esline maslaŋa nakəŋ àsləka, àrəkiору ka gəđákani ga ndam Zude ni, àhi ana tay : « Maslaŋa ya ti àhəŋgaraba nu a ni ti Yezu. »

¹⁶ Nahkay gəđákani ga ndam Zude ni tàdəbafəŋa ma kà Yezu a adaba àgray təwi nani ti a vad məpəsabana ba.

¹⁷ Ay ti Yezu àhi ana tay : « Bəŋ goro àpəsaba do, naŋ àbu agray təwi kəlavad ; nu day nəpəsaba do nəbu nagraj təwi kəlavad. »

¹⁸ Naŋ nakəŋ àra àdəma nahkay ti, gəđákani ga ndam Zude ni àwərikiva bəruv ana tay a dal-dal, tawayay takad naŋ. Tawayay takad naŋ ti adaba naŋ àbu agray zlam ya təcəfəŋa mis ga magrana a vad məpəsabana ba na cilij do, naŋ àbu adəm Melefít naŋ bəŋani daya. Àdəm nahkay ti, àzay ahàr gayan nday kala-kala ata Melefít.

Təwi ga Wur ge Melefít ya Melefít àvi ni

¹⁹ Yezu àhi ana tay keti : « Nəhi ana kəli nahəma, Wur èsliki magraj təwi ga ahàr gayan gayanani do. Agraj ti si təwi ya ti èpia Bəŋani naŋ àbu agraj ni kwa. Təwi ga Bəŋ ga Wur ya agraj ni dek ti Wur gayan ni day agraj.

²⁰ Adaba Bəŋ ga Wur ni ti awayay Wur gayan, adəfiki təwi ya ti agraj ni dek. Amədəfiki təwi ndahaŋ gəđákani tətam nday ndani, ti məgri ejep ana kəli.

²¹ Bəŋ ga Wur ni naŋ àbu ahəŋgaraba mis ya təməta ni e kisim ba, avi sifa ana tay : Wur gayan ni day avi sifa ana mis akadə gayan ya awayay ni.

²² Nahkay day Bəŋ ga Wur ni àgrafəŋa seriya kə mis a do : àvi njəđə gani ana Wur gayan ni ti məgrafəŋa seriya kə mis a.

23 Àgray nahkay ti adaba awayay ti mis dek tãhəŋgrioru ahàr a had ana Wur gayan ni akada ya ti tãhəŋgrioru ahàr ana had ana Bəŋ ga Wur ni. Maslaŋa ya ti àhəŋgrioru ahàr a had ana Wur ni do ni ti àhəŋgrioru ahàr a had ana Bəŋ ga Wur ni do daya, adaba Wur ni ti Bəŋani àslərbiyu naŋ.

24 « Nəhi ana kuli nahəma, maslaŋa ya ti agəskabu pakama goro, afəki ahàr ka Bay ya ti àslərbiyu nu ni, naŋ àbu àna *sifa ya àndav day-day do ni. Melefit aməgəs naŋ àna seriya do : kisim aməgri araŋa va do adaba naŋ àbu àna sifa ya àndav day-day do ni àndava.

25 Nəhi ana kuli nahəma, sarta nahanə àbu ara wudak, ay nihi ti èŋjia àndava. Ka gani nani ti ndam ya nday məmətani ni etici dəŋgu ga Wur ge Melefit. Nday ya ti ticia dəŋgu gayan na ti atəŋgət sifa ya àndav day-day do ni.

26 Adaba mam, Bəŋ ga Wur ni avi sifa gayan ana mis ; nahkay àvia njəda ana Wur gayan na ga məvi sifa gayan ana mis a daya.

27 Àvia njəda ana Wur gayan ga magrafəŋa seriya kè mis a, adaba Wur gayan ni ti naŋ *Wur ge Mis daya.

28 Ma hini ya nədəm ni ti àgri ejep ana kuli ba, adaba sarta àbu ara, sarta gani nani eminjia ti mis ya ti tàməta, təvu e evid bu ni dek etici dəŋgu ga Wur ni.

29 Eticia dəŋgu gayan na ti, atahəraya e evid ni ba. Nday ya ti tàgra zlam sulumana ni atəŋgaya ga məŋgət sifa ya àndav day-day do na, ay nday ya ti tàgudara zlam a ni atəŋgaya ti təgəs tay àna seriya.

30 Nu ti nisliki məgri zlam àna ahàr goro goroani

koksah. Nagrafəŋa seriya kè mis a ti akada ge Melefit ya ahu ni. Seriya goro ya nagray ni seriya ge jiri, adaba nawayay magray ere ye ti ahàr goro awayay ni do. Nagray ti ere ye ti Bay ya ti àslərbiyu nu ni awayay ni sawaŋ. »

Sedi ya tagrakia ka Yezu a ni

³¹ Yezu àhi ana tay keti : « Tamal nu nuani nagrakia sedi ka ahàr goro a ti, akal jiri do.

³² Ay agrakua sedi a ti maslaŋa nahaŋ : nəsəra sedi gayaŋ ya agrakua ni ti ge jiri.

³³ Lekulum kəsəlrumkioya mis ke Zer a ; tòru tɪnjikiya ka naŋ a ti àgrakua sedi a. Sedi gayaŋ ya àgrakua ni ti ge jiri.

³⁴ Nu ti sedi ge mis ya tagrakua ni ti araŋa gani goro do. Nəhi ma ge Zer ana kuli ti adaba nawayay kəgəsəmkabu. Kəgəsəmkabá ti Melefit ahəŋgay kuli.

³⁵ Zer ti akada ge ceŋgel ya tēbefta, asladı məlaŋ ana mis ni. Ka sarta nahaŋ ɓal ti kəmərəmva àna masladani gayaŋ na.

³⁶ Ay nu ti tawi goro ya nagray ni agrakua sedi a. Sedi gani nani ti àtam ge Zer ya àgrakua ni. Tawi gani nani ti Bəŋ goro àvu ti nàgray ; agrakua sedi a, adafaki ti Bəŋ goro àslərbiyu nu ededɪŋ ni ti zlam gani nani.

³⁷ Bəŋ goro àslərbiyu nu, naŋ naŋani àna ahàr gayaŋ day agrakua sedi a. Ay lekulum ti kicəm dəŋgu gayaŋ day-day ndo, kɪpəm naŋ e eri vu day-day ndo daya.

³⁸ Kawayum məgəskabu pakama gayaŋ ti mənjuhədıvu ana kuli a ahàr bu do, adaba kəfumki ahàr ka Bay ya ti Bəŋani àslərbiyu naŋ ni do.

³⁹ Lekuləm kəmbərənjum mejeŋgey Wakita ge Melefit do, adaba kəhumi ana ahàr akəŋgətum *sifa ya àndav day-day do ni ti àna naŋ. Ma ga wakita gani nani ti adəmku ka nu,

⁴⁰ ay kawayum marana afa goro a ti nəvi sifa gani nani ana kəli do.

⁴¹ « Nawayay ti mis hihirikeni àzləbay nu do.

⁴² Ay nəsəra kəli a : nəsəra lekuləm ti kawayum Melefit àna hudbəlaŋ do.

⁴³ Nu nàra ti Bəŋ goro àslərbiyu nu, ay lekuləm kawayum məgəskabu nu do. Tamal maslaŋa nahaŋ ara ga ahàr gayaŋ gayaŋana ti, kəgəsumkabu naŋ.

⁴⁴ Lekuləm kəzləbumvu e kidiŋ gekəli bu, ay Melefit naŋ bəlaŋ màzləbay kəli ti kawayum do. Nahkay ti kisləmki məfəku ahàr ti ahəmamam ?

⁴⁵ « Ŋgay nu anacalki kəli ka zlam magudarani kə meleher ga Bəŋ goro ti kəhumi ana ahàr ba. Lekuləm kəgəsumkabu pakama ge Məwiz ya àbəki ni, ay amacalki kəli ka zlam magudarani ni ti naŋ gani.

⁴⁶ Tamal kəgəsumkabá pakama ge Məwiz na edediŋ a ti akal kəfumku ahàr, adaba ma ge Məwiz ya àbəki a wakita gayaŋ ni bu ni ti adəmku ka nu.

⁴⁷ Ay tamal kəgəsumkabu ma ge Məwiz ya àbəki ni do ni ti, akəgəsumkabu pakama goro ya ti nəhi ana kəli ni ti ahəmamam ? »

6

*Yezu avi zlam məzumani ana mis dəbu zlam
(Meciyə 14.13-21 ; Mark 6.30-44 ; Lək 9.10-17)*

¹ A vad nahaŋ Yezu òru ke ledi ga dəluv Gelili. Təzalay dəluv gani nani dəluv Tiberiyat daya.

² Ka ya ti nanj àbu akoru ni ti mis dal-dal tadəboru nanj kələn, adaba tìpia gayan ya àhəngaraba mis ya tēbesey do na ti àgri ejep ana tay dal-dal.

³ Eslini Yezu akaba ndam madəbay nanj ni təcəliyu a həma vu, tənjàhad.

⁴ Ka sarta gani nani wuməri ga ndam *Zude ya təzalay *Pak ni ənija wudak.

⁵ Nday təbu ka ahər ga həma nahkay ti Yezu àmənjoru mis dal-dal təbu tərəkia. Àra èpia tay a ti àhi ana Filip ahkado : « Mawayay məvi zlam məzumani ana mis nday hini ti, makoru məsəkumibiyu *dipej ana tay nihi ti eley ? »

⁶ Yezu àhi nahkay ti, awayay ahəlfəŋa eyu a, adaba nanj àsəra ere ye ti ara agray na palam.

⁷ Filip àhəngrifəŋ, àhi : « Ku tamal məsəkumibiyu dipen ana tay ge jik diŋ diŋ cu, misi ana tay gəzit gəzit nəngu ni əsliki ka tay do timey ! »

⁸ Bay madəbay nanj nahanj slimi gani Andre, wur ga mən ga Simu Piyer, àhi :

⁹ « Wur nahanj nihi dipen ga manjabara təfəŋ zlam akaba kilif cu, ay ti təvi ana way bəlanani way ? »

¹⁰ Eslini Yezu àhi ana ndam madəbay nanj ni ahkado : « Humi ana mis ni tənjàhadə digus-gus. » Kəzir àbu eslini dal-dal, nahkay mis ni tənjàhadki. Mis zawalani ye eslini ni agray dəbu zlam.

¹¹ Yezu nakəŋ àhəl dipen ni, àgri səsı ana Melefit, èsekaba, mək tidi ana mis ni. Àra àhəla kilif na day agray nahkay : mis ni dek təzuma zlam na, tərəha.

¹² Mis nakəŋ tərəhkaba nahkay ti, Yezu àhi ana ndam madəbay nanj ni ahkado : « Həlum məgəjəni gani, kəmrəŋumbu araŋa gani gəzit ba. »

13 Nahkay t`ah`elaba m`ag`ej`ani ge dipenj zlamani ya mis t`ezum na, t`er`ehv`u h`et`ek kru mahar c`u `ana nanj.

14 Mis ni t`ara t`ipia zlam ga Yezu ya `agray na ti `agrija ejep ana tay a, t`e`d`em : « Maslanja hini ti bay mah`enjaray *pakama ge Melefit ya t`e`d`em amara a duniya va na e`de`fi`nj.* »

15 Eslini Yezu `as`era tara t`eg`es nanj ga nj`e`da ti m`i`gi bay gatay. `Ara `as`era nahkay ti `asl`ekaf`enja k`a tay a, `ac`eloru gwar ka m`ela`nj naha`nj nanj b`ela`nj.

*Yezu asawad`aki ka ah`ar ga d`aluv
(Meciy`a 14.22-33 ; Mark 6.45-52)*

16 M`elakarawa `ara `eg`ia, ndam *mad`ebay Yezu ni t`ah`eraya k`a g`evay ga d`aluv ka sagdala.

17 Eslini t`e`caliyu a *slalah ga yam vu, tawayay takoru ke ledi ga d`aluv ni a Kafarnahum. Ka sarta gani nani m`ela`nj e`d`iza, Yezu `adi ah`ar ana tay fanj ndo. Nday nak`enj m`ek t`asl`eka.

18 Nday t`ebu takoru nahkay ni ti am`e`d `ak`ezlabiyu ga nj`e`da, `ada`day d`aluv ni.

19 T`agaroru slalah ga yam gatay ni ezewed kru kru zlam ahkay do ni agray kru kru muku. Eslini t`ipioru Yezu nanj `abu asawad`akibiyu ka ah`ar ga d`aluv ni, ah`e`dakf`enjbiyu k`a g`evay ga slalah ga yam gatay ni. T`ara t`ipia nanj a ti t`ag`ra anjwaz a dal-dal.

20 Ay Yezu `ahi ana tay : « Anjwaz `aw`er k`ali ba, nu timey. »

21 Yezu nak`enj `ara `ah`ia ana tay a nahkay ti, t`ehi m`e`calaya a slalah ga yam ni va, ay t`e`s`erki ti slalah ga yam gatay ni `en`j`ua ka m`ela`nj ya tawayay takoru na.

* 6:14 M`anjay Mimbiki 18.15.

Yezu ti nanj dafya avay sifa ni

²² Hajəŋ gani mis dal-dalani ya ndam *madəbay Yezu təmbərbu tay ke ledi ga dəluy ni təsərki ti *slalah ga yam ya ndam madəbay Yezu təsləka àna nanj a ni ti bəlanj, ndahanj təbi. Mis ni təsəra Yezu àcəliyu a slalah ga yam nani vu akaba ndam madəbay nanj ni ndo ; təsəra ndam madəbay Yezu ni təsləka ka ahər gatay a cilij.

²³ Eslini slalah ga yam ndahanj təsləkabiya a Tiberiyat a, tōru ka məlanj ya ti Bay geli àgri səsı ana Melefit, mis təzum *dipeŋ ni.

²⁴ Mis ni tàra təsəra Yezu nanj àbi eslini bi, ndam madəbay nanj ni day təsləka nahəma, təcəliyu a slalah ga yam ya ti təsləkabiya a Tiberiyat a ni vu, mək tōru a Kafarnahum, tədəboru Yezu.

²⁵ Tōru tınjəa ke ledi ga dəluy na ti, tədi ahər ana Yezu nakəŋ mək təhi : « Məsı, kàra ahalay hi a ti ananaw ? »

²⁶ Yezu àhəŋgarfəŋ, àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, kıpəma təwi goro ya nagraj, agri ejep ana mis na, ay ti kədəbum nu ti adaba nani do ; kədəbum nu ti adaba nəvia dipenj ana kəli a, kərəhuma àna nanj a palam.

²⁷ Kəgrum təwi ga mənğət zlam məzumani ya ti ezi ni ba, grum təwi ti ga mənğət zlam məzumani ya avi sifa ana mis, àndav dəy-dəy do ni sawan. Zlam məzumani gani nani ti, anəvi ana kəli ti nu *Wur ge Mis cilij, adaba Bəŋ goro Melefit àvua divi gana, àdəfaki bay ya ti esliki magrani ti nu gani. »

²⁸ Tàra tìcia ma gayanj na ti tìhindifiŋa, təhi : « Ti mągray təwi ge Melefit ya awayay ni ti magray mam ? »

29 Yezu àhi ana tay ahkado : « Tawi ya ti Melefit awayay kâgrumi ni ti, awayay kâfumki ahàr ka Bay ya ti àslərbiyu ni. »

30 Nday nakəŋ təhi : « Tamal kawayay ti məfəkuk ahàr ti, griaya zlam magray ejep ana leli a, ti mîpi. Kəgriaya mam ana leli a nihi a mam ?

31 Ata bəŋ ga bəŋ geli təzumbiya *man a hud ge gili ba, akada ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni : “Àvi dipen ya ti àsləkabiya a hud melefit ba ni ana tay, təzuma.” † »

32 Yezu àhi ana tay : « Nəhi ana kuli nahəma, bay ya ti àvi dipen ya àsləkabiya a hud melefit ba ana kuli ni ti Məwiz do. Avi dipen ededŋ ededŋeni ya asləkabiya e melefit ba ana kuli ti Baba.

33 Adaba dipen ya Melefit avay nahəma, Bay ya àsləkabiya a hud melefit ba, avi sifa ana mis ga duniya ni. »

34 Tàra ticia ma gayan na ti təhi : « Məsi, vi dipen gani nani ana leli kəlavad ti ! »

35 Yezu àhi ana tay : « Dipen ya ti avi sifa ana mis ni ti nu. Maslaŋa ya ti ara afa goro a ni ti ləwir aməwər naŋ day-day do. Maslaŋa ya ti afəku ahàr ni ti yam amakad naŋ day-day do.

36 Ay nəhia ana kuli a àndava : Kipuma nu a mək kəfumku ahàr do.

37 Ndam ya ti Baba abu tay ni dek atara afa goro a. Maslaŋa ya ti ara afa goro a nahəma, anagarakaba naŋ a day-day do.

38 Adaba nəsləkabiya e melefit ba ti ga magray ere ye ti nu nawayay ni do. Nəsləkabiya ti ga

† 6:31 Mənjay Mahərana 16.4, 15 ; Limis 78.24.

magray ere ye ti Bay ya ti àslərbiyu nu ni awayay ni.

³⁹ Ere ye ti Bay ya ti àslərbiyu nu ni awayay ni ti nihi : awayay ti ndam ya ti nañ àbuvu tay a ahar vu ni ku bəlan gatay èjifua ba. Awayay ti ka mandav ga duniya ti nâhəngaraba tay e kisim ba.

⁴⁰ Iy nahkay, ere ye ti Baba awayay ni ti nihi : awayay ti ku way way do èpia Wur ge Melefit a, afəki ahər ti mənğət *sifa ya àndav dəy-dəy do ni. Ku tamal maslaña gani àməta nəngu ni, Baba awayay ti ka mandav ga duniya ti nâhəngaraba maslaña gani nana e kisim ba. »

⁴¹ Yezu àra àdəma ma na nahkay ti, ndam *Zude təzlapaki e kidin gatay bu adaba àdəm nañ dipen ya àsləkabiya a hud melefit ba ni.

⁴² Tədəm ahkado : « Nañ Yezu wur ge Zuzef ni do waw ? Məsəra ata bəjana ata mənana ti, àdəm àsləkabiya a hud melefit ba ti ahəmamam ? »

⁴³ Eslini Yezu àhi ana tay : « Kəzlapumku e kidin gekuli bu va ba.

⁴⁴ Maslaña àbi esliki marana afa goro a bi, si tamal Baba nañ ya àslərbiyu nu ni àzəbiya nañ a kwa. Nahkay ti ka mandav ga duniya ti anahəngaraba maslaña gani nana e kisim ba.

⁴⁵ Ndam mahəngaray *pakama ge Melefit təkəki a wakita gatay bu nahkay hi : “Mis dek Melefit amacahi zlam ana tay.” † Nahkay ku way way do èciikia ma ga Baba na, àgəskabá zlam ya ti àcahi na ti, ara afa goro a.

⁴⁶ Ku nədəma nahkay nəngu ni, maslaña ya ti èpia Baba ni ti àbi. Maslaña ya èpia Baba Melefit a ni ti

† 6:45 Mənjay Izayi 54.13.

si Bay ya ti àsləkabiya afa gana ni kwa.

⁴⁷ « Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti àfəkua ahàr a ni ti naŋ àbu àna sifa ya àndav ðay-ðay do ni.

⁴⁸ Dipen ya ti avi sifa ana mis ni ti nu.

⁴⁹ Ata bəŋ ga bəŋ gekəli təzuma *man a huđ gili ba, nihi ti təmət ndo waw ?

⁵⁰ Ay dipen ya asləkabiya a huđ melefít ba ni ti maslaŋa ya ti àzuma nahəma àmət ðay-ðay do.

⁵¹ Dipen ya àsləkabiya a huđ melefít ba, naŋ àbu àna sifa ni ti nu. Maslaŋa ya ti àzuma dipen nana ti àmət ðay-ðay do. Dipen ya ti anəvi ni ti aslu ga vu goro. Anavay ti mis ga duniya ðek təŋgət sifa àna naŋ. »

⁵² Ndam Zude ni tàra tìcia ma ga Yezu na ti tàlgavakivu, təđəm : « Maslaŋa hini àđəm avi aslu ga vu gayan ana leli mahəpəd ti ahəmamam ? »

⁵³ Yezu àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, tamal kàhəpədum aslu ga vu ga Wur ge Mis akaba kìsəm mimiz ga vu gayan ndo ni ti, sifa aməniviyu ana kəli bi.

⁵⁴ Maslaŋa ya ti ahəpəd aslu ga vu goro akaba esi mimiz ga vu goro ni ti, naŋ àbu àna sifa ya àndav ðay-ðay do ni ; ka mandav ga duniya anəhəŋgaraba naŋ e kisim ba.

⁵⁵ Adaba zlam məzumani ededīneni ti aslu ga vu goro, zlam miseni ededīneni ti mimiz ga vu goro.

⁵⁶ Maslaŋa ya ti ahəpəd aslu ga vu goro akaba esi mimiz ga vu goro nahəma, anjəhad akaba nu akada mis bəlaŋ, nu day nanjəhad akaba naŋ akada mis bəlaŋ.

⁵⁷ Baba àslərbiya nu a ; naŋ ti naŋ àbu àna sifa. Nu day nəbu àna sifa azuhva naŋ. Nahkay maslaŋa ya ti ahəpəd nu ni ti naŋ àbu àna sifa azuhva nu.

58 Dipen ja ti àsləkabiya a hud melefıt ba ni ti nu gani. Dipen gani nani ti akada ga ata bəj ga bəj gekəli ya təzum mək təmət ni do. Dipen gani nani ti maslaŋa ya ti àzuma ni ti, naŋ àbu àna sifa ga kaŋgay-kaŋgayani. »

59 Yezu àdəm ma hini ti ka ya ti naŋ a Kafarnahum, acahi zlam ana mis a ahay ga *mahəŋgalavù Melefıt bu ni.

Məmbraŋum məfəki ahàr geli ka Yezu ba

60 Ndam ya tadəbay Yezu ni tàra ticia ma gayan na ti, mis kay e kidin gatay bu tədəm ahkado : « Ma hini zləzlada àsabay ; way esliki məgəskabani way ? »

61 Yezu àra àsəra ndam ya tadəbay naŋ ni təbu təzlapaki nahkay ti, àhi ana tay ahkado : « Ma goro ya nədəm ni awəri bəruv ana kəli aw ? »

62 Ay tamal ekipəm nu *Wur ge Mis nəbu nəcəloru ka məlaŋ ya ti nu nəbiyu ahaslani ni ti akədəmum mam ?

63 Avi sifa ana mis ti *Məsuf ge Melefıt. Aslu ga vu ge mis ni ti ni zlam masakani. Ma goro ya nəhi ana kəli dek ni ti Məsuf ge Melefıt avi sifa ana kəli àna naŋ.

64 Ay mis ndahaŋ təbu e kidin gekəli bu təfəku ahàr do. » Yezu àdəm nahkay ti adaba kwa ka mənəkə ge təwi gayan àsəra ndam ya təfəki ahàr do akaba maslaŋa ya ti aməsəkumoru naŋ na àndava.

65 Àhi ana tay keti : « Nəhi ana kəli, maslaŋa àbi esliki marana afa goro a bi, si Baba àvia njəda gana kwa ti, nahkay. »

66 Kwa ka sarta gani nani ndam ya tadəbay Yezu ni dal-dal tàsləkafəŋa, təmbrəŋ madəbay naŋ.

67 Nahkay Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ kru mahar cœeni ni ahkado : « Lekəlum day kawayum məsləkumfuana waw ? »

68 Simu Piyer àhəŋgrifəŋ, àhi : « Bay geli, masləkafuka ti makoru afa ga way, way geli nahaŋ àbu way ? Pakama gayak ya kədəm ni avi sifa ya àndav day-day do ni ana mis.

69 Məbu məfəkuk ahàr, məsəra nak ti Bay *njalatani ya Melefit àslərbiyu ni. »

70 Yezu àhi ana tay ahkado : « Lekəlum kru mahar cœeni ni ti, nu nədaba kəli a do waw ? Ay bəlaŋ gekəli ti araŋa jəbədəni. »

71 Àdəm nahkay ti, àdəmki ka Zədəs wur ga Simu Iskariyot, naŋ bəlaŋ e kidiŋ gatay nday kru mahar cœeni ni bu ; aməsəkumoru naŋ ti naŋ.

7

Bəza ga məŋ ga Yezu təfəki ahàr ka Yezu do

1 Yezu àra àdəma nahkay ti àsawadəy a kəsa ndahaŋ bu ka had*Gelili. Àwayay moroni ka had*Zədə do, adəba gədəkani ga ndam *Zədə tawayay makad naŋ.

2 Ka sarta gani nani wuməri ge mivicey ahay ga ndam Zədə ni ènjia wudak. *

3 Nahkay bəza ga məŋ ga Yezu təhi ana Yezu ahkado : « Sləka ahalay a, ru ka had Zədə, ti ku eslini day ndam ya tadəbay kur ni tōru tīpi təwi gayak ya kagraj ni.

4 Adəba tamal mis awayay mis təsər naŋ ti, àgray zlam akal-akal do. Tamal kagraj təwi ni nahkay

* 7:2 Wuməri ge mivicey ahay : mənjay Levi 23.34-36 ; Mimbiki 16.23.

ti, ŋgazlaya ahàr gayak kè meleher ge mis a ðek, ti tîpi kur. »

⁵ Bəza ga mənani təhi nahkay ti adaba nday day təfəki ahàr ndo.

⁶ Yezu àhi ana tay ahkado : « Sarta gani goro ènjia faŋ ndo. Lekulum ti sarta gani gekuli àbi ; ku ananaw kədəgum tata.

⁷ Lekulum ti mis ga duniya tizirey kuli koksah ; nu ti tizirey nu adaba nəbu nəhi ana tay zlam ya ti tagray ni ti zlam magədavani.

⁸ Lekulum ti dəgum ka wuməri ni. Nu ti nɛnjioru ka wuməri gani nani do, adaba sarta gani goro ènjia faŋ ndo. »

⁹ Yezu nakəŋ àra àhia ma nana ana tay a nahkay ti, ànjəhad ka had Gelili zlam gayəŋ.

Pakama ga Yezu ya àdəm ka sarta ga wuməri ge mivicey ahay ni

¹⁰ Bəza ga mənani tàra tādəgoru ka wuməri ni ti Yezu nakəŋ day òru. Òru ti àŋgazlivu ana mis ndo, awayay ti tîpi naŋ ba.

¹¹ Mis təcakalava ga magray wuməri na ti, gəđákani ga ndam *Zəde ni tādəbay Yezu, tədəm : « Naŋ neley ? »

¹² Mis dal-dalani ni təbu təzlapaki dal-dal ; mis ndahaŋ tədəm : « Naŋ mis sulumani. » Mis ndahaŋ ti ni tədəm : « Aha, naŋ mis sulumani do, agosay mis sawəŋ. »

¹³ Ay maslaŋa àbi azlapaki vay-vay bi, adaba tagrafəŋa aŋgwaz kà gəđákani ga ndam Zəde a.

¹⁴ Tàra təcəkaba vad ga wuməri na kala-kala ti, Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđákani ge Melefit ni vu mək ànjəki ka macahi zlam ana mis.

15 Pakama gayan̄ ya àdám ni àgri ejep ana ndam Zude, tàdám : « Nan̄ hini èjengey ndo ni ti, àsəra zlam a ti ahəmamam ? »

16 Eslini Yezu àhi ana tay : « Zlam goro ya ti nəcahi ana kəli ni ti goro goroani do ; ga Bay ya ti àslərbiyu nu ni.

17 Pakama goro ya ti nədám ni ge Melefit tək goro goroani aw ti, tamal maslaŋa awayay agray ere ye ti Melefit awayay ni ti aməsərkaba.

18 Maslaŋa ya ti ahi ma gayan̄ gayan̄ani ana mis nahəma, awayay ti mis tázləbay nan̄. Ay maslaŋa ya ti agray təwi ti mis tázləbay Bay ya ti àslərbiyu nan̄ ni ti adám ma ge jiri, àsəkad malfada do simiteni.

19 Məwiz àdəfiki *Divi ge Melefit ana kəli ndo waw ? Ay e kidin̄ gekəli bu maslaŋa bəlan̄ àbi agəskabu ma gani bi timey ! Kawayum mijin̄ nu ti, nəgudar mam ? »

20 Mis dal-dalani ni təhi ahkado : « Araŋa agray kur aw ? Way awayay mijin̄ kur way ? »

21 Eslini Yezu àhi ana tay : « Nəgra təwi a bəlan̄ mək àgria ejep ana kəli a dek.

22 Ku ka fat məpəsabana *kikelumi kədi ana bəza, adaba Məwiz àhi ana kəli kikelum. Ay ànjəki ke mekeli kədi ana bəza ti Məwiz do ; tən̄jəki enji ti ata bəŋ ga bəŋ gekəli.

23 Kikelumi kədi ana bəza ka fat məpəsabana, kədámum àgudar Divi ge Melefit ya ti Məwiz àvi ana kəli ni do. Nahkay ti nu nəhəŋgaraba mis a jiguriŋa ka fat məpəsabana ti, kəzumumku bəruv ti kamam ?

24 Kacalumki nu ka zlam magudarani ti mən̄jəd majalaki ahàr. Kəgrum nahkay va ba ; wudaka

kəđəmum ma nahəma, jalumkia ahàr a lala day. »

Yezu ti naŋ Bay gəđakani ya amara ni aw ?

²⁵ Ndam Zeruzalem ndahaŋ təđəm ahkado :
« Hini hi maslaŋa ya ti tađəbay naŋ, tawayay takad
naŋ ni do aw ?

²⁶ Məŋjumki : naŋ àbu azlapay vay-vay kè mele-
her ge mis dek, day təhi ma ga araŋa do ni.
Gəđakani geli təsəra naŋ *Krist *Bay gəđakani ya
amara ni edeđiŋ a waw ?

²⁷ Ay Bay gəđakani ya amara ni eminjia ti mis
atəsər məlaŋ gayaŋ ya ti àsləkabiya ni do. Maslaŋa
hini ti leli məsəra məlaŋ gayaŋ ya ti àsləkabiya
na. »

²⁸ Yezu naŋ àbu acahi zlam ana mis a dalaka
ga *ahay gəđakani ge Melefit ni bu, àhi ana tay
kay kay, àđəm : « Kəsəruma nu a waw ? Kəsəruma
məlaŋ ya ti nəsləkabiya na edeđiŋ a waw ? Nu
nuani nàra àna ahàr goro goroana do. Ay Bay ya
ti àslərbiyu nu ni ti naŋ jireni. Lekələm ti kəsərur
naŋ do.

²⁹ Nu ti nəsəra naŋ a, adaba nəsləkabiya afa
gana ; àslərbiyu nu ti naŋ. »

³⁰ Yezu àra àđəma ma nahkay ti nday nakəŋ
tawayay təgəs naŋ. Ay ti maslaŋa èsliki minjifiŋeni
do, adaba sarta gani gayaŋ ènjia faŋ ndo.

³¹ E kiđiŋ ge mis dal-dalani ni bu mis kay təvu,
təfəkia ahàr a, təđəm ahkado : « Ka ya ti Krist Bay
gəđakani ya amara ni eminjia ni ti, amagraŋ zlam
məgri ejep ana mis amatam ga maslaŋa hini ya ti
agraŋ ni aw ? »

³² Ndam *Feriziyəŋ tàra ticia ma ge mis dal-
dalani ya təđəmki ka Yezu e kiđiŋ gatay bu na ti,

tàhi ma gani ana gəđákani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefít ni, mək nday nakəŋ təslərbiyu ndam slewja ga mægəs Yezu.

³³ Eslini Yezu àđəm ahkado : « Ananjəhad akaba kəli vad kay do ; kələŋ gani ananğoru afa ga Bay ya ti àslərbiyu nu ni.

³⁴ Akədəbum nu, ay ti akədumu ahàr do, adaba ekisləmki moroni ka mələŋ goro ya ti anoru ni do. »

³⁵ Ndam *Zəde təzlapay e kidiŋ gatay bu, təđəm ahkado : « Àđəm amədi ahàr do ni ti, amoru ti eley ? Bi amoru afa ga ndam geli ya tanjəhadkabu akaba ndam ya ti nday ndam Zəde do ni, bi amac-ahi zlam ana ndam ya ti nday ndam Zəde do ni tək ?

³⁶ Ma gayan ya àđəm : “Akədəbum nu, ay ti akədumu ahàr do, adaba ekisləmki moroni ka mələŋ goro ya ti anoru ni do” ni ti, awayay adəm mam ? »

Yam ya avay sifa ni

³⁷ Ka fat ya ti tindeveriŋ wuməri ni tagray wuməri àtam ga vad nday ndahan ni. Ka fat nani Yezu ècik jik, àhi ana mis ni kay kay, àđəm : « Tamal maslaŋa yam àkada naŋ a ti, màra afa goro a, mîsi.

³⁸ Maslaŋa ya ti afəku ahàr ni ti, Melefít àđəm a Wakita gayan ni bu : “Yam ya avay sifa ni aməŋgəzaya a vu ga maslaŋa gani nani ba akada ga yam ya ti akoru a zalaka vu ni.” † »

³⁹ Yezu àđəm nahkay ti àđəmki ma ka *Məsuf ge Melefít, adaba amara məvi ana ndam ya ti təfəki ahàr ni. Ka sarta gani nani ti àvi ana tay faŋ ndo,

† 7:38 Mənjay Ezekiyel 47.1 ; Zakari 14.8.

adaba àngoru a mēlan masladani ge Melefít ni vu fañ ndo.

Mis ndahanj t̄ḡaskabu Yezu do

⁴⁰ Mis dal-dalani ni tàra t̄icia ma ga Yezu ya àd̄əm na ti, mis ndahanj e kid̄iñ gatay bu t̄əd̄əm : « Maslaña hini ti bay mahəngarəy *pakama ge Melefít ya ti Məwiz àd̄əm amara ni efed̄iñ. ‡ »

⁴¹ Mis ndahanj t̄əd̄əm : « Nanj *Krist *Bay gəđakani ya amara ni. » Mis ndahanj ti ni t̄əd̄əm : « Ay Krist Bay gəđakani ya amara ni nanj mis ga had̄ *Gelili aw ? »

⁴² Adaba Melefít àd̄əm a Wakita gayan̄ ni bu Bay gəđakani ya amara ni ti nanj wur hud̄ ge Devit. Nanj ti zal Betlehem, nanj ga kəsa ge Devit. § »

⁴³ Nahkay mis dal-dalani ni t̄icirvu azuhva Yezu.

⁴⁴ Eslini mis ndahanj e kid̄iñ gatay bu t̄əd̄əm si t̄ḡəs nanj kwa. Ay ti maslaña àbi ènjifiñ bi.

⁴⁵ Ndam slewja ni tàra tàsləkabiya ti, gəđákani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefít ni akaba ndam *Feriziyen̄ ni t̄əhi ana tay ahkado : « Kəgəsumbiyu nanj ndo ni ti kamam ? »

⁴⁶ Ndam slewja ni t̄əhəngrifəñ ana tay, t̄əhi ana tay ahkado : « Maslaña day-day àbi adəm ma akada gayan̄ ni bi. »

⁴⁷ Ndam Feriziyen̄ ni t̄əhi ana tay ahkado : « Lekuləm day àgosa kuli a zla do waw ? »

⁴⁸ E kid̄iñ ga gəđákani geli bu ahkay do ni e kid̄iñ ga ndam Feriziyen̄ bu ni ti, maslaña àbu àfəkia ahàr ka maslaña nana waw ?

‡ 7:40 Mənjay Mimbiki 18.15.
Mise 5.1.

§ 7:42 Mənjay 2 Semiyel 7.12 ;

49 Ndam ya ti táfəki ahàr ka maslaŋa nani ti, nday ya ti təsər *Divi ge Melefit ya ti Məwiz àbəki ni do ni. Ay nday nani ti Melefit etikwesla tay a. »

50 Ay Nikodem naŋ ya ti àrəkioru ka Yezu ga məlavaf a vad nahaŋ ni, naŋ àkibu ka tay eslini, àhi ana tay ahkado :

51 « E Divi ge Melefit ya Məwiz àbiki ana leli ni bu ni ti, mīsliki magrafəŋa seriya kè mis a do, si tamal mīcifiŋa ma akaba məsəra ere ye ti àgray na kwa. »

52 Nday nakəŋ təhi ahkado : « Nak day, nak zal Gelili zla tək ? Jengey Wakita ge Melefit ni nahəma, akəsər zal Gelili àbi ahəŋgaray pakama ge Melefit bi. » [

53 Kələŋ gani ti, mis ya ti eslini ni ku way way do gatay àsləka, òru a magam gayaŋ, *

8

1 Yezu ti ni àcəloru ka həma *Oliviyə ni.

Wal hala

2 Hajəŋ gani ge dœeni nahəma, Yezu nakəŋ àŋgoru a dalaka ga *ahay gədfakani ge Melefit ni vu. Òru ènjəa ti mis ya ti eslini ni dek tərəkia. Nahkay naŋ nakəŋ ànjəhad digəs, acahi zlam ana tay.

3 Naŋ àbu acahi zlam ni ana tay nahkay ti, ndam *məsər Wakita ge Melefit akaba ndam *Fəriziyəŋ təzəbiyu wal nahaŋ, táfəkaf naŋ kè meleher ge mis ni dek. Wal nani ti tədi ahàr naŋ àbu agray hala.

* **7:53** Zerj 7.53–8.11 ti àbi a wakita ge Zerj ya təkəki enji ni bu bi. A wakita ndahaŋ bu ni ti àbu məbəkiani ka məlaŋ nahaŋ. Nahkay ti məsəra pakama hini ti Zerj àbəkiki ka məlaŋ hini do. Ku tamal nahkay nəŋgu ni ndam məsər zlam tədəm pakama hini ti àgrava ededfiŋ a.

4 Tàra tàfəkadá nan a ti təhi ana Yezu ahkado :
« Məsi, wal hini ti təcəkia nan ka magray hala.

5 Məwiz əbəki ma gani e *Divi ge Melefit bu,
əhi ana leli mîzligi wal hala akadā hini əna akur,
mākad. Ay nak ti, kədəm mam ? »

6 Təhi nahkay ti tawayay təhəlfəna eyə a, ti təcalki
nan ka zlam magudarani. Ay Yezu nakəŋ əzəgad
ahər jer mək əbəki zlam ka həd əna weleher.

7 Nday nakəŋ təmbərəŋ mihindifiŋa ma na kə
Yezu a ndo, nahkay Yezu əzəfteba ahər a mək əhi
ana tay ahkado : « Maslaŋa ya ti e kidīŋ gekəli bu
əgudar zlam dəy-dəy ndo ni ti mîzligi wal ni enji. »

8 Əra əhia ma ana tay a nahkay ti, əzəgad ahər
mək əbəki zlam ka həd keti.

9 Tàra ticia ma ga Yezu ya əhi ana tay na ti təsləka
bəlaŋ əna bəlaŋ. Medewəl təsləka enji a. Nahkay
wal ni əgəjəni nan bəlaŋ kə meleher ga Yezu cilīŋ.

10 Yezu əra əzəfteba ahər a ti əhi ana wal ni
ahkado : « Mis nakəŋ nday eley ? Maslaŋa ya ti
ədəm təkad kur ni ti əbu waw ? »

11 Wal ni əhəŋgrifəŋ, əhi ahkado : « Maslaŋa əbi,
Bay goro ni. » Mək Yezu əhi : « Nu day ŋgay təkad
kur ti nədəm do. Sləka, ay ti kəgudar zlam dəy-dəy
va ba. »]

Yezu nan Bay ya ti asladī məlaŋ ana mis ni

12 Yezu əhi ana mis ni keti : « Nu ti bay ya ti
asladī məlaŋ ana mis ni. Maslaŋa ya ti ədəbay
nu nahəma, anəsladī məlaŋ, nahkay Melefit aməvi
sifa. Ay maslaŋa ya ti ədəbay nu do ni ti amanjəhad
a məlaŋ ziŋ-ziŋeni bu. »

13 Eslini ndam *Feriziyen ndahan tahi ahkado : « Kagrakia sedi a ka ahàr gayak gayakana ti, ma gayak ni ma masakani. »

14 Yezu àhi ana tay ahkado : « Ku nèbu nagrakia sedi a ka ahàr goro goroana nɛngu ni, ma goro ya nɛdɛm ni ma ge jiri, ma masakani do. Adaba nɛsɛra mɛlanɛ ya nɛslɛkabiya na akaba mɛlanɛ ya nakoru na. Ay lekɛlɛm ti kɛsɛrum mɛlanɛ ya nɛslɛkabiya na akaba mɛlanɛ ya nakoru ni do.

15 Lekɛlɛm kɛdɛmum mis àgudara zlam a ti ka-jalum ahàr akada ge mis hihiriken ni. Ay nu nɛdɛm mis àgudara zlam a ti nɛjalay nahkay do.

16 Ku tamal nagrafɛna seriya kɛ mis a nɛngu ni seriya goro ni ge jiri, adaba nagraɛ ti nu bɛlanɛ do ; Baba goro nanɛ ya àslɛrbiyu nu ni nanɛ àbu akaba nu.

17 Àbu mɛbɛkiani e *Divi ge Melefit ya Mɛwiz àbiki ana kɛli ni bu nahkay hi : “Tamal mis cɛ tagray sedi, tɛdɛm ere gani jiri ti, ma gatay ni jiri ededɛn.” *

18 Nu nagrakia sedi a ka ahàr goro goroana. Baba nanɛ ya àslɛrbiyu nu ni day agrakua sedi a. »

19 Eslini tahi ana Yezu ahkado : « Buk gani nanɛ eley ? » Yezu nakɛn àhɛngrifɛn ana tay, àhi ana tay ahkado : « Nu tekedɛ kɛsɛrum nu nu way do ni ti, kɛsɛrum Baba do daya. Tamal kɛsɛruma nu a ti amal kɛsɛruma Baba daya. »

20 Yezu àdɛm ma hini ti ka ya ti nanɛ àbu acahi zlam ana mis a dalaka ga *ahay gɛdɛkani ge Melefit ni bu ni, nanɛ kà gɛvay ga zlam ya tɛbiviyu sɛdaga ana Melefit ni. Ay ti maslanɛ èsliki mɛgɛs

* 8:17 Mɛnɛjay Mimbiki 17.6 ; 19.15.

naŋ ndo adaba sarta gayan̄ èn̄jiyu fan̄ ndo.

« Kìslumki mädəgumani ka mäləŋ ya nakoru ni koksah »

²¹ Yezu àhi ana tay keti : « Nu ti nasləka. Lekulum akədəbum nu, ay ti akəmbərəŋum zlam magudarani gekuli ni do, nahkay akəmätum zlam gekuli. Adaba kìslumki mädəgumani ka mäləŋ ya nakoru ni koksah. »

²² Eslini ndam *Zude tädəm e kidin̄ gatay bu ahkado : « Àdəm “Kìslumki mädəgumani ka mäləŋ ya nakoru ni koksah” ni ti, awayay akad̄ ahàr gayan̄ gayan̄ani zla tək ? »

²³ Eslini Yezu nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Lekulum ti mis ya ka had̄, nu ti mis ya àsləkabiya agavəla ni. Lekulum ti ndam ga *duniya, nu ti nu mis ga duniya do.

²⁴ Nəhi ana kuli akəmbərəŋum zlam magudarani gekuli do, akəmätum ti azuhva nani. Nahkay ti ahàr àdəm kəfumku ahàr, kəsərum nu gani, nu nəbu. Do ni ti akəmbərəŋum zlam magudarani gekuli ni do, akəmätum eədēd̄in̄. »

²⁵ Nahkay nday nakəŋ təhi : « Nak way ? » Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Kwa ka mən̄jəki ga zlapay goro ni nəhia ana kuli a, nədəm nu gani.

²⁶ Nu nəbu àna zlam kay ga mädəmkiani ke kuli ga mägəs kuli àna seriya. Ay ma goro ya nəhi ana ndam ga duniya ni ti, ma ga Bay ya àslərbiyu nu àhu ni cilin̄. Naŋ ti naŋ jireni. »

²⁷ Yezu àra àhia ma na ana tay a nahkay ti ŋgay àdəmki ma ka Bəŋani ti, nday təsər ndo.

²⁸ Nahkay Yezu àhi ana tay ahkado : « Ka fat ya ti akəzumoya *Wur ge Mis agavəla ti, † akəsərum nu ti nu gani, nu nəbu. Eslini akəsərum zlam ya ti nagray ni dek ti nu nuani nagray ga ahàr goro do. Ma ya ti nədəm ni ti ma ga Baba ya àcahu ni cilij.

²⁹ Bay ya ti àslərbiyu nu ni naŋ àbu akaba nu, àmbrəŋ nu ga ahàr goro ndo ; adaba nu nəbu nagray zlam ya ti àbəlafəŋ ni kəlavaf. »

³⁰ Ka ya ti Yezu naŋ àbu adəm ma ni nahkay ti, mis dal-dal təfəki ahàr.

Maslaŋa ya ti agudar zlam ti naŋ evidi ga zlam magudarani

³¹ Eslini Yezu àhi ana ndam *Zude ya təfəkia ahàr a ni ahkado : « Tamal kəgəsumkabá ma goro ya nəhi ana kəli na lala, kəmbərəŋum do ni ti, kiguma ndam madəbay nu efedij efedijena.

³² Akəsərum jiri, nahkay ti ekigəm lekələm evidi va do. »

³³ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Leli bəza huđ ga Abraham. Day-day leli miği evidi ga maslaŋa ndo ni ti, kədəm mara miği leli evidi va do ni ti ahəmamam ? »

³⁴ Yezu àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti agudar zlam ti naŋ evidi ga zlam magudarani.

³⁵ Nədəm nahəma, evidi ti day-day tacalkivu naŋ ke mis ga huđ ahay do. Ay wur ga bay ahay ti ku ananaw naŋ wur ga huđ ahay zlam gayəŋ.

³⁶ Tamal Wur ge Melefit àmbaya kəli e evidi ba ti, kigəm lekələm evidi va do efedij.

† **8:28** Yezu àdəm : « Akəzumoya Wur ge Mis agavəla » ti adəmki ma ka madarfəŋ naŋ kə təndal.

37 Nəsəra lekələm ti bəza hud ga Abraham. Ay ti kawayum kəkadum nu, adaba kawayum məgəsumkabu pakama goro do.

38 Nu ti nədəm ere ye ti Baba adəfuki ni ; lekəli ti ni kəgrum ere ye ti bəŋ gekəli àhi ana kəli ni. »

39 Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Bəŋ geli ti Abraham timey. » Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Tamal lekələm bəza ga Abraham ti akal kəgrum təwi akada ga Abraham ya əgray ni.

40 Nu nəbu nəhi ma ge jiri ya Melefit àhu ni ana kəli, ay nihi ti kawayum kəkadum nu sawəŋ. Abraham əgray nahkay ndo timey !

41 Lekələm ti kəgrum təwi akada ga bəŋ gekəli ya əgray ni. » Nday nakəŋ təhi : « Leli ti leli bəza məva do. Melefit nəŋ bələŋ nəŋ Bəŋ geli. Bəŋ geli nahan àbi. »

42 Yezu àhi ana tay ahkado : « Tamal ti Melefit nəŋ bəŋ gekəli edədīŋ ti amal kawayum nu, adaba nəsləkabiya afa gana nəra afa gekəli a. Nu nəra ti àna ahər goro goroani do ; nəŋ əslərbiyu nu.

43 Kicəm ma goro ya nəhi ana kəli ni do ni ti kamam ? Kicəm do ni ti adaba kisləmki məbi slimi ana ma goro ya nəhi ana kəli ni do.

44 Lekələm bəŋ gekəli ti *Seteni. Kawayum kəgrum ti təwi ga bəŋ gekəli gani ya awayay ni. Kwa ahaslani nəŋ əbu abazl mis zlam gayan, day-day adəm ma ge jiri ndo, adaba jiri gayan əbi. Masəkad malfada ti təwi gayan, adaba nəŋ bay masəkad malfada, nəŋ bəŋ gani daya.

45 Ay nu ti nədəm ma ge jiri, nahkay ti kawayum məgəsumkabu ma goro ya nəhi ana kəli ni do.

46 Way esliki madafaya zlam a ti, adəm nu nagu-dar ni way ? Ay tamal ma goro ya nədəm ni dek jiri

ti, kàwayum mægəsumkabani do ni ti kamam ?

⁴⁷ Mis ge Melefit ti abi slimi ana ma ge Melefit, ay lekələm ti lekəli ndam ge Melefit do. Kàwayum məbumi slimi ana ma gayaŋ do ni ti azuhva nani. »

Kwa ka ya tìwi Abraham faŋ ndo ni, Yezu naŋ àbu àndava

⁴⁸ Ndam *Zude ni təhi ana Yezu ahkado : « Mədəm nak zal Samari, seteni ànukviyu a ahàr vu ti, ma geli ni jiri efeediŋ. »

⁴⁹ Yezu àhi ana tay : « Seteni ànuviyu bi. Zlam goro ya nagray ni ti ga mazləbay Baba goro sawaŋ. Lekələm ti ni kanjakum nu, kəbumku mimili.

⁵⁰ Nu ti ŋgay mis təzləbay nu kwa ti nədəm do. Ay Maslaŋa àbu bəlaŋ awayay ti təzləbay nu, naŋ gani agray seriya ge jiri daya.

⁵¹ Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti àgəskabá ma goro na ti aməmət dəy-dəy do. »

⁵² Nahkay ndam Zude nakəŋ təhi ahkado : « Nihi ti məsəra seteni ànukviyu a ahàr bu efeediŋ zla ! Abraham àməta, ndam məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis dəy təməta, ay nak kədəm tamal maslaŋa àgəskabá ma gayak na ti amət dəy-dəy do ni ti ahəmamam ?

⁵³ Bəŋ geli Abraham tekeđi àməta ti, nak kətam naŋ aw ? Ndam məhəŋgri pakama ge Melefit ana mis ni dəy təməta, ay nak ti kədəm nak way ? »

⁵⁴ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Tamal nu nuani nazləbay ahàr goro ti, mazləbavani nani egi zlam masakani. Bay ya ti azləbay nu ni ti Baba naŋ ya ti kədəmum naŋ Melefit gekəli ni.

⁵⁵ Lekulum kəsərum naŋ do, ay nu ti nəsəra naŋ a. Tamal nədəm nəsər naŋ do ni ti, nasəkad malfada akada gekəli ni. Nu nəsəra naŋ a, nəbu nəgəskabu ma gayanə daya.

⁵⁶ Bəŋ gekəli Abraham àmərva adaba àsəra emipi sarta ga marana goro a. Èpia, mək àmərva àna naŋ a àkiva. »

⁵⁷ Eslini ndam Zude ni təhi ahkado : « Nak kəzum vi kru kru zlam ndo ni ti, kədəm kípia Abraham a ti ahəmamam ? »

⁵⁸ Yezu àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, kwa ka ya ti tìwi Abraham faŋ ndo nəŋgu ni, nu gani, nu nəbu àndava. »

⁵⁹ Yezu àra àdəma nahkay ti nday nakəŋ təhəl akur ge mizligi naŋ àna naŋ. Ay ti Yezu àbu e kidiŋ ge mis bu mək àsləka a məlaŋ ga *ahay gədəkani ge Melefit ni ba, àhəraya e mite va.

9

Yezu ahəŋgaraba zal wuluf nahaŋ a

¹ Ka ya ti Yezu naŋ àbu akoru e divi bu akaba ndam madəbay naŋ ni ti èpi zal wuluf nahaŋ. Maslaŋa gani nani ti tìweya naŋ wulufana.

² Eslini ndam madəbay naŋ ni təhi ahkado : « Məsi, maslaŋa hini tìweya naŋ wulufana ti, way àgudar zlam way ? Àgudar zlam ti naŋ tək, day ti ata bəbəŋani tàgudar aw ? »

³ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Tìweya naŋ wulufana ti azuhva àgudara zlam a ahkay do ni ata bəŋani tàgudara zlam a palam do. Tìwi naŋ nahkay ti, Melefit awayay ti mis tìpi njədə gayanə àna maslaŋa hini.

⁴ Nihi mēlan maslani ti ahàr àdām mēgrum tawi ga Bay ya àslərbiyu nu ni. Məlavad egi wudak, nahkay ti maslaña emisliki magray tawi ni koksah.

⁵ Ka ya ti nu nàbu a duniya bu mba ni ti nəsładi mēlan ana mis. »

⁶ Àra àdāma nahkay ti ètiferu esliḅ a had, àgraya eliḅisl àna esliḅ gayan na mək àgriki ke eri ana zal wuluf ni.

⁷ Àhi ana zal wuluf ni ahkado : « Ru kâbaray eri a dəluv Siləwe ni bu. » Siləwe ti awayay adəm vaba « Məslərani. » Zal wuluf nakəḅ òru àbaray eri ni. Àra àbara eri na ti epi divi, mək àsləka, òru a magam.

⁸ Ndam mahay gayan akaba ndam ya tēbu tipi nan ahaslani nan àbu ahəḅgalay zlam ni tēdām ahkado : « Maslaña hini ti nan ya ti kəlavad anjəhad digusa, ahəḅgalay zlam ni do aw ? »

⁹ Mis ndahan tēdām : « Nan. » Mis ndahan ti ni tēdām : « Nan do, tēzavu ciliḅ. » Mək nan nakəḅ àdām : « Nu gani timey ! »

¹⁰ Eslini nday nakəḅ tēhi ahkado : « Kipi divi nahkay ti, mam àgrakukvu mam ? »

¹¹ Nan nakəḅ ahəḅgrifəḅ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Maslaña ya ti tēzalay nan Yezu ni àgraya eliḅisl a, àgruki ke eri mək àhu ahkado : “Ru kâbaray eri a dəluv Siləwe ni bu.” Nu nakəḅ mək nòru. Nòru nàbara ti nipi divi huya. »

¹² Nday nakəḅ tēhi : « Maslaña gani nani nan eley ? » Àhi ana tay : « Nəsər do. »

Ndam Feriziyen tihindifḅa ma kà zal wuluf na

¹³ Təzoru maslaña ya ti ahaslani nan wulufani ni afa ga ndam *Feriziyen.

14 Yezu àgraya elibisl a, àgriki ana zal wuluf ni mæk àhèlikaba eri na ti ka fat mæpəsabana.

15 Tòru tìnjua àna nanj a ti, ndam Feriziyen ni day tihindifiŋa, t̃ahi : « Nihi kipi divi ti, mam àgrakukvu mam ? » Nanj nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa gani nani àgruki elibisl ke eri, nàbaray eri mæk nìpi divi huya. »

16 E kidiŋ ga ndam Feriziyen ni bu mis ndahanj t̃ədəm : « Ku way mâgray ere hini way nəngu ni, maslaŋa gani àsləkabiya afa Melefit a do, adaba àgra zlam ya ti àbəlay magrani do na a vad *mæpəsabana ba. » Mis ndahanj ti ni t̃ədəm : « Tamal nanj bay magudar zlam ti, esliki magray zlam ya ti agri ejep ana mis akada hini ni aw ? » Nahkay t̃icirva e kidiŋ gatay ba.

17 Eslini ndam Feriziyen nakəŋ tihindifiŋa ma kà zal wuluf ya àŋgaba na keti, t̃ahi ahkado : « Nak ti maslaŋa ya ti àhèlukaba eri a ni ti k̃ədəm nanj way ? » Nanj nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Nanj bay *mahəŋgaray pakama ge Melefit. »

18 Ay ti gədákani ga ndam *Zude ni ti ŋgay ahaslani nanj wulufani day ti nihi epi divi ti t̃awayay mægəskabani ndo. Nahkay t̃əzalabiyu ata bəŋani

19 ge mihindifiŋa ma kà tay a. Tàra tìnjia ti t̃ahi ana tay ahkado : « Wur gekəli ya k̃ədəmum k̃iwəmaya nanj a wulufana ti nanj hini eded̃iŋ aw ? Ay ti mam àgravu nihi ti epi divi ni mam ? »

20 Nday nakəŋ t̃əhəŋgrifəŋ ana tay, t̃ahi ana tay ahkado : « Məsəra hini ti wur geli, ka ya ti m̃iweya ti nanj wulufani eded̃iŋ.

21 Ay ere ye ti àgravu, epi divi hi ti, məsər do.

Maslaŋa ya ti àhèlikaba eri a ni day mèsèr do. Naŋ wur va do, hindumfiŋa kà naŋ naŋana ; esliki mähəŋgrifəŋani ana kəli. »

²² Tədəm nahkay ti adaba aŋgwaz àwərfəŋa tay kà gəđákani ga ndam Zude na. Adaba ndam Zude ni đek təzlapakabá, tədəm maslaŋa ya adəm Yezu naŋ *Krist ti təcafəŋa naŋ kà mahəŋgalay Melefit akaba tay a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ni ba.

²³ Ata bəŋani tədəm naŋ wur va do, tihindifiŋa kà naŋ naŋana ti azuhva nani.

²⁴ Ndam Feriziyen ni təzalay maslaŋa ya ti ahaslani naŋ wulufani ni keti. Àra ènjia ti təhi : « Dum ma ge jiri kè meleher ge Melefit. Leli ti mèsèra maslaŋa ya ti kəđəm àhèlukaba eri a ni ti naŋ bay magudar zlam. »

²⁵ Naŋ nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « ŋgay naŋ bay magudar zlam ahkay do ni àgudar zlam do ni ti nèsèr do. Ere ye ti nèsèr ni ti zlam bəlan : ahaslani ti nu wulufani, ay nihi ti nipi divi. »

²⁶ Nday nakəŋ tihindifiŋa, təhi : « Àgruk ti mam ? Àhèlukaba eri a ti ahəmamam ? »

²⁷ Naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Nèhia ana kəli a àndava, kicəmuki ndo timey. Ay kawayum nəhi ana kəli kicəm keti ti kamam ? Tək lekələm day kawayum miŋi ndam madəbay naŋ aw ? »

²⁸ Àra adəma nahkay ti, nday nakəŋ tindiŋi naŋ, tədəm : « Adəbay maslaŋa nani ti nak kwa. Leli ti leli ndam madəbay Məwiz.

²⁹ Leli ndam madəbay Məwiz adaba mèsèra Məwiz ti Melefit àhia ma gayan ana naŋ a. Ay maslaŋa nani ti mèsèr məlan gayan ya àsləkabiya

na do simiteni. »

³⁰ Naŋ nakəŋ àhi ana tay nahkay hi : « Lekulum kəsərum məlaŋ gayanə ya əsləkabiya na do ni ti ahəmamam ? Ay àhəlukaba eri a timey !

³¹ Məsəra tamal bay magudar zlam ahəŋgalaləŋ zlam kè Melefit ti Melefit èciiki do. Ay ku way way do tamal ahəŋgalay Melefit àna mahəŋgaroru ahàr a had akaba agray ere ye ti àhi məgray ni ti, Melefit eciiki.

³² Day-day maslaŋa èci ti maslaŋa nahanə àhələkaba eri ana mis tūweya naŋ a wulufana ndo.

³³ Tamal ti maslaŋa nani əsləkabiya afa ge Melefit a do ni ti, amal èsliki magray araŋa koksah. »

³⁴ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Kwa tūweya kur a nak bay magudar zlam ti kacahi zlam ana leli aw ! » Nahkay təgaraya naŋ e mite va.

Way naŋ wulufani edefiŋ way ?

³⁵ Yezu àra ècia ndam Feriziyenə ni təgaraya zal ya ahaslani wulufani na e mite va ti àdəbay naŋ. Àra àdia ahar a ti àhi ahkado : « Kəfəki ahàr ka *Wur ge Mis aw ? »

³⁶ Àhəŋgrifəŋ, àhi : « Naŋ way, Bay goro ni, ti nəfəki ahàr ni ? »

³⁷ Yezu àhi : « Bay ya ti kəbu kaməŋjaləŋ, naŋ àbu ahuk ma ni ti naŋ gani. »

³⁸ Naŋ nakəŋ àhi : « Nəfukuka ahàr a, Bay goro ni. » Mək àbəhadī mirdim grik.

³⁹ Eslini Yezu àdəm : « Nàra a duniya va ti ga magrafəŋa seriya kè mis a ; ti ndam wuluf tīpi divi, nday ya tədəm tīpia divi a ni təwuluf. »

40 Ndam *Feriziyen ya tɛbu akaba nan eslini ni tɛra ticia ma gayan na ti tɛhi : « Leli day leli ndam wuluf aw ? »

41 Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Tamal ti kɛnjum lekɛli ndam wuluf ti, amal zlam magudarani gekɛli àbi. Ay nihi ti kɛdɛmum kɛbum kipɛm divi ti zlam magudarani gekɛli àbu. »

10

Bay majɛgay tɛmbɛmbak

1 Yezu àdɛm keti : « Nɛhi ana kɛli nahɛma, maslanja ya ti ahuriyu a gargara ga tɛmbɛmbak vu gwar a mahay do, ahuriyu àna mɛlan nahan ti, nan zal akal, nan zal abra.

2 Ay maslanja ya ti ahuriyu gwar a mahay ga gargara ni ti nan bay majɛgay tɛmbɛmbak.

3 Bay majɛgay gargara ni azlɛkiaba mahay ana bay majɛgay tɛmbɛmbak na. Àzlɛkiaba ti bay majɛgay tɛmbɛmbak ni azalay tɛmbɛmbak gayan dek bɛlan bɛlan àna slimi gatay. Tɛmbɛmbak ni ticia dɛngu gayan a ti tɛsɛra, abaya tay e mite va.

4 Ka ya ti àbaya tay a nahɛma, adi kama ana tay, mɛk tɛmbɛmbak ni tadɛboru nan kɛlan, adaba tɛsɛra dɛngu gayan a.

5 Ay ti atadɛboru maslanja ya ti tɛsɛr nan do ni do ; atacuhwafɛna, adaba tɛsɛr dɛngu ge mis ndahan do. »

6 Yezu àhi ma *gozogul hini ana tay, ay ti ticiaba ere ye ti awayay ahiki ana tay na ndo.

Yezu nan bay ya ti ajɛgay zlam lala ni

7 Yezu àhi ana tay keti : « Nɛhi ana kɛli nahɛma, mahay ga gargara ga tɛmbɛmbak ni ti nu.

⁸ Mis ndahan ya tàra, tédám tajəgay təmbəmbak ni ti, nday dek ndam akal, ndam abra; ay təmbəmbak ni ticiiki ma ana tay ndo.

⁹ Mahay ti nu, maslaŋa ya ti ahuriyu gwar a nu bu ni ti araŋa amacay naŋ do, Melefit amahəŋgay naŋ. Nahkay emisliki məhuriyu a gargara vu, mahərana e mite va akaba aməŋgət zlam məzum gayan.

¹⁰ Zal akal ara ti ga məhəl zlam àna akal, ga mabazl zlam akaba ge mijiŋ zlam. Ay nu nàra ti, nawayay ti mis təŋgət sifa ya ti àndav day-day do ni. Sifa gani nani ti nəvi ana tay àtam ya ti tiwi mis àna naŋ ni.

¹¹ « Bay ya ti ajəgay zlam lala ni ti nu. Bay ya ti ajəgay zlam lala ni ti, ku takadki naŋ ka təmbəmbak gayan ya ti ajəgay tay ni nəŋgu ni agəskabu, àmbrəŋ tay do.

¹² Ay ti maslaŋa ya ajəgi zlam ana mis ti təpəl naŋ ni ti àjəgay zlam lala do, adaba tamal èpia kəra gili naŋ àbu ara ti acuhway, ambərbu təmbəmbak ni. Aməmbərba tay a ti, kəra gili ni amabazl ndahan, emidikaba ahàr a ana məgəjəni gana.

¹³ Maslaŋa ya ti acuhway, ambərbu təmbəmbak ni ti təmbəmbak ni təhəli ahàr do, adaba naŋ agray ni təwi ga siŋgu ciliŋ.

¹⁴ Bay ya ti ajəgay zlam lala ni ti nu. Nu nəsəra təmbəmbak goro a, təmbəmbak goro day təsəra nu a

¹⁵ akadā ga Baba ya àsəra nu a, nu day nəsəra Baba ni. Nahkay ti nəgəskabu ti təkadki nu ka təmbəmbak goro ya najəgay ni.

¹⁶ Təmbəmbak goro ndahan təbu, ay ti təkibu ka ndahan ya a gargara hini bu ni bi. Nday gani nani

ti ahàr àdám nəhəlbiyu tay daya. Etici dənğu goro, etigi ka ahar bəlan akaba ndahan ni, bay majəgay tay day bəlan.

17 Baba awayay nu adaba nəgəskabu ti nəmət ka mawayay goro, do ni ti maslaña əsliki makad nu do. Nəməta nənğu ni, nisliki manğabana tata.

18 Maslaña ya ti esliki makad nu ni ti àbi, nəgəskabu nəmət ti ka mawayay goro. Nisliki məmətani ka mawayay goro ; nisliki manğabana daya. Bən goro àhu gray ti nahkay. »

19 Ndam *Zude ni tàra ticia ma ga Yezu ya àdám na ti ticirvu e kidin gatay bu keti.

20 Mis ndahan kay e kidin gatay bu təbu tədəm : « Seteni àniviyu a ahàr vu, nañ zal seteni ti kəbumi slimi ana ma gayan ni ti kamam ? »

21 Mis ndahan ni ti ni tədəm : « Zal seteni àdám ma gayan hini ya adám ni do. Zal seteni ti esliki məzləkikaba eri ana ndam wuluf a waw ? »

Ndam Zude tàwayay məgəskabu ma ga Yezu do

22 Sarta ga wuməri ga məzləkaba *Ahay gəđakani ge Melefit na ənja, tàgray a Zeruzalem, sarta gani nani ti ahar kusi.

23 Nahkay Yezu asawaday a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni bu, ka məlan ya təzalay Dalahay ga Salomon ni.

24 Ndam *Zude ni təcakalakivu ka Yezu, təvelinji ahàr, təhi ahkado : « Tamal nak *Krist eđedin ti, hi ana leli vay-vay kimbirfən ba, nahkay ti ahàr aməhəli ana leli va do. »

25 Esline Yezu àhəngrifən ana tay, àhi ana tay ahkado : « Nəhia ana kəli a àndava, ay ti kawayum məgəsumkabu ma gani ndo timey. Təwi ya nagray

ni ti nagray àna njəda ga Baba, nahkay tawi gani nani adəfiki ana kəli nu ti nu way.

²⁶ Ay ti kekileŋa lekələm kawayum məfumku ahər do, adaba lekələm kəkumkibu ka təmbəmbak goro bi.

²⁷ Təmbəmbak goro ti tici dəŋgu goro, nu day nəsəra tay a, nday day tadəbay nu.

²⁸ Nəvi *sifa ya əndav day-day do ni ana tay, atəmət do, maslaŋa day emisliki məhəlfua tay a do.

²⁹ Baba Melefit naŋ ya əbu təmbəmbak ni ti naŋ gəfakani atam mis dek, atam zlam dek. Maslaŋa əbi esliki məhəlfəŋa tay kə Baba bi.

³⁰ Leli ata Baba ti leli bəlaŋani. »

³¹ Yezu əra adəma nahkay ti ndam Zəde ni təhəl akur keti, tawayay mizligi naŋ əna naŋ.

³² Yezu əhi ana tay ahkado : « Nəgra tawi sulumana sulumana kay e kiđiŋ gekəli ba əna njəda ga Baba. Ay kawayum kizligum nu əna akur, kakadum nu ti əki ke tawi weley gani weley ? »

³³ Eslini ndam Zəde ni təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Mawayay mizligi kur əna akur, mawayay makad kur ti, əki ke tawi sulumani do. Mizligi kur ti adaba kindəvia Melefit a palam ; nak mis, ay ti kawayay kazay ahər gayak akada nak Melefit. »

³⁴ Yezu əhəŋgrifəŋ ana tay, əhi ana tay ahkado : « Əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit adəm nahkay hi : “Lekələm ti melefit.” * Əbi məbəkiani nahkay hi bi aw ?

³⁵ Maslaŋa əbi esliki məbəzkiə zlam ya əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu na bi. Nahkay

* **10:34** Limis 82.6.

nday ya ti Melefit àhi ma gayan ana tay ni ti àzalay tay melefit edefin.

³⁶ Ay nu ti Baba àdaba nu a, àslərbíyu nu a duniya vu. Goro ya nàdám “Nu Wur ge Melefit” ni ti, ahámamam kislámki mэдэmani nindivi nan ni mam ?

³⁷ Tamal nagray tawi ni ga Baba do ni ti kèfumku ahàr ba.

³⁸ Ku nagray tawi ga Baba, kèfumku ahàr do nənġu ni, ġesumkabá tawi goro ya nagray na digepa. Nahkay ti akəsərum lala, nu nəbu àna njəda ga Baba, nan day nan àbu àna njəda goro, nahkay leli ata Baba ti bəlanani. »

³⁹ Yezu àra àdəma ma na nahkay ti, tawayay məġəs nan keti, ay ti àtamfəna kà tay a.

⁴⁰ Kələn gani Yezu àsləka, ànġoru ke ledi ge Zərden, ka məlan ge Zerj ya *àbaray mis ahaslani ni. Nan nakən ànjəhad eslini gosku bal.

⁴¹ Ka ya ti nan àbu eslini ni ti mis kay tərəkia, təbu tədəm : « Zerj ti àgray zlam magray ejep ndo ; ay ma gayan ya àdəmki ka maslanə hini ni dek ti jiri edefin. »

⁴² Eslini mis kay təfəkia ahàr ka Yezu a.

11

Lazar àməta, mək Yezu ahənġaraba nan e kisim ba

¹ Zal nahan àbu, slimi gani Lazar, arməwər àzəġadiya nan a. Kəsa gayan Betani, nday akaba bəza ga mənani walani ata Mari nday ata Marta.

² Mari ti nani, Mari ya ti àbəki tersel ka asak ga Bay geli mək àtəmadkia àna məhər gayan a ni. Lazar nan ya ti èbesey do ni ti wur ga mənani.

³ Nahkay bəza ga mən ga Lazar nakən təslərkiuru mis ka Yezu ti mēhi : « Bay geli, zləba gayak Lazar èbesey do. »

⁴ Yezu àra ècia ma na nahkay ti àdəm : « Arməwər ga Lazar ni ti àkad nan do. Ay ti mis atəsər njəda ge Melefit àna nan sawən. Nahkay atazləbay Melefit, atazləbay nu Wur ge Melefit daya. »

⁵ Lazar akaba bəza ga mənani ata Mari nday ata Marta ti Yezu awayay tay ;

⁶ ay àra ècia ga Lazar ya èbesey do na ti òru weceweci ndo, àpəskivu ka ahàr gani vad cə.

⁷ Kələn gani àhi ana ndam madəbay nan ni ahkado : « Nihi ti sarta ènjəa ga manğona e Zəde a. »

⁸ Ndam madəbay nan ni təhi ahkado : « Məsi, nihi guhwa həya ndam *Zəde ni tawayay tizligi kur àna akur, tawayay takad kur ti, kəngoru eslini keti aw ? »

⁹ Yezu àhi ana tay : « Mələfat ti njemdi kru mahar cə do aw ? Tamal mis asawaday ga məlafat ti èji asak do, adaba nan a mələn masladani bu, epi divi lala.

¹⁰ Ay tamal mis asawaday ga məlavad ti eji asak, adaba nan àbi a mələn masladani bu bi, èpi divi lala do. »

¹¹ Yezu àra àhia ma ana tay a nahkay ti àhi ana tay : « Zləba geli Lazar àdiya e dəwir va, ay nakoru nepidekababiya nan a. »

¹² Eslini ndam madəbay nan ni təhi ahkado : « Bay geli, tamal àdiya e dəwir va ti, aməngaba a arməwər gayan ni ba do waw ? »

¹³ Ga Yezu ya àhi ana tay nahkay ti awayay ahi ana tay Lazar àməta. Ay ndam *madəbay Yezu ni təhi ana ahàr hi ti Yezu àdəmki ma ti ke dəwir

ɔwɪreni eɔeɔɪŋ.

14 Nahkay Yezu àhi ana tay vay-vay : « Lazar àmàta.

15 Nu nàbi ka mələŋ gani bi ti nàbu nəmərɔvɔ azuhva kəli, aɔaba akəfɔmkɔ ahàr àkivɔ. Ay nihi ti takomum mədəgumkiɔru. »

16 Eslini Tumas naŋ ya təzalay naŋ Didim ni àhi ana ndam məɔəbay Yezu ndahaŋ ni ahkado : « Leli day takomum məɔəboru naŋ, ti tōru tābazla leli akaba naŋ a. »

17 Yezu akaba ndam məɔəbay naŋ ni tɪŋjəa a Betani a wɔɔak ti, təhi ana tay Lazar àgra vad a faɔ e mindiviŋ ba.

18 Betani ti driŋ driŋ akaba Zeruzalem kay do, èsli ezewed kru kru mahkər do.

19 Nahkay ndam Zəde kay tōra eslina ga məgrikabiyɔ ezekw ana Marta nday ata Mari ga wur ga məŋ gatay ya àmàta na.

20 Marta àra ècia Yezu naŋ àbu ènjia wɔɔak ti àŋgwivɔru a ma vu. Mari ti ni naŋ a magam manjəhadani digɔsa.

21 Ata Marta tàra təkababá ahàr ata Yezu a ti Marta nakəŋ àhi ahkado : « Tamal nak kələbu ahalay ti, akal wur ga mma ni àmət ndo.

22 Ay nəsəra ku nihi day ere ye ti kihindifiŋa kè Melefit a ɔek day Melefit aməɔvuk. »

23 Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Wur ga muk ni aməŋgaba e kisim ba. »

24 Marta àhi : « Iy, nəsəra ka fat ga mandav ga duniya mis atəŋgaba e kisim ba ni ti, naŋ day aməŋgaba. »

25 Yezu àhi keti : « Mis təŋgaba e kisim ba, təbu àna sifa ti azuhva nu, aɔaba nu nàbu palam. Maslaŋa

ya ti àfækua ahàr a ti ku tamal àmèta nən̄gu ni amələbu àna sifa.

²⁶ Maslaŋa ya ti naŋ àbu àna sifa, àfækua ahàr a ti, amanjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani, àmət do. Kəhi ana ahàr ma goro hini ya nəhuk ni ma ge jiri do waw ? »

²⁷ Eslini Marta nakəŋ àhi ahkado : « Ma ge jiri, Bay goro ni ; nəsəra nak *Krist *Bay gədakani ya Melefit àslərbiyu a duniya vu ni, nak Wur ge Mel-efit. »

²⁸ Marta àra àhia ma na nahkay ti àsləka, àŋgoru a magam, mək àzalay wur ga mən̄jani Mari, àhi ma akal-akal, àhi ahkado : « Məsi geli àra, naŋ àbu ehindi kur. »

²⁹ Mari àra ècia ma ga wur ga mən̄jani ya àhi na ti ècikaba cəkwaɗ, àrəkioru ka Yezu.

³⁰ Ka sarta nani ti Yezu àhuriyu a kəsa ni vu faŋ ndo, kekileŋa naŋ àbu ka mələŋ ya tàbakabu ahàr nday ata Marta ni mba.

³¹ Ndam Zude ya təvu a ahay bu, tòru eslini ga məgri ezekw ana tay ni tàra tìpia Mari nakəŋ ècikaba cəkwaɗ àhəraya e mite va ti tàdəbabiya naŋ. Tàdəboru naŋ ti, təhi ana ahàr bi akoru kè mindiviŋ, akoru etəwibiya eslini.

³² Mari òru ènjua ka mələŋ ga Yezu na, èpia naŋ a ti àbəhadì mirdim, àhi ahkado : « Bay goro ni, tamal nak kələbu ahalay ti, akal wur ga mma ni àmət ndo. »

³³ Yezu àra èpia Mari a naŋ àbu etəwi, ndam Zude ya tàdəbabiya Mari ni day təbu titəwi ti, àhəlia ahàr a dal-dal, bəruv àwəra naŋ a.

³⁴ Mək àhi ana tay ahkado : « Kəfumiya naŋ e mindiviŋ vu eley ? » Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi :

« Bay geli, ra kara kipibiya məlanj gana. »

³⁵ Eslini Yezu ètəwi.

³⁶ Ndam Zəde ni tàra tìpia nañ a nañ àbu etəwi ti tədəm : « Mənjumki day ti, àwaya nañ a dal-dal ni. »

³⁷ Ay mis ndahanj e kidinj gatay bu tədəm ahkado : « Àhəlikaba eri ana zal wuluf a ti, ti Lazar àmət ba ti èsliki magrani koksah aw ? »

³⁸ Eslini ɓəruv àwəra Yezu a keti, mək òru ke mindivinj ni. Mindivinj nani ti ahuzl, təzləklənj ma gani àna belim gədəkani.

³⁹ Tòru tìnjəa ti Yezu nakənj àhi ana tay ahkado : « Zumlənja belim na kà ma ge mindivinj na. » Eslini Marta wur ga mənj ga maslaña ya ti àmət ni àhi ahkado : « Bay goro, àgra vad a fad nihi e mindivinj ni ba ni ti èzia àndava timey. »

⁴⁰ Yezu àhi ahkado : « Nəhuka àndava : tamal kəfəkuə ahàr a nahəma ekipi zlam, akəsər Melefīt ti nañ njəda-njədani, akazləbay nañ ti, kici ndo waw ? »

⁴¹ Nahkay mis ni təzələnja belim na kà ma ge mindivinj na. Eslini Yezu nakənj àmənjoru agavəla, àdəm : « Səsi gayak Bəba goro ni, adaba kəgrua ere ye ti nìhindilək na.

⁴² Nu ti nəsəra nak kəbu kəgru ere ye ti nìhindilək ni dək kəlavad. Ay nədəm ma hini ti, nawayay ti mis ya təbu ahalay tevelinj nu ni tici, ti təsər nak kəslərbiyu nu eədənj. »

⁴³ Yezu àra àdəma ma na nahkay ti àzlah kay kay, àdəm : « Lazar, hərəya e mindivinj ni ba. »

⁴⁴ Nahkay maslaña ya ti àmət ni àhərəya, asak mitəwidəni, ahar day mitəwidəni àna gabaga, ahàr gayañ makambahani àna azana. Eslini Yezu nakənj àhi ana mis ni ahkado : « Pichəmaba nañ

a, ti māsawaday. »

*Gəđákani ga ndam Zude tagray sawari ge mijij
Yezu*

(Meciyu 26.1-5 ; Mark 14.1-2 ; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndam *Zude ya tàra afa ga Mari a, tipi ere ye ti Yezu àgray ni ti, mis ndahan kay e kidin gatay bu táfəkia ahàr ka Yezu a.

⁴⁶ Ay mis ndahan e kidin gatay bu tərəkioru ka ndam *Feriziyen, tàngəhadì ere ye ti Yezu àgray ni ana tay.

⁴⁷ Gəđákani ga ndam *maᅅgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam Feriziyen ni tàra ticia ma na ti, təzalakabu gəđákani ga ndam Zude ni dek, təđəm : « Nihi maslanja hini agray zlam magray ejep dal-dal ti, məgrum ahəmam ?

⁴⁸ Tamal məmbrəᅅa nan a, nan àbu agroru zlam gayan ni nahkay ti, mis dek atəfəki ahàr. Nahkay ndam *Rom atəmbrəᅅ leli do : etembedkaba *ahay gəđakani *njəlatani geli na, etijij jiba geli dek. »

⁴⁹ Zal nahan àbu, nan gəđakani ga ndam *maᅅgalabakabu mis akaba Melefit ke vi nani, slimi gayan Kayif. Nan nakəᅅ àhi ana tay ahkado : « Lekulum ti kəsərum arəᅅa do simiteni.

⁵⁰ Ahàr àđəm mis bəlan amət azuhva ndam jiba geli dek, ti ndam jiba geli ni təmət ba. Amət nahkay ti anᅅivu ana kuli ti kəsərum do waw ? »

⁵¹ Àđəm nahkay ti pakama gayan gayanani do ; àhəᅅgaraya pakama ge Melefit a, adaba Kayif ti gəđakani ga ndam maᅅgalabakabu mis akaba Melefit ke vi nani palam. Pakama ge Melefit ya àhəᅅgaraya ni ti nihi : ahàr àđəm Yezu amət azuhva ndam jiba gayan kwa.

⁵² Yezu amət ti azuhva ndam jiba gayan ciliŋ do, amət ti ga maŋgasikabu ahàr ana bæza ge Melefit ya medeveni ka hađ gərgərani ni dek.

⁵³ Kwa ka fat nani nday nakəŋ tawayay makad naŋ.

⁵⁴ Yezu àra ècia ma gana ti, àmbrəŋ masawadani e kidiŋ ga ndam Zude bu huya, àsləka òru a kəsa nahaŋ vu. Kəsa nani ti təzalay Efreyim, kà gəvay ge gili. Àra enjua ti ànjəhad eslini akaba ndam madəbay naŋ ni.

⁵⁵ Ka sarta gani nani ti *Pak, wuməri gəđakani ga ndam Zude ni, ènjia wudak. Nahkay ndam Zude kay ya a kəsa ndahaŋ bu ni təsləka, tòru a Zeruzalem ga məbarani ti tigi njəlatani day kwa ti təgray wuməri ni.

⁵⁶ Mis ni tòru tijnua a Zeruzalem a ti teheliŋ eri ga Yezu, ay ti tədi ahàr ndo. Ka ya ti nday təbu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni bu nahəma, təzlapay e kidiŋ gatay bu, təđəm : « Kəhumi ana ahàr mam ? Kəhumi ana ahàr ti amara ga magray wuməri na waw ? »

⁵⁷ Gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam Feriziyen ni tawayay təgəs naŋ, nahkay təhi ana mis ahkado : « Ku way way do tamal àsəra məlaŋ ga Yezu ya naŋ àbu na ti mēhi ana leli. »

12

*Mari abəki tersel ka asak ga Yezu
(Meciyə 26.6-13 ; Mark 14.3-9)*

¹ Vad àvu muku tara tagray wuməri ga *Pak ni ti Yezu òru a Betani a kəsa ga Lazar bu. Lazar ti naŋ ya ti àmət, mək Yezu àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni.

² Eslini t̀ezalaki Yezu nakəŋ ka zlam məzumani. Òru ènjɣa ti Marta ahəlibiyu zlam məzumani ana tay, Lazar ti ni naŋ àbu azum zlam akaba mis ya t̀ezalay tay ni.

³ Ka ya ti t̀əbu t̀əzum zlam ni ti Mari òru àna tersel ya t̀ezalay nardu ni, njəlatani ge siŋgu kayani, telma ge litir. Àra ènjia àna naŋ a ti àbəkɪ tersel ni ka asak ga Yezu c̀əeni mək àtəmadkia àna məhər ga ahər gayan a. Nahkay ahay ni dek ezi tersel tersel a.

⁴ Eslini Zədas Iskariyot bəlan ga ndam *madəbay Yezu, naŋ ya aməsəkumoru Yezu ni, àdəm ahkado :

⁵ « Siŋgu ge tersel ni jik diŋ diŋ mahkər ti t̀əsəkumoru, tidi siŋgu gani ana ndam talaga ndo ni ti kamam ? »

⁶ Zədas àdəm nahkay ti adaba awayay ndam talaga palam do, àdəm nahkay ti adaba naŋ zal akal. Naŋ bay maŋgah siŋgu, ay ti naŋ àbu adafəŋa siŋgu na akal-akal a.

⁷ Ay Yezu àra ècia ma ga Zədas na ti àhi : « Mbrəŋ wal hini, kəhəli muru ba. Àgray nahkay ti adaba naŋ àbu ajalakioru ahər ka vad ya ti anəməta, atəfiyu nu e evid vu ni.

⁸ Ndam talaga zla nahəma, nday t̀əbu akaba kəli kəlavad. Ay nu zla ti ananjəhad akaba kəli kəlavad do. »

⁹ Ndam *Zəde kay t̀ara t̀icia Yezu naŋ a Betani ti t̀òru eslini. T̀òru ti azuhva Yezu cilin do ; t̀òru ti ga moru mipi Lazar naŋ ya ti Yezu ahəŋgaraba naŋ e kisim ba ni daya.

¹⁰ Nahkay gəďákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefɪt ni t̀əzlapakabá, t̀ədəm : « Si mijin Lazar daya kwa. »

11 Təđəm nahkay ti adaba ndam Zude kay təmbrəŋa tay a, təgəskabu ma gatay ni va do, təbu təfəki ahər ka Yezu azuhva gayan̄ ya àhəŋgaraba Lazar a ni.

Yezu ahuriyu a Zeruzalem

(Meciyu 21.1-11 ; Mark 11.1-11 ; Luk 19.28-40)

12 Hajəŋ gani mis kayani ya tōru a Zeruzalem ga magray wuməri ga *Pak ni ticia Yezu ən̄jia a Zeruzalem a wudak.

13 Nahkay nday nakəŋ təkwhakabaya ahar ga təba a ahar va, mək təhəraya a kəsa ni ba təŋgwivoru a ma vu. Nday təbu takoru ti təgray salalay, təzləbay Yezu, təđəm : « *Hozana ! Bay Melefit məgri sulum gayan̄ ana maslaŋa ya ti ara àna slimi gayan̄ a, naŋ bay ga ndam *Izireyel ni !* »

14 Eslini Yezu àdi ahər ana azon̄gu, mək àcəlkiyu katapla. Ere gani àgravu ti akada ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi ni :

15 « Ndam *Siyon, kəgrum aŋgwaz ba. Mənjumoru, bay gekəli naŋ tegi ara, àcəlkiyabiya ka wur ga azon̄gu a.† »

16 Ka sarta gani nani ti ndam *madəbay Yezu ni təsərkaba ere ya àgravu na ndo. Ka sarta ya ti Melefit àzoya Yezu a məlaŋ masladani gayan̄ va day kwa ti ma ya ti Melefit àdəmki a Wakita gayan̄ bu ni aŋgiaya a ahər ba ana tay a. Nahkay təsərlam gani nani àgrakiva ka Yezu a akada ya àbu məbəkiani na.

17 Ka fat ya ti Yezu àzalay Lazar, àhi « Həraya e mindiviŋ ba, » àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni ti, mis

* 12:13 Limis 118.25-26. † 12:15 Zakari 9.9.

ya tôru eslini ni dek tîpia ; nday nakəŋ tənġəhadî ma gani ana mis ndahaŋ ni.

¹⁸ Mis kay tənġwivoru a ma vu ana Yezu ti azuhva tîcia gayan̄ ya àgray zlam magray ejep nani na.

¹⁹ Eslini ndam *Feriziyen̄ ni təzlapay e kidîŋ gatay bu, tədəm : « Kîsləmki ka arañə do ni ti kipəm do waw ? Nihi mis ni dek təbu tadəbay naŋ ci ni. »

Yezu adəmki ma ka masladani gayan̄ akaba ka məmət gayan̄

²⁰ E kidîŋ ge mis ya tôru ga mazləbay Melefit ka sarta ga wuməri ni bu ni ti ndam *Gres ndahaŋ day təkibu ka tay.

²¹ Nday nakəŋ tərəkioru ke Filip naŋ ga kəsa Beceyda ka had̄ *Gelili ni. Təhi : « Bay geli, leli mawayay məbakabu ahər akaba Yezu. »

²² Filip àra ècia ma gatay na ti àrəkioru ka Andre, mək nday cəeni tərəkioru ka Yezu, təhi ma gani.

²³ Yezu àra ècia ma gana ti àhi ana tay ahkado : « Nihi sarta ya Melefit azoru nu *Wur ge Mis a məlan̄ masladani gayan̄ bu ni ènjia.

²⁴ Nəhi ana kəli nahəma, hilfi ga hay tamal àdiyu a had̄ vu ndo, èzi ndo ni ti, naŋ àbu nahkay zlam gayan̄. Ay tamal èzia day kwa ti eri gani afətaya, adək, abay ahər, ewi bəza kay.

²⁵ Maslaŋə ya ti awayay ajəgur sifa gayan̄ ti àmət ba ni ti emijîŋ ; ay maslaŋə ya ti awayay sifa gayan̄ a duniya hini bu do ni ti aməjəgur, amələbu àna *sifa ya àndav day-day do ni sawaŋ.

²⁶ Tamal mis awayay məgru təwi nahəma, mādəbay nu. Ka məlan̄ ya nu nəvu ni ti bay məgru təwi ni day amələbu eslini. Tamal mis ègia bay məgru təwi a ti, Baba amazləbay naŋ. »

²⁷ Yezu àdám keti : « Nihi ti mæbæruv àbu atukaba. Nêdám hi ti mam ? Nêdám : “Bæba, nêcakay daliya a sarta hini bu ba” zla tæk ? Nêdám nahkay do, adåba nàra ti ga macakay daliya a sarta hini bu.

²⁸ Bæba, gray zlam ti mis tâzlæbay kur. » Eslini dængu àhændabiyu a huđ melefit bu nahkay hi : « Nàgra zlam ya ti mis tâzlæbaki nu na àndava, anagray zlam nahañ keti ti mis tâzlæbaki nu. »

²⁹ Mis ye eslini ni tàra ticia dængu ya àhændabiya na ti mis ndahañ e kidîñ gatay bu têdám : « Avêr àdi aday. » Mis ndahañ ti ni têdám : « *Mæslêr ge Melefit àhibiyu ma. »

³⁰ Ay Yezu àhi ana tay ahkado : « Dængu hini ya àhændabiyu ni ti, àhænday ti azuhva nu do, àhænday ti azuhva kâli sawañ.

³¹ Nihi ti sarta ga magrafæña seriya kè mis ga duniya ènjia, nihi ti tara tagaray bay magêdavani ya agur duniya ni.

³² Ay nu ti ka fat ya ti atæzoru nu agavæla nahæma, anazalakaboru mis dek afa goro. »

³³ Yezu àdám nahkay ti awayay adafaki ahæmamam amara mæmæt ni.

³⁴ Eslini mis dal-dalani ni tæhængrifæñ, tæhi : « Leli mæjenga a Wakita ge Melefit ni bu ni ti, *Krist *Bay gædakani ya amara ni ti amælæbu ga kañgay-kañgayani. Ay nak kêdám ahâr àdám tæzoru Wur ge Mis agavæla ti kamam ? Wur ge Mis nani ti way ? »

³⁵ Yezu àhængrifæñ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Masladani àbu asladî ana kâli ga hayañani. Ka ya ti masladani àbu ti sawadumoru ; do ni ziñ-ziñeni ara adi ahâr ana kâli. Adåba maslaña ya ti asawadáy e ziñ-ziñeni bu ni ti àsêr mælañ ya akoru ni do.

³⁶ Ka ya ti masladani àbu e kidîñ gekâli bu ni

ti, fumki ahàr ka Bay ya ti avi masladani ana kuli ni. Tamal kəgrum nahkay ti kigum ndam masladani. »

Yezu àra àdəma ma nana ti, àsləka, àbɔfəŋa kà tay a.

Ndam Zude tàwayay mægəskabu ma ga Yezu do

³⁷ Ku tamal Yezu àgra zlam magray ejep a dal-dal kè meleher ge mis dal-dalani na nəŋgu ni, mis ni tàwayay məfəki ahàr ndo.

³⁸ Nahkay pakama ge Melefit ya Izayi àhəŋgri ana mis ni àgrava àndava. Pakama gani nani ti nahkay hi :

« Bay goro, ma geli ya ti mədəm ni ti, way àgəskabá way ?

Bay geli àdəfiaba njəda gayan a ti ana way ? †»

³⁹ Ndam nday nani təfəki ahàr ka Yezu do ni ti, Izayi àdəmki ma ka tay a daya. Àdəm ahkado :

⁴⁰ « Melefit àwulufa tay a, àgray ti təjalay ahàr sulumani ba.

Àgray nahkay ti, awayay ti tìpi divi ba, təsər zlam ba,

awayay ti tàmbatkaba majalay ahàr gatay a ba daya.

Nahkay Melefit àdəm : “Tamal tàmbatkaba ti, akal nàhəŋga tay a.” § »

⁴¹ Izayi àdəm nahkay ti adaba èpia Yezu nan àbu a masladani ge Melefit ba àndava. Àra èpia nan a nahkay ti àdəmki ma.

⁴² Ku tamal nahkay nəŋgu ni mis ndahan e kidin ga gədákani ga ndam *Zude bu kay təfəkia ahàr ka Yezu a. Ay ti təhi ma gani ana mis vay-vay

† 12:38 Izayi 53.1. § 12:40 Izayi 6.9-10.

ndo, adaba anğwaz àwərfəŋa tay kà ndam *Fer-iziyeŋ a, tədəm bi atəhi ana tay təhuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu va ba.

⁴³ Nahkay nday gani tawayay magray zlam ya ti àbəlafəŋ kè mis ni àtama ya ti àbəlafəŋ kè Melefit na sawaŋ.

Yezu agrafəŋa seriya kè mis àna pakama gayan ya àdəm na

⁴⁴ Yezu àdəm ma kay kay, àdəm : « Maslaŋa ya ti afəku ahar nahəma, afəki ahàr ti ka nu do ; afəki ahàr ka Bay ya ti àslərbiyu nu ni.

⁴⁵ Maslaŋa ya ti naŋ àbu epi nu ni ti, naŋ àbu epi Bay ya ti àslərbiyu nu ni.

⁴⁶ Nu nàra a duniya va ti ga masladī mələŋ ana mis. Nahkay ku way way do afəku ahàr ti ànjəhad e ziŋ-zijeŋi bu va do.

⁴⁷ Tamal mis ècia ma goro na mək àgəskabu do nahəma, bay ya agrafəŋa seriya ni ti nu do. Adaba nu nàra a duniya va ti ga mahəŋgay mis, do ni ti ga magrafəŋa seriya kà tay a do.

⁴⁸ Maslaŋa ya ti àwayay nu do, àgəskabu pakama goro do ni ti, seriya aməgəs naŋ : ka mandav ga duniya atəgəs naŋ àna seriya ti àna pakama goro ya nədəm ni dek.

⁴⁹ Ay ma goro ya nədəm dek ni ti nu nədəm àna ahàr goro goroani do. Pakama goro ya nəhi ana mis akaba ya nəcahi ana mis ni ti Baba goro àslərbiyu nu ga məhiani ana tay.

⁵⁰ Iy nəsəra, pakama ga Baba goro ya àhi ana mis ni ti, tamal təgəskabá ti nday təbu àna *sifa ya àndav day-day do ni àndava. Pakama goro ya nədəm ni, nədəm ti akada ga Baba ya àhu nəhi ana mis ni. »

13

Yezu abari asak ana ndam madɔbay nanj ni

¹ Àgəjəni vad bəlanj ga mara magray wuməri ga *Pak ti, Yezu àsəra sarta gayanj ga masləkana a duniya ba ga moroni afa ga Bənjani ènjia. Yezu àwaya ndam gayanj ya tadɔbay nanj a duniya bu na dal-dal, nahkay ku ka ya ti ara amət ni àmbrənj mawayay tay do.

² Yezu akaba ndam madɔbay nanj ni təbu təzum zlam ga mələkarawa. Ka sarta gani nani *Seteni àvia majalay ahər ana Zədas wur ga Simu Iskariyot ga məsəkumoru Yezu a àndava.

³ Yezu ti àsəra Melefit àvia njəda ga məgur zlam a dek. Àsəra nanj àsləkabiya afa ge Melefit a, amanjoru afa gani daya.

⁴ Àsəra nahkay ti ècikfiŋa kà zlam məzumani na cəkwaɔɔ, àzakaba mugudi gayanj na mək àzay azana nahanj, àwəlvu àna nanj dərkəɔɔ.

⁵ Eslini àcahviyu yam e hijid vu, ànjəki ka məbari asak ana ndam madɔbay nanj ni mək atəmadkia yam na ka asak gatay na àna azana ya àwəlvu àna nanj na.

⁶ Àra ènjikia ka Simu Piyer a ga məbari asak na ti, Simu Piyer nakənj àhi ahkado : « Nak ti kabaru asak aw, Bay goro ! »

⁷ Eslini Yezu àhənjgrifənj, àhi : « Nihi ti ere ye ti nu nagray ni kəsərkaba faŋ do, akəsərkaba ti kama kwa. »

⁸ Piyer àhi : « Day-day nàwayay ti nak kàbaru asak do. » Yezu àhi : « Tamal nàbaruk ndo ni ti nak mis goro do. »

⁹ Simu Piyer nakəŋ àhi : « Tamal nahkay ti kàbaru asak cilin̄ ba : baru ahar akaba ahàr daya, Bay goro ni. »

¹⁰ Yezu àhi : « Maslaŋa ya àbara ni ti [abaray asak cilin̄ do ni ti] àbaray vu gayan̄ va do, adaba vu gayan̄ ni dek ègia njəlatana. Lekulum ti kiguma njəlatana, ay ti lekulum dekeni do. »

¹¹ Yezu àhi ana tay « Lekulum dek njəlata do » ni ti adaba àsəra maslaŋa ya ti ara asəkumoru nan̄ na àndava.

¹² Yezu nakəŋ àra èndeveriŋa məbari asak ana tay a ti, àzay mugudi gayan̄ ni, àfakabu mək àŋga ka məlan̄ ga zlam məzumani na. Eslini àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti nəgri ana kuli ni ti kəsəruma waw ? »

¹³ Lekulum kəbum kazalum nu “Musi, Bay geli” ti, nani ti jiri gekuli, adaba nu Musi gekuli, nu Bay gekuli ededif̄.

¹⁴ Ay nu Musi gekuli, Bay gekuli ni tekefi nàbaria asak ana kuli a ti, ahàr àdəm e kidif̄ gekuli bu ni ti maslaŋa nahan̄ məbari asak ana maslaŋa nahan̄. Njumki kwa kani, kəgrumoru kama kama.

¹⁵ Ere ye ti nəgri ana kuli kani ni ti nədəfiki divi ana kuli : grumi ana mis akada goro ya nəgri ana kuli ni.

¹⁶ Nəhi ana kuli nahəma, maslaŋa ya agri təwi ana mis ni ti àtam bay ya ti nan̄ agri təwi ni do. Maslaŋa ya təslər nan̄ ni ti àtam bay ya ti àslər nan̄ ni do.

¹⁷ Nihi kəsəruma nahkay nahəma, grum təwi akada ya nədəfiki ana kuli kani ni. Tamal kəgrum nahkay ti akəmərumbu. »

¹⁸ Yezu àhi ana tay keti : « Ma goro ya nədəm ni ti

nədəmki ke kəli, lekələm dəkeni do, adəba nəšəra ndam goro ya nədaba tay a na. Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi : “Maslaŋa ya ti məbu məzumkabu zlam kələvadani ni àmbatuva ahàr va.” * Ahàr àdəm pakama nani agravu kwa.

¹⁹ Wudəka ere gani ara agravu ti nəhivù ana kəli. Nəhiva ana kəli a ti, ka ya ti ere gani amagravu ni ti akəsərumki nu gani, nu nəbu.

²⁰ Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti àgəskabá maslaŋa ya ti nəslər naŋ na ti àgəskabá nu nuana daya. Maslaŋa ya ti àgəskabá nu a ni ti àgəskabá Bay ya ti àslərbiyu nu na daya. »

Yezu adəmki ma ka maslaŋa ya ti ara asəkumoru naŋ ni

(Meciyu 26.20-25 ; Mark 14.17-21 ; Lək 22.21-23)

²¹ Yezu àra àdəma ma nahkay ti bəruv àtikaba. Àdəm : « Nəhi ana kəli nahəma, bilin gekəli aməsəkumoru nu. »

²² Ndam madəbay naŋ ni tàra ticia ma gayan na ti tàmənjavu e eri vu e eri vu, tədəm : « Àdəmki ma hini ti àki ka way ? »

²³ Eslini bəlaŋ e kidin ga ndam *madəbay Yezu ni bu, naŋ ya ti Yezu awayay naŋ kayani ni, naŋ àbu prid kà gəvay ga Yezu.

²⁴ Nahkay Simu Piyer àdadì ahàr, awayay ti mihindifiŋa slimi ga maslaŋa nana kà Yezu a.

²⁵ Naŋ ya ti Yezu awayay naŋ kayani ni àra àšəra ere ye ti Piyer awayay ahi na ti, àzoru ahàr gayan gwar ka məbəruv ga Yezu mək èhindifiŋa kà Yezu a, àhi : « Maslaŋa gani nani ti way, Bay goro ? »

* **13:18** Limis 41.10.

26 Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Maslaŋa ya ti anasaya vaŋgwala, anahəndakiaya eli a, anəvi ni ti, nani naŋ gani. » Àra àdəma nahkay ti àhəndakiaya eli a ka vaŋgwala na mək àvi ana Zudas wur ga Simu Iskariyot.

27 Zudas nakəŋ àra àza vaŋgwala na ti *Seteni àhuriviyu həya. Nahkay Yezu àhi : « Təwi gayak ya kara kagraj ni ti gray weceweci. »

28 E kidiŋ gatay ya təzum zlam ni bu ni maslaŋa ya ti àsər Yezu àhi ma gani ana Zudas kamam ni ti àbi, si Zudas Zudasani ciliŋ.

29 Zudas ti naŋ bay məgəsi siŋgu ana tay, nahkay ti mis ndahan e kidiŋ ga ndam mədəbay Yezu ni bu təhi ana ahər bi Yezu àhi ana Zudas mōru məsəkumbiya zlam ga magray wuməri a, ahkay do ni bi àhi mōru məvi zlam ana ndam talaga.

30 Ay Zudas àra àza vaŋgwala na ti àhəraya e mite va həya. Sarta gani nani ti məlavaf.

Divi məweni ga Yezu ya adəfiki ana ndam gayan ni

31 Zudas nakəŋ àra àsləka ti Yezu àhi ana nday ndahan ni ahkado : « Nu *Wur ge Mis nahəma, nihi ti sarta goro ènjia, mis atəsər nu gədakani, atazləbay nu. Nahkay azuhva nu ti mis atəsər Melefit day naŋ gədakani, atazləbay naŋ.

32 [Mis atəsər Melefit naŋ gədakani atazləbay naŋ] nahkay ti, Melefit Melefiteni àna ahər gayan day ara agray ti mis təsər nu Wur ge Mis ti nu gədakani, ara agray ti təzləbay nu. Ara agray nahkay wudak.

33 « Bəza goro ni, nara nəmbərbu kəli wudak, sarta goro àvu kay va bi. Anasləka ti, akədəbum

məlanj goro. Ay ma goro ya nəhi ana ndam *Zude ni ti nəhi ana kəli daya : Məlanj goro ya anoru ni ti lekələm ekinjəmiyu koksah.

³⁴ Nihi nahəma nədəfiki divi məweni ana kəli, ahər ədəm kəgrum kwa. Divi gani nihi : wayumvu. Nawayay kəli, nahkay ahər ədəm lekələm day wayumvu akada goro ya nəwayay kəli ni.

³⁵ Tamal kawayumvu nahkay ti, mis dek atəsər lekələm ndam mədəbay nu. »

Yezu àhi ana Piyer : « Akədəm kəsər nu do »

(Meciyə 26.31-35 ; Mark 14.27-31 ; Lək 22.31-34)

³⁶ Eslini Simu Piyer àhi ahkado : « Kara kakoru eley, Bay goro ? » Yezu àhəngriyə, àhi : « Məlanj goro ya nara nakoru ni ti, kisləki mədəboru nu nihi koksah. Ay kama kama ti akədəboru nu. »

³⁷ Piyer àhi : « Bay goro, ku takad nu azuhva nak nəngu ni nəgəskabu. Nahkay ti nisləki mədəboru kur nihi koksah ti kamam ? »

³⁸ Yezu àhi : « Kədəm ku takad kur azuhva nu nəngu ni kəgəskabu ti ededij aw ? Nəhuk nahəma : wudaka agwazl azlah ti akədəm sak məhkər kəsər nu do timey ! »

14

Yezu ti nəj divi ga moroni afa ge Melefıt

¹ Yezu àhi ma ana ndam mədəbay nəj ni keti, àhi ana tay ahkado : « Araja àhəli ahər ana kəli ba. Fumki ahər ke Melefıt ; fumku ahər daya.

² Afa ga Baba goro ti məlanj àbiyu kay. Nəhia ana kəli a nakoru nəslamativù məlanj ana kəli. Tamal məlanj ni aləbiyu bi ti, akal nəhi ana kəli ndo waw ?

³ Ka ya ti anəslamativabiya məlaŋ na ana kəli a ni ti ananğa afa gekəli a, anəhəloru kəli afa goro, ti lekələm kənjəhadum ka məlaŋ goro ya nanjəhad ni bilegeni.

⁴ Məlaŋ goro ya nakoru ni ti, lekələm kəsəruma divi gana əndava. »

⁵ Tumas àhi : « Bay goro, məlaŋ ya kakoru ni tekeđi məsər do ni ti, məsər divi gani ti ahəmamam ? »

⁶ Yezu àhi ahkado : « Divi, jiri, sifa ti nu gani. Maslaŋa àbi akoru afa ga Baba àna divi nahaŋ bi, si àna nu kwa.

⁷ Tamal kəsəruma nu a ti akal kəsərums Baba daya. Ay nihi nəŋgu kəsəruma naŋ a, kərəma naŋ a əndava. »

⁸ Eslini Filip àhi : « Bay goro, dəfiki Bəbuk ana leli ti, nahkay əslia geli a həya. »

⁹ Yezu àhi : « Nihi nəpəsa akaba kəli a ti, kəsər nu do kekileŋa waw, Filip ? Maslaŋa ya èpia nu a ti èpia Baba. Kəhu nədəfiki Baba ana kəli ti kamam ?

¹⁰ Nu nəbu akaba Baba akada mis bəlaŋ, Baba day naŋ əbu akaba nu akada mis bəlaŋ ti kəgəskabu do aw ? Ma goro ya nəhi ana kəli ni ti nəhi ana kəli àna ahər goro goroani do. Agray təwi ti Baba naŋ ya əbu akaba nu akada mis bəlaŋani ni sawaŋ. Naŋ əbu agray təwi ti akada gəyaŋ ya awayay ni.

¹¹ Gəsumuki ma goro ya nəhi ana kəli : “Nu nəbu akaba Baba akada mis bəlaŋ, Baba day naŋ əbu akaba nu akada mis bəlaŋ” ni. Ay ku tamal kəgəsumkabu ma hini ya nəhi ana kəli ni do nəŋgu ni, gəsumkabá ma gana azuhva təwi ya nəbu nagraŋ na.

12 « Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti àfəkua ahàr a ti amagraj təwi akada goro ya nəbu nagray ni. Maslaŋa gani nani amagraj təwi amatam goro ya nəbu nagray ni, adaba nəbu nasləka nakoru afa ga Baba.

13 Tamal kəsəruma lekələm ndam goro mək kihindəm zlam azuhva nani nahəma, anagraj. Anagraj nahkay ti adaba nawayay ti mis dek tãzləbay Baba àna təwi goro ya nagray ni.

14 Nahkay tamal kihindəmfua zlam a adaba lekələm ndam goro ti anagraj. »

Yezu adəm aməsləribiyu Məsuf Njəlatani ana ndam gayəŋ

15 « Tamal kawayum nu ti akəgrum ere ye ti nəhi ana kəli grum ni.

16 Nahkay ti nu anahəŋgalay Baba mək aməsləribiyu Maslaŋa nahaŋ ana kəli ga məjənaki kəli, ti mənəhad akaba kəli ga kaŋgay-kaŋgayani.

17 Naŋ ti Məsuf Jireni. Ndam ga *duniya tisləki məgəskabu naŋ koksah, adaba tipi naŋ do, təsər naŋ do daya. Ay lekələm ti kəsəruma naŋ a àndava, adaba naŋ àbu akaba kəli, aməhuriviyu ana kəli a vu vu.

18 Anəmrəŋ kəli ti kīgum bəza kuda do : anəŋgəkia ke kəli a.

19 Sarta àvu gəzit ti ndam ga *duniya etipi nu va do, lekələm ti ekipəm nu adaba nu nəbu àna sifa, lekələm day akələmbu àna sifa.

20 Ka fat nani ti akəsərūm nu nəbu akaba Baba akada mis bəlaŋ, lekələm akaba nu, nu day akaba kəli akada mis bəlaŋ.

21 Maslaŋa ya ti ècia ere ye ti nàhi ana kùli grum na, àmbrəŋ do agray ni ti, maslaŋa nani ti awayay nu eɔeɔɔŋ. Tamal mis awayay nu ti, Baba goro amawayay naŋ, nu day anawayay naŋ, anaŋgazlivu aməsər nu. »

22 Eslini Zəd èhindifiŋa ma. (Zəd ti naŋ nani Zədas Iskariyot do.) Àhi : « Bay goro, kəɔəm akaŋgazlivu ana leli ciliŋ, kàŋgazlivu ana ndam ga duniya do ni ti ahəmamam ? »

23 Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Tamal mis awayay nu nahəma, aməgəskabu ere ye ti nàhi ana mis tâgray ni. Nahkay ti Baba goro amawayay naŋ, mək leli ata Baba amara afa ga maslaŋa gani nana, amanjəhadkabu akaba naŋ.

24 Ay maslaŋa ya ti àwayay nu do ni ti àgəskabu ere ye ti nàhi ana mis tâgray ni do. Ma ya ti nàhi ana kùli, kəbum kicəm ni ti ma ga ahàr goro goroani do : ma ga Baba, Bay ya àslərbiyu nu ni.

25 Ma hini ti nàhia ana kùli a ka ya ti nu nəbu akaba kùli na.

26 Ay Maslaŋa ya ti Baba aməslərbiyu ana kùli ga məjənaki kùli ni ti, aməslərbiyu naŋ ti azuhva nu. Maslaŋa nani ti *Məsuf Njəlatani : naŋ gani amac-ahi zlam ɔək ana kùli, mək amagraŋ ti kəsərunki ka zlam ya nàhi ana kùli ni ɔək.

27 « Ere ye ti nəmbribu ana kùli ni ti manjəhad sulumani. Anagraŋ ti kànjəhadum àna sulumani goro ya nəgri ana kùli ni. Nəgri sulum gani nani ana kùli ti akada ga ndam ga duniya ya tagray sulum ni do. Aŋgwaz àwər kùli ba, araŋa àhəli ahàr ana kùli ba.

28 Kicəma, nàhi ana kùli ahkado : “Nasləka, kələŋ gani anaŋga afa gekùli a.” Tamal kawayum nu ti,

naslaka ti akal kəmərūmvu, adaba nakoru afa ga Baba. Baba ti àtam nu.

²⁹ Zlam gani ti àgravu fañ ndo, ay nèhi ma gani ana kəli kwa nihi ti, adaba nawayay ti ka ya ti amagravu ni ti kəfūmku ahàr.

³⁰ Nihi ti nindeveriñ ma goro ya nəhi ana kəli ni wudak, adaba bay magədavani ya agur duniya ni nañ àbu ara. Maslaña gani nani ti èslikə do,

³¹ ay nañ àbu ara ti, ti ndam ga duniya təsər nu nawayay Baba akaba təsər nagray ere ye ti Baba àhu nàgray ni. Cikəmaba, məsləkuma ahalay a. »

15

Yezu azay mazavu ga məñ ga zlam akaba ahar gani məbalani ni

¹ « Məñ ga zlam ededīñeni ti nu gani. * Bay ya àjav ni ti Baba.

² Ndam goro ti akada ahar ga məñ ga zlam ni. Tamal ahar gani bəlanj ewi bəza do ni ti Baba ekelfīña. Ay tamal ahar gani ewi bəza ti Baba aslamalay àna məbafəñana, awayay ti mīwikivu bəza.

³ Ma goro ya nəhi ana kəli ni ti àslamala kəli a, kīguma njəlatana.

⁴ Lekələm akaba nu ti mīguma akada mis bəlanj a ; nahkay njəhaduma akaba nu a akada goro ya nanjəhad akaba kəli na. Ahar ga məñgəhaf ti tamal àfəñ kà məñgəhaf ni bi nahəma, ahar gani nani ewi bəza koksah. Lekələm day tamal kəfūm kà nu bi nahəma, akəgrumu təwi koksah.

⁵ « Məñgəhaf ti nu ; lekələm ti ahar gani. Maslaña ya ti nañ àbu akaba nu, nu day nu nəbu akaba nañ

* 15:1 Məñ ga zlam ya Yezu àdəmki ma ni ti *viñ.

nahəma, maslaŋa gani nani agru təwi sulumani, naŋ akada ga ahar ga mənğəhaf ya əfəŋ kà mən gani, ewi bəza kay ni. Nədəm nahkay ti adaba tamal nu nəkibu ke kəli bi ti kisləmki magray təwi koksah.

⁶ Tamal mis naŋ àbi akaba nu va bi ti, naŋ akada ahar ga mənğəhaf ya təkelfiŋa tizligoya, ekəli ni. Ahar ga mənğəhaf nday nani ti taŋgaskabu təbiyu a aku vu, aku azumaba ni.

⁷ Tamal lekələm kəbum akaba nu, kəbum kəgəsumkabu ma goro nahəma, hindəm ere ye ti kawayum ni, nahkay Melefit aməvi ana kəli.

⁸ Ere ye ti agray ti mis təzləbaki Baba goro ni ti nihi : grum təwi kay akada ga ahar ga mənğəhaf ya ewi bəza kayani ni, nahkay mis təsər lekələm ndam madəbay nu ededij.

⁹ Baba awayay nu, nu day nawayay kəli akada gayaŋ ya awayay nu ni. Nawayay kəli nahkay ti, njəhaduma akaba nu a.

¹⁰ Nu ti nəbu nagraj ere ye ti Baba àhu gray ni ; nahkay awayay nu, nu nanjəhad akaba naŋ. Nahkay day tamal lekələm kəgrum ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti nawayay kəli, kanjəhadum akaba nu.

¹¹ « Nəhi ana kəli nahkay ti, nawayay ti kəmərumbu akada goro ya nəmərumbu ni. Nawayay ti kəmərumbu dal-dal, ti məmərani gani mīsliva ana kəli a vu va.

¹² Ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti nihi : Wayumbu akada goro ya nawayay kəli ni.

¹³ Tamal mis awayay zləbəba gayaŋ, àgəskabá ti təkad naŋ azuhva tay a nahəma, maslaŋa nani ti maslaŋa àbi awayay mis àtam gayaŋ ni bi.

14 Tamal lekulum kəgrum ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti, lekulum zləbəba goro.

15 Nəzalay kəli ndam məgru təwi va do, adaba bay magray təwi ti əsər ere ye ti bay ya naŋ agri təwi agray ni do. Nəzalay kəli ti zləbəba goro, adaba nəhia ere ye ti Baba goro əhu na dek ana kəli a.

16 Nğay lekulum kədumaba nu a ti kəhumi ana ahər ba. Nu nədaba kəli a sawaŋ. Nədaba kəli a ti ga məgrumu təwi nday hini : mara məgru zlam sulumani akada ga ahar ga mənğəhaf ya ewi bəza sulumani ni. Zlam gani nday nani sulumani ni ti nawayay tiji ba. Nahkay tamal kəsəruma lekulum ndam goro mək kihindumfiŋa zlam kə Baba azuhva nani nahəma, Baba aməgri ana kəli.

17 Ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti nihi : Wayumvu. »

Ndam ga duniya tizirey Yezu akaba ndam mađabay naŋ ni

18 « Tamal ndam ga *duniya təbu tizirey kəli ti, səruma tizirey nu enji gekəli.

19 Tamal lekulum ndam ga duniya ti akal ndam ga duniya tawayay kəli, adaba tawayay ndam gatay. Ay lekulum ti ndam ga duniya do. Nu nədaba kəli a ti nədekaba kəli akaba ndam ga duniya ; nday gani tizirey kəli ti azuhva nani.

20 Sərunki ka ma goro ya nəhi ana kəli : “Maslaŋa ya agri təwi ana mis ni ti àtam bay ya ti naŋ agri təwi ni do” ni. Tamal təgrua daliya ti atəgri daliya ana kəli daya. Tamal təgəsukia ma ti atəgəsiki ma ana kəli daya.

²¹ Atəgri zlam nday nani dek ana kəli ti azuhva lekələm ndam goro, adaba təsər Bay ya ti əslərbiyu nu ni do.

²² Tamal nəra ndo, nəhi ma ana tay ndo nahəma, akal nday ndam magudar zlam do. Ay ti nəra, nəhia ma ana tay a, nahkay nday ndam magudar zlam, atətəmfəna kə seriya koksah.

²³ « Maslaņa ya ti ezirey nu ni ti maslaņa gani nani ezirey Baba daya.

²⁴ Tamal nəgray zlam ya mis təgray day-day do ni e kidin gatay bu ndo ni ti, akal nday ndam magudar zlam do. Nihi ti tipia təwi goro ya nəgray na. Ay ku tipia nəngu ni təbu tizirey nu, təbu tizirey Baba daya.

²⁵ Ay agravu nahkay ti, ti pakama ya əbu məbəkiəni e *Divi gatay bu ni məgravu. Pakama gani nani ti nihi : “Tizirey nu masakani, day nəgri arəna ana tay ndo.” †

²⁶ « Ay Məsuf ge jiri nəj ya anəslərbiyu ana kəli kwa afa ga Baba ni, amara ga məjənəki kəli a. Amasləkəbiya kwa afa ga Baba eminjikia ke kəli a ti amagrakua sedi a.

²⁷ Lekələm day akəgrumkua sedi a, adaba kwa ka mənjəki ge təwi goro lekələm kəbum akaba nu. »

16

¹ « Nəhi ma gani ana kəli ti adaba nawayay ti kəfumku ahər, kəməbrənum ba.

² Atagaraya kəli a ahay ga *mahəngəlavù Melefit ba. Ay atəgri ana kəli nahkay ciliņ do : sarta nahan amara ; ka sarta gani nani ti maslaņa ya ti amabazl

† 15:25 Limis 35.19 ; 69.5.

kɔli ni ti aməhi ana ahàr agray ere ye ti Melefit awayay ni.

³ Atagraj nahkay ti adaba tèsər Baba do, tèsər nu do daya.

⁴ Ay nəhi ma gani ana kɔli ti, adaba sarta gani eminjia ti akəsərumki ka ma gani, nəhia ana kɔli a àndava. Ma gani hini nəhi ana kɔli ka mənjàki ge tɔwi geli ndo, adaba nu nəbu akaba kɔli mba. »

Tɔwi ga Məsuf Njəlatani ya agray ni

⁵ Yezu àdəm keti : « Nihi ti nasləka, nakoru afa ga Bay ya ti àslərbiyu nu ni. Ay “Kəkoru eley” ti maslaŋa àbi ehindifua e kidin gəkɔli ba bi.

⁶ Ma hini ya nəhi ana kɔli ni ti àhəlia ahàr ana kɔli a.

⁷ Ay ma hini ya nəhi ana kɔli ni ti ma ge jiri : hojo nasləka, adaba tamal nasləka ndo ni ti, maslaŋa ya ti nədəm anəslərbiyu ana kɔli ga məjənaki kɔli ni ti amara do. Nahkay anasləka ti akəŋgətum zlam sulumani, adaba tamal nasləka ti anəslərbiyu nan ana kɔli.

⁸ Ka ya ti eminjia ni ti amədəfiaba zlam ana ndam ga *duniya ; zlam gani nani ti ndam ga duniya tèsərkaba lala do. Ere ye ti amədəfiaba ana tay a, awayay ti tèsərkaba lala ni ti nihi : zlam magudarani ge mis, jiri ge Melefit, seriya ge Melefit.

⁹ Àki ka zlam magudarani ti amədəfiaba ana tay a nday təbu tagudar zlam, tèsər do. Zlam gatay ya tagudar ni ti nihi : təfəku ahàr do.

¹⁰ Àki ke jiri ge Melefit ti amədəfiaba ana tay a tèsər ma gani do. Ere ye ti adafaki Melefit nan

jireni ni ti nihi : naslaka nakoru afa ga Baba, ekipam nu e eri vu va do.

¹¹ Àki ka seriya ge Melefit ti amədəfiaba ana tay a tèsar ma gani do. Ere ye ti adəfiki seriya ge Melefit ana tay ni ti nihi : bay magədavani ya agur duniya ni ti Melefit àgəsa naŋ àna seriya àndava.

¹² « Zlam àbu kay nawayay nəhikivu ana kəli, ay ti nəhi ana kəli do, adaba kisləmki məgəskabani faŋ do.

¹³ Məsuf ge jiri ni eminjia ti amədəfiki divi ge jiri ana kəli, aməhiaba ma gana dek ana kəli a. Ma ya ti aməhi ana kəli ni ti ma ga ahər gayanə gayanəni do ; aməhi ana kəli ti ma ya ti naŋ èci ni cilin. Aməhi ere ye ti amagravu ni dek ana kəli daya.

¹⁴ Amadafaki ahəmamam nu gədakani ni, adaba emici ma goro mək aməhi ma gani ana kəli.

¹⁵ Zlam ga Baba dek ti goro. Nədəm Məsuf ge jiri ni emici ma goro, aməhi ana kəli ni ti azuhva nani. »

Ndam ga Yezu atəjalay ahər, kələŋ gani atəmərnu

¹⁶ Yezu àhi ana tay keti : « Kama gəzit ti ekipam nu do, ay kama gani gəzit ti ekipam nu keti. »

¹⁷ Ndam madəbay naŋ ni tàra ticia ma gayanə na ti ndahanə e kidinə gatay bu tədəm : « Àdəm : “Kama gəzit ti ekipam nu do, ay kama gani gəzit ti ekipam nu keti” akaba àdəm : “Naslaka nakoru afa ga Baba” ti, àdəm nahkay ti ahəmamam ? »

¹⁸ Tədəm : « Ma gayanə ya àdəm “Kama gəzit” ni ti awayay adəmvaba mam ? Leli miciaba ma gana do. »

¹⁹ Yezu àra àsəra tawayay tihindifinə ma na ti àhi ana tay ahkado : « Ma goro ya nəhi ana kəli :

“Kama gūzit ti ekipum nu do, ay kama gani gūzit ti ekipum nu keti” ni ti, kəbum kazlapumki e kidin gekuli bu.

²⁰ Nəhi ana kuli nahəma, lekulum ti ekituwum, akandavum kuda, ay ndam ga *duniya ti ni atəmərvu. Akəgrum daliya, ay daliya gekuli ni amandav, mək akəmərūmvu.

²¹ « Nazay mazavu gani : akəgrum daliya akada ga wal a hud awayay ewi wur ni. Wal ni agray daliya adaba sarta gayan enjia. Emiweya wur na ti əjalaki ahər ka daliya gayan ya agray ni va do ; amərvu adaba eweya mis a duniya va.

²² Nihi ti lekulum day kəbum kəgrum daliya nahkay. Ay enipi kuli keti : ka sarta gani nani ti akəmərūmvu ; maslaŋa əbi amacafəŋa kuli kə məmərvani nana bi.

²³ « Ka fat gani nani ti pakama əbi ekihindumfua bi. Nəhi ana kuli nahəma, tamal kəsərūma lekulum ndam goro a mək kihindumfiŋa zlam kə Baba azuhva nani nahəma, Baba aməvi ana kuli.

²⁴ Kekileŋa ka ya ti kihindumfiŋa zlam kə Baba ni ti ŋgay lekulum ndam goro ti kəhumi faŋ ndo. Hindumfiŋa ; tamal kihindumfiŋa nahkay ti akəŋgətum mək akəmərūmvu dal-dal, araŋa amacafəŋa kuli kə məmərvana do. »

Yezu əyefiŋa kə duniya əndava

²⁵ « Nəhi ma gani dek ana kuli ti əna ma *gozogul. Ay sarta əbu ara ti anəhi ma ana kuli nahkay va do. Ka sarta gani nani ti anədəmki ma ka Baba vay-vay.

²⁶ Ka fat nani ti ekihindumfiŋa zlam kə Baba adaba lekulum ndam goro. Ŋgay anahəŋgali naŋ ana kuli ti nədəm do,

²⁷ adaba naŋ naŋani àna ahàr gayan awayay kuli. Awayay kuli ti adaba lekulum kèbum kawayayum nu, kàgəsumkabá nàsləkabiya afa gayan a.

²⁸ Edeđin nàsləkabiya afa ga Baba, nàra a duniya va, ay nihi ti naslaka a duniya ba, naŋgoru afa ga Baba. »

²⁹ Eslini ndam mađəbay naŋ ni tahi ahkado : « Nihi kəbu kazlapi ana leli vay-vay, kəhi ma gozogu ana leli va do.

³⁰ Nihi ti məsəra nak kəsəra zlam a dek, nahkay ahàr àdəm mihindifaka ma do, adaba kəsəra ere ye ti mawayay məhuk na àndava. Ègia nahkay ti leli məfəkuk ahàr, məgəskabá kàsləkabiya afa ge Melefit a. »

³¹ Yezu àhi ana tay : « Nihi ti kəfumku ahàr edeđin aw ?

³² Sarta amara, nihi ti ènjia àndava : ka sarta gani nani ti ekidumvu kway-kwayay, ku way way do amaslaka zlam gayan a ; lekulum dek akəbrumbu nu, nu bəlan ka ahàr goro. Ay ti nu bəlan ka ahàr goro do, adaba Baba naŋ àbu akaba nu.

³³ Nəhi ma gani hini ana kuli ti, nawayay ti araŋa ahəli ahàr ana kuli ba, adaba lekulum kèbum akaba nu akada mis bəlan. Nihi a duniya bu ni ti atəgri daliya ana kuli, ay zum njəda, adaba nu ti nəyefiŋa kà duniya àndava. »

17

Yezu ahəngali Melefit ana ndam mađəbay naŋ ni

¹ Yezu àra àdəma ma nana nahkay ti àmənju e melefit vu, àdəm : « Bəba goro ni, sarta ènjia. Gray

ti mis dek têsær Wur gayak ti nanj gəđakani ; nahkay ti atəsær nak gəđakani azuhva Wur gayak ni.

² Kəvia njəda ana Wur gayak ga məgur mis a dek, ti m̄vi *sifa ya àndav day-day do ni ana nday ya ti kəbi tay a ahar vu ni dek.

³ Sifa ya àndav day-day do ni ti nihi : təsær kur, nak bəlanj, nak Melefit ededīnj ededījeni, təsær Yezu *Krist nanj ya kəslərbiyu ni daya.

⁴ Nàgra təwi ya kəhu nàgray ka had na dek àndava ; təwi goro gani nani àdəfikia ana mis a nak gəđakana.

⁵ Ahaslani wudaka kàgraya məlanj a nahəma, nu nəbu akaba kur a məlanj gəđakani masladani bu : nihi day hənguriyu nu a məlanj gani nani vu keti ti.

⁶ Kàdaba mis a duniya ba, kəbua tay a ahər va. Nihi ti nədəfikia kur ana tay a, təsəra kur a àndava. Ahaslani ti nday a ahar bu afa gayak, ay nihi ti kəbua tay a ahar va, mək təgəsukkia ma.

⁷ Nihi ti təsəra zlam ya nu nəbu àna nanj ni dek ti nak kəbu tay a ahar vu ededīnj,

⁸ adaba nəhia pakama gayak ya kəhu nəhi ana tay na dek ana tay a. Pakama gayak gani nani ti təgəskabá : təsəra nəsləkabiya ti afa gayak, àslərbiyu nu ti nak ededīnj.

⁹ « Nahəngali kur ana tay. Nəhəngali kur ana mis ga *duniya do, nahəngali kur ana ndam ya ti kəbu tay a ahar vu ni cilinj, adaba nday ti ndam gayak.

¹⁰ Zlam goro dek ti gayak, zlam gayak dek day goro ; nahkay mis təsəra nu gəđakani azuhva nday ya ti kəbu tay a ahar vu na.

¹¹ Kama kama ti nu anələbi a duniya bu bi, anasləka anoru afa gayak, ay nday ti atanjəhad a

duniya ni bu. Bəba goro ni, nak njəlata ; fi ahàr ana tay àna njəda gayak. Njəda gani nani ti nak kəvu. Fi ahàr ana tay ti tigi akada mis bəlan akada geli ata nak leli məbu bəlanani ni.

¹² Kəvua njəda gayak a ; nahkay ka ya ti nəbu akaba tay ni ti, nəfia ahàr ana tay àna njəda gani nana. Nəbia slimi ana tay a, ku mis bəlan gatay əji ndo, si maslaņa ya ti ahàr ədəm ejiji ni kwa. Gayan ya əjiji ni ti, ti pakama ya əbu məbəkiani a Wakita gayak ni bu ni mâgravu.

¹³ « Nihi ti nasləka nakoru afa gayak. Nu nəbu nəhuk ma hini a duniya bu ni ti, nawayay ti nday təmərvu dal-dal azuhva nu, ti məmərani gani mīsliva ana tay a vu va.

¹⁴ Nəhia pakama gayak a dek ana tay a mək təgəskabá. Nahkay ndam ga duniya təbu tizirey tay adaba nday ndam ga duniya do, akada goro ya nu mis ga duniya do ni.

¹⁵ Nahəngalay kur ti ga məhəlabə tay a duniya ba do. Nahəngalay kur ti, ti kəhəngafəņa tay kə *Seteni a.

¹⁶ Nday ti ndam ga duniya do, akada goro ya nu mis ga duniya do ni.

¹⁷ Gray ti tigi ndam gayak *njəlatani àna jiri gayak. Jiri gayak ti ma ge jiri ya nəhi ana tay ni.

¹⁸ Nak kəslərbiyu nu a duniya vu, nahkay nu day nəsləröru tay a duniya vu.

¹⁹ Nu mis gayak njəlatani, nahkay nday day etigi ndam gayak njəlatani. Tigi ndam gayak njəlatani ti àna pakama gayak jireni ya nəhi ana tay ni.

²⁰ « Nəhəngali kur ana tay cilin do ; nahəngali kur ana nday ya ti atəgəskabu pakama gatay ya atəhi ana tay ni, mək atəfəku ahàr ni daya.

²¹ Bəba goro ni, nawayay ti mis ya təfəku ahər ni dek tigi akada mis bəlan, akada nak kəbu akaba nu, nu day nəbu akaba kur akada mis bəlan ni. Nawayay ti nday day tigi akaba leli akada mis bəlan ; nahkay ti ndam ga duniya atəsər nak kəslərbiyu nu.

²² Nak kəgray ti mis dek təsər nu gədəkani ; nahkay nu day nəgray ti mis təsər ndam ya tadəbay nu ni nday gədəkani akada goro ni. Nəgray nahkay ti, nawayay ti tigi akada mis bəlan akada geli ya leli məbu bəlanjani ni.

²³ Nu ti nəbu akaba tay akada mis bəlan ; nak day kəbu akaba nu akada mis bəlan. Azuhva nani nday day etigi bəlanjani akada geli ni. Etigia bəlanjana ti ndam ga duniya atəsər nak kəslərbiyu nu, kawayay tay akada gayak ya ti kawayay nu ni.

²⁴ « Bəba goro ni, nawayay ti ndam ya kəbu tay a ahar vu ni ti nday day tōru ka məlan goro ya nəbiyu ni. Nawayay ti tīpi nu, nu gədəkani azuhva njədə gayak ya kəvu ni. Kəvu njədə gani nani ti adaba kwa kəgraya məlan a fañ ndo kəwaya nu a.

²⁵ Bəba goro ni, nak jireni. Ku tamal ndam ga duniya təsər kur do nəngu ni, nu nəsəra kur a ; ndam goro day təsəra nak kəslərbiyu nu.

²⁶ Nədəfikia njədə gayak ana tay a, anədəfikioru ana tay anəmrəñ do. Nawayay ti tawayavu akada gayak ya kawayay nu ni ; nahkay ananjəhad akaba tay akada mis bəlan. »

18

*Gədəkani ga ndam Zude təgəs Yezu
(Meciyu 26.47-56 ; Mark 14.43-50 ; Luk 22.47-53)*

¹ Yezu àra àdɛma ma na nahkay ti tàslɛka, tòru akaba ndam maɔɔbay naŋ ni ke ledi ga zalaka ya tɛzalay Sedroŋ ni. Eslini ti dini nahaŋ àbu, tɛhურიyu.

² Ay ti Zɛdas naŋ ya ti ara asɛkumoru naŋ ni àsɛra mɛlaŋ gani nana, aɔaba kɛlavad ata Yezu tɛbu tɛcakalavu akaba ndam maɔɔbay naŋ ni eslini.

³ Zɛdas nakɛŋ àdi kama ana ndam slewja akaba ana nday ya ti tajɛgay *ahay gɛɔakani ge Melefit ni. Ndam slewja gani nani ti gɛɔákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tɛcakalavu akaba ndam *Feriziyen mɛk tɛslɛroru tay. Tòru ti àna zlam ahar gatay, tɛhɛla ceŋgel akaba vala-vala a ahar va daya.

⁴ Yezu àsɛra ere ye ti amagrakivu na, nahkay nday nakɛŋ tòru tɛnjɛa wuɔak ti, àŋgwivabiyu ana tay a ma vu mɛk àhi ana tay ahkado : « Kɛɔɔbum way ? »

⁵ Tɛhi ahkado : « Maɔɔbay Yezu zal Nazaret ni. » Naŋ nakɛŋ àhi ana tay : « Nu gani, nu hi. » Zɛdas naŋ ya ara asɛkumoru Yezu ni naŋ àkibu ka tay.

⁶ Yezu àra àdɛma « Nu gani, nu hi » ti tɛŋgoru alɛŋ-alɛŋ, tɛɔɔɔ ka had.

⁷ Yezu àhi ana tay keti : « Kɛɔɔbum way ? » Tɛhi ahkado : « Maɔɔbay Yezu zal Nazaret ni. »

⁸ Eslini Yezu àhi ana tay : « Nɛhia ana kɛli a “Nu gani, nu hi” a timey ! Tamal kɛɔɔbum ti nu nahɛma, mbrɛŋum ndam goro hini tàslɛka. »

⁹ Àdɛm nahkay ti, ti ma ya ti àhi ana Bɛŋani : « Bɛba, ndam ya ti kɛbu tay a ahar vu ni ku mis bɛlaŋ gatay èjifua ndo » ni màgravu.

¹⁰ Maslalam àfəŋ ka Simu Piyer ; Simu Piyer nakəŋ àradaya fətah mək àsi ana bay məgri tawi ana gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, àsifəŋa slimi ga ahar ga đaf a həndəđ. Bay magray tawi nani ti slimi gani Malkus.

¹¹ Ay ti Yezu àhi ana Piyer : « Həŋguriyu maslalam gayak ni a ahay gani vu. Baba àđəm anəcakay daliya, ay ti kəhi ana ahàr nəcakay ba waw ? »

Gəđakani ga ndam Zude takoru àna Yezu kè meleher ga Anna

¹² Eslini ndam slewja akaba gəđakani gatay ni akaba ndam *Zude ya tajəgay *ahay gəđakani ge Melefit ni təgəs Yezu, təwəlikabu ahar.

¹³ Tàra təwəlikabá ahar na ti təzoru naŋ afa ga Anna. Anna ti medim ga Kayif. Ka sarta gani nani ti Kayif gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit.

¹⁴ Maslaŋa ya àhi ana ndam Zude : « Hojo mis bəlaŋ məmət azuhva mis dek » ni ti, Kayif gani nani.

Piyer adəm naŋ àsər Yezu do

(Meciyu 26.69-70 ; Mark 14.66-68 ; Luk 22.55-57)

¹⁵ Simu Piyer nday ata maslaŋa nahaŋ ya naŋ day adəbay Yezu ni tàdəboru Yezu. Bay madəbay Yezu nani ti gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àsəra naŋ a lala. Nahkay təhuriyu ka ahar bəlaŋ akaba Yezu a dalaka ga ahay ga gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni vu.

¹⁶ Ay ti Piyer àhuriyu ndo, ècik kà mahay. Eslini bay madəbay Yezu ya ti gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit àsəra naŋ a lala

ni àhərkiaya ka wal ya ajəgay mahay na, àhi ma mək àziyu Piyer a dalaka ga ahay ni vu.

17 Wal ya ti ajəgay mahay ni àhi ana Piyer ahkado : « Nak day bəlan ga ndam madəbay maslanja nani ni do waw ? » Eslini Piyer àhi : « Aha, nu bay madəbay nan do. »

18 Ndam ya tagray təwi eslini ni akaba nday ya ti tajəgay *ahay gəɖakani ge Melefit ni aməd awər tay, tèbefta aku a təbu tənɟafən. Piyer day àrəkivoru ka tay ànɟafən bilegeni.

Anna ehindifiŋa ma kà Yezu a

(Meciya 26.59-66 ; Mark 14.55-64 ; Luk 22.66-71)

19 Eslini gəɖakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ehindifiŋa ma kà Yezu a, àhi ahkado : « Ndam madəbay kur ti ndamam ? Kacahi mam ana mis ni mam ? »

20 Yezu àhəŋgrifən, àhi : « Nəhia ma ana mis a ɖek vay-vay. Kəlavad nəbu nəcahi zlam ana tay a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit bu akaba a dalaka ga *ahay gəɖakani ge Melefit ni bu, ka məlan ya ndam *Zude ɖek təcakalavu ni. Ma ya ti nəɖəm akal-akal ni ti àbi.

21 Kihindifua ma ti kamam ? Hindi ma goro ti afa ga ndam ya ti nəhi ma ana tay ni. Nday ti təsəra ere ye ti nəɖəm na. »

22 Yezu àra àɖəma nahkay ti bəlan ga ndam ya tajəgay ahay gəɖakani ge Melefit ni àdi barva kəɖa mək àhi : « Təhəŋgrifən kà ma ana gəɖakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti nahkay aw ? »

23 Yezu àhəŋgrifən, àhi : « Tamal nəgudara ma ti ɖafaya ma ya ti nəgudar na. Ay tamal ma goro ya nəɖəm ni ma ge jiri ti kədu barva ti kamam ? »

²⁴ Kələŋ gani Anna àdám tâzoru naŋ afa ga Kayif gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni. Nahkay tâzoru naŋ ahar məwəlikabani afa ga Kayif nakəŋ.

Piyer adám keti naŋ àsər Yezu do

(Meciyu 26.71-75 ; Mark 14.69-72 ; Luk 22.58-62)

²⁵ Ka ya ti Simu Piyer naŋ àbu anjafəŋ ka aku ni kekileŋa ni ti təhi ahkado : « Nak day bəlaŋ ga ndam mađəbay maslaŋa hini do waw ? » Ay ti Piyer àdám : « Aha, nəbi nađəbay naŋ bi. »

²⁶ Zal nahaŋ naŋ àbu eslini, naŋ bay məgri tawi ana gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni. Maslaŋa gani nani ti Piyer àsifəŋa slimi a ti ana mis ge dini gayanə. Maslaŋa nani àhi ana Piyer ahkado : « Nipi kur kwa enekwiŋ e dini bu ata naŋ ti nak timey. »

²⁷ Ay ti Piyer àdám keti : « Aha, nu do. » Eslini agwazl àzlah həya.

Yezu naŋ àbu kè meleher ge Pilet bay ga ndam Rom ni

(Meciyu 27.1-2, 11-14 ; Mark 15.1-5 ; Luk 23.1-5)

²⁸ Də àna zəzəeni nahəma, ndam *Zude tàzay Yezu afa ga Kayif, tòru àna naŋ afa ge Pilet bay ga ndam *Rom ya agur had *Zude ni. Ay tòru tìnjua àna naŋ a ti ndam Zude tàwayay məhuriyani a ahay vu afa ga bay ni ndo. Adaba tamal təhuriya ti tigi nday njəlata do, tisliki məzum zlam ga wuməri ga *Pak ni do.

²⁹ Nahkay bay *Pilet nakəŋ àhərkiaya ka tay e mite va, àhi ana tay ahkado : « Kàbəhadumki mirdim ka maslaŋa hini ti àgudar mam ? »

³⁰ Tàhəŋgrifəŋ, təhi : « Tamal ti àgudar zlam ndo ni ti akal məzəbiyu naŋ afa gayak ndo. »

³¹ Nday nakəŋ tàra tədəma nahkay ti Pilet àhi ana tay ahkado : « Zuma naŋ a, lekələm lekələmeni grumfəŋa seriya, akada ge seriya gekəli ya kəgrum na. » Ndam Zude ni təhəŋgrifəŋ, təhi : « Leli nahəma, seriya ga makad mis ti təvi divi gani ana leli ga magrani ndo. »

³² Tədəm nahkay ti, ti ma ga Yezu ya àdəm amara məmət nahkay ni ti mǎgravu.

³³ Eslini Pilet àŋgoru a ahay vu, àzalay Yezu, èhindifiŋa ma, àhi : « Nak ti bay ga ndam Zude efediŋ aw ? »

³⁴ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nak nakani kàjalay tək, day ti mis təhuk aw ? »

³⁵ Pilet àhi : « Nu zal Zude aw ? Təzəbiyu kur afa goro ti ndam jiba gayak gayakani akaba gədəkani gekəli ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni do waw ? Kàgudar mam ? »

³⁶ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nu bay, ay bay goro ti ga duniya hini do. Tamal bay goro ni ga duniya hini ti, akal ndam goro tàkadva akaba ndam ya təgəsi nu ana ndam Zude na. Ay ti tàgray nahkay ndo, adaba bay goro ni ga duniya hini do. »

³⁷ Pilet àhəŋgrifəŋ, àhi : « Kədəm nahkay ti nak bay efediŋ aw ? » Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nak kədəm. Nu ti nàra a duniya va, tiwi nu ti, ti nəhi ma ge jiri ana mis. Ku way way do naŋ mis ge jiri ti abi slimi ana ma goro ya nədəm ni. »

³⁸ Eslini Pilet àhi ahkado : « Jiri ti məŋ ga mam jikeŋ mam ? »

*Tədəm seriya àgəsa Yezu a, si takad nanj kwa
(Meciyə 27.15-31 ; Mark 15.6-20 ; Lək 23.13-25)*

Pilet nakəj àra àhia ma ana Yezu a nahkay ti àhərkiaya ka ndam Zude na e mite va keti. Àhi ana tay ahkado : « Nu ti nədi ahàr ana zlam magudarani gayəj ndo simiteni.

³⁹ Ay kəsəruma kilevi a wuməri ga *Pak bu ni ti nəbu nəfiaya zal danğay ana kəli a bəlanj. Nihi ti kawayum nəfiaya bay ga ndam *Zude na ana kəli a waw ? »

⁴⁰ Nday nakəj tàra ticia ma ge Pilet na ti təzlah kay kay, tədəm : « Kəfaya maslanə nana ba, faya Barabas a sawəj ! » Barabas gani nani ti zal abra, àbazla mis a.

19

¹ Eslini Pilet àhi ana ndam slewja gayəj tázay Yezu, təzləb nanj àna kurupu.

² Tàra təzləba nanj a ti ndam slewja ni tàslapaya adak a hindigil-hindigil mək təfiviyu a ahàr vu akada ga jaku ni. Təfikabu mugudi ndizeni ga bay daya.

³ Tàra təbəkia zlam nday nana nahkay ti təhədakfənbəiyu, təhi ahkado : « Məgruk sa, bay ga ndam *Zude ! » Nday nakəj tàra təhia ma nahkay ti təsi barva kəba kəba.

⁴ Eslini Pilet àhərkiaya ka ndam Zude na e mite va keti, àhi ana tay : « Nihi nahəma, nara nəzibiyu nanj ana kəli e mite vu, ti kəsərurum nəngət zlam magudarani gayəj ga məwəlki nanj di ndo. »

⁵ Mək Yezu nakəj àhəraya e mite va àna adak ya ka ahàr na akaba àna mugudi ndizeni ya təfikabu

na. Yezu àra àhəraya ti Pilet àhi ana tay : « Maslaŋa nakəŋ naŋ hi. »

⁶ Gəďákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam gatay ni tàra tìpia Yezu a ti təzlah kay kay, təďəm : « *Darfəŋ naŋ kà təndal ! Darfəŋ naŋ kà təndal ! » Pilet àhi ana tay ahkado : « Lekuləm lekuləmeni zuma naŋ a ti kâdarumfəŋ ka təndal gani. Nu ti nəŋgət zlam magudarani gayanŋ ga məwəlki naŋ di ndo. »

⁷ Ndam Zude ni təhəŋgrifəŋ, təhi : « Melefit àvia divi ana leli ndam Zude a, ahàr àďəm tākad naŋ, adaba azay ahàr gayanŋ àďəm naŋ Wur ge Melefit. »

⁸ Pilet àra ècia ma gatay na ti àgra aŋgwaz a daldal,

⁹ àŋgwiyu a ahay vu keti, àhi ana Yezu : « Nak kàsləkabiya ti eley ? » Ay ti Yezu naŋ te-te, àhəŋgrifəŋ ndo.

¹⁰ Pilet àhi : « Kəhu ma do ? Nisliki məmbrəŋ kur, nisliki *madarfəŋ kur kà təndal ti kəsər do waw ? »

¹¹ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Kisliki məgru arana do, si tamal Melefit àvuka divi gana kwa. Nahkay ti maslaŋa ya ti àgəsukbiyu nu ni àgudara zlam a àtama gayak na. »

¹² Yezu àra àďəma nahkay ti Pilet nakəŋ àďəbay divi ga məmbrəŋ naŋ. Ay ndam Zude ni təzlah, təhi : « Tamal kəmbrəŋa maslaŋa hina ti kàďafakia kawayay *Sezar do, adaba ku way way do azay ahàr gayanŋ adəm naŋ bay ti maslaŋa gani nani ezirey Sezar. »

¹³ Pilet nakəŋ àra ècia ma ge mis na ti àzəbiyu Yezu e mite vu mək ànjəhad ka məlanŋ magray seriya ni. Məlanŋ gani nani ti maslamalani lala àna akur, təzalay àna ma *Hebri ti « Gabata. »

14 Vad gani nani ti vad ga maslamalakabu zlam ga wuməri ga *Pak ; fat agray wis wudak. Pilet nakəŋ àhi ana ndam Zude ni ahkado : « Bay gekuli nihi. »

15 Nday nakəŋ tàra ticia nahkay ti təzlah, tədam : « Kada, kada, darfəŋ naŋ kà təndal ! » Eslini Pilet àhi ana tay ahkado : « Nâdarfəŋ bay gekuli ni kà təndal aw ? » Gədəkani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni təhəŋgrifəŋ, təhi : « Bay geli nahan àbi, si Sezar kwa. »

16 Pilet àra ècia ma na nahkay ti àvi divi ana ndam slewja gayəŋ ga madarfəŋ Yezu kà təndal. Nahkay nday nakəŋ təzay Yezu, təsləka àna naŋ a.

Tadarfəŋ Yezu kà təndal

(Meciya 27.32-44 ; Mark 15.21-32 ; Luk 23.26-43)

17 Ka ya ti təbu takoru ni ti Yezu azay təndal ya ti takoru *tadarfəŋ naŋ ni àna ahar gayəŋ gayəŋani. Təhəraya a kəsa ni ba, tòru ka məlanəŋ nahanəŋ ; məlanəŋ gani nani ti təzalay « Məlanəŋ ga Aslat ga Ahàr » ; àna ma *Hebri ti təzalay « Golgota. »

18 Tòru tinjua eslina ti *tadarfəŋ naŋ kà təndal ni. Tadarfəŋa mis ndahanəŋ a cə kà təndal ndahanəŋ a daya : Yezu ti naŋ e kidinəŋ gatay bu.

19 Pilet adəm təbəkəi ma ka pələŋgaf, tadarfəŋiyu kà təndal ga Yezu ni ti mis tijeŋgey, təsər. Ma gani ya ti təbəkəi ni nahkay hi : « Yezu, zal Nazaret, Bay ga ndam *Zude. »

20 Ma gani nani ti təbəkəi àna ma Hebri, àna ma Rom akaba àna ma Gres. Ndam Zude kay tijeŋga ma gana, adəba məlanəŋ ya ti tadarfəŋ Yezu kà təndal ni cifa akaba kəsa.

21 Gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tàra ticia ma gana ti təhi ana Pilet

ahkado : « “Naŋ Bay ga ndam Zude” ti kàbèki ba. Ngulum bèki : “Maslaŋa hini àdám naŋ Bay ga ndam Zude” sawaŋ. »

²² Ay Pilet nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti nèbèki ni ti mánjəhadə nahkay. »

²³ Ndam slewja ni tàra tàdarfəŋa Yezu kà təndal na ti, təhəl azana gayaŋ ni, tèdeka ba mələŋ faď, ku way way do e kidin gatay bu àŋgəta bəlaŋ. Tàza endəwi gayaŋ a daya ; endəwi gani nani ti mədəməkani àfəŋ bi, tələmaya zəbalana.

²⁴ Nahkay ndam slewja ni təzlapay e kidin gatay bu, tədám : « Mègəzleh endəwi hini ba ; ŋgulum məgrumki ca-ca ti məsər way azum way. » Ndam slewja ni təgray nahkay ti, zlam ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu ni àgravu. Pakama gani nani ti nihi :

« Tèdeka ba azana goro na e kidin gatay ba, mək təgrakia ca-ca ke endəwi goro a.* »

Ndam slewja ni təgray akada nani gani ededin.

²⁵ Kà gəvay ga təndal ya ti tàdarfəŋ Yezu ni ti wál ndahaŋ təbu micikeni. Wál nday nani ti nday hi : məŋ ga Yezu, wur ga məŋ ga mənani, Mari wal ga Kəlopas akaba Mari ga kəsə Magədala.

²⁶ Bay madəbay Yezu ya Yezu awayay naŋ kayani ni naŋ àbu kà gəvay ga məŋ ga Yezu daya. Yezu àra èpia tay a ti àhi ana mənani ni ahkado : « Mma, wur gayaŋ ti naŋ hini. »

²⁷ Àra àhia ma ana mənana nahkay ti àhi ana bay madəbay naŋ ni ahkado : « Muk ti naŋ hini. » Kwa ka fat nani bay madəbay Yezu ni àzoru məŋ ga Yezu ni afa gayaŋ ti mánjəhadə afa gayaŋ a.

* **19:24** Limis 22.19.

*Yezu amat
(Meciya 27.45-56 ; Mark 15.33-41 ; Luk 23.44-49)*

28 Yezu àsəra àgra tɔwi gayan na dek àndava. Àra àsəra nahkay ti àdəm ahkado : « Yam àkadà nu a. » Àdəm nahkay ti, ti zlam ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni mâgravu. †

29 Mandaray nahan àbu eslini mafəkadani akaba zum cecəwekeni. Tàra tici ma ga Yezu na ti tàzay zlam ya esikabu yam akadà ga matala ni, tətəliyu a zum ni vu, tàbahi ka aday mək tətəlikabiyu kà pakama ana Yezu.

30 Yezu àra àcaka zum cecəwekeni na ti àdəm ahkado : « Tɔwi goro dek àgrava àndava. » Àra àdəma nahkay ti àzəgaf ahàr gəzak mək àmət.

Zal slewja nahan àtəhad Yezu àna awasl

31 Vad gani nani ti hajəj gani vad məpəsabana, nahkay mis təbu təslamalavu. Vad məpəsabana gani nani ti àtama vad məpəsabana ndahan na, nahkay ndam *Zəde tawayay ti kisim ge mis ya ti *tədarfəj tay kà təndal ni tənjàhadfəjnyu kà təndal ni a vad məpəsabana ba ba. Nahkay tòru afa ge Pilet, təhi ahàr àdəm tēhəbi asak ana tay ti tēmət weceweci, tēhəlfəjə tay kà təndal na.

32 Nahkay Pilet àsləroru ndam slewja gayan. Tàra tɔnjia ti tēhəbi asak ni ana mis bəlan gani ya tədarfəj nan kà təndal akaba Yezu ni, mək tēhəbi ana nan ye cə ni.

33 Tàra tərəkia ka Yezu a, tawayay tēhəbi asak ti tēdi ahàr nan məmətani àndava, nahkay ti tēhəbi asak ni ndo.

† 19:28 Mənjay Limis 69.22.

³⁴ Ay bəlan e kidin ga ndam slewja ni bu àtəhad Yezu àna awasl a jamaŋgay vu gək. Àra àtəhada naŋ a ti mimiz àŋgəzaya həya, yam day àŋgəzaya.

³⁵ Àgrakia sedi ka zlam gani nana ti, maslaŋa ya èpia ni. Àgrakia sedi a, pakama gayan ya ti àdəm ni ti jiri ededin. Naŋ day àsəra pakama gayan ya àdəm ni jiri ededin. Àdəm nahkay ti awayay ti lekələm day kəgəsumkabu pakama gani, kəfumki ahər ka Yezu.

³⁶ Zlam gani nani àgravu ti, ti zlam ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu ni mągravu. Pakama gani nani ti nihi : « Ku aslat ga vu gayan tekeđi eteheđ do.‡ »

³⁷ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi keti : « Ndam ya ti tətəhad mis ni atamənjələŋ ka maslaŋa ya ti nday tətəhad ni.Š » Pakama gani nani day àgrava.

Təfiyu kisim ga Yezu e mindivin vu

(Meciyu 27.57-61 ; Mark 15.42-47 ; Luk 23.50-56)

³⁸ Zal nahan àbu slimi gani Zəzef, naŋ ga kəsa Erimete. Naŋ ti bay madəbay Yezu, ay adəbay naŋ akal-akal adəba aŋgwaz awərfəŋa naŋ kà ndam *Zude a. Yezu àra àməta ti Zəzef nakəŋ òru afa ge Pilet, èhindifiŋa divi ga mazay kisim ga Yezu na, mək Pilet àvi divi gani. Nahkay òru àzay kisim ga Yezu ni.

³⁹ Nikodem day òra ka məlan gana. Nikodem ti naŋ ya ti a vad nahan àrəkioru ka Yezu ga məlavad ni. Òru ti, àzay haf mebedeni gərgəri cə, bəlan gani

‡ **19:36** Mənjay Mahərana 12.46 ; Macalani 9.12 ; Limis 34.21.

Š **19:37** Zakari 12.10.

təzalay mir, nahaŋ ti ni eləwes, àgray kilu kru kru mahkər. Haf gani nani ti mizi gani àbəlay.

⁴⁰ Tàra təzaya kisim na ti ata Zəzef nday ata Nikodem nakəŋ tütədey àna gabaga ; ka ya ti təbu tütədey nahəma, təbəki haf ni ke kisim ni hi hi. Wudaka ndam Zəde tili mis ti tagray nahkay day.

⁴¹ Kà gəvay ga məlaŋ ya *tədarfəŋ Yezu kà təndal ni ti dini nahaŋ àbu eslini. E dini gani nani bu ni ti mindiviŋ nahaŋ àvu, tili nihi guhwa təfiyu kisim ga maslaŋa faŋ ndo.

⁴² Ka fat nani ti ndam Zəde təbu təslamalavu ga vad *məpəsabana, nahkay ata Zəzef nday ata Nikodem nakəŋ təfiyu Yezu e mindiviŋ nani vu, adaba mindiviŋ ni driŋ do.

20

Ndam mađəbay Yezu takoru kə mindiviŋ (Meciyu 28.1-8 ; Mark 16.1-8 ; Lək 24.1-12)

¹ Du ge miledu àna zəzəeni a vad ye enjenjeni ga gosku nahəma, Mari ga kəsə Magədala òru ke mindiviŋ ni. Òru ènjəa ti àdi ahàr ana mindiviŋ ni bəŋa, èpi belim ni àləŋ ana mindiviŋ ni bi.

² Naŋ nakəŋ àra èpia belim ni àləŋ bi nahkay ti àcuhwakibiyu ka Simu Piyer nday ata bay mađəbay Yezu ya Yezu awayay naŋ kay ni, àhi ana tay ahkado : « Ndaməŋa təzaba Bay geli na e mindiviŋ ni ba, məsər məlaŋ ya təfəkad ni do. »

³ Ata Piyer nday ata bay mađəbay Yezu nahaŋ ni tàra ticia nahkay nahəma, təsləka təzay divi ga moroni ke mindiviŋ ni.

⁴ Nday cæni tacuhworu, ay bay madəbay Yezu nahanj ni àcuhway àtam Piyer, ènjjiyu ke mindiviñ ni enji gayan.

⁵ Òru ènjæa ti àndəhad ahàr, àmənjjiyu e mindiviñ ni vu, èpi gabaga ni mabəhadani ciliñ, ay ti àhuriyu ndo.

⁶ Kələñ gani Simu Piyer ti ni òru ènjæa ke mindiviñ na ti àhuriyu həya, èpi gabaga ni mabəhadani duca,

⁷ azana ya ti tütədi ahàr ana Yezu àna nañ ni day mifedəkabani ka mələñ nahanj, mabəhadani akaba gabaga ni do.

⁸ Eslini bay madəbay Yezu nahanj ya ènjjiyu ke mindiviñ enji ge Piyer ni àhuriyu bilegeni. Àra àhuriya ti èpi zlam ya ti àgravu ni, àsəra Yezu àngaba e kisim ba.

⁹ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu, ahàr àdəm Yezu amət mək àngaba e kisim ba, ay kekileña nday gani ticiaba pakama gana fañ ndo.

¹⁰ Kələñ gani ndam *madəbay Yezu nakəñ tàsləka, tòru a magam.

*Yezu anğazlivu ana Mari ga kəsa Magədala
(Meciyə 28.9-10 ; Mark 16.9-11)*

¹¹ Ka sarta gani nani Mari nañ àbu kà gəvay ge mindiviñ ni, etəwi. Nañ àbu etəwi ti àndəhad ahàr, àmənjjiyu e mindiviñ ni vu,

¹² Èpi *məslər ge Melefit cə məbakabu azana bəf-bəfani. Nday manjəhadani digəs-gəs ka mələñ ya táfəkəf kisim ga Yezu ni ; bələñ manjəhadani gwar ka mələñ ga ahàr, bələñ gani ti ni gwar ka mələñ ga asak.

13 Eslini məslər ni tihindifiŋa ma, t̄ahi ahkado : « Wal hini, kit̄awi mam ? » Wal ni àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Ndaməŋa t̄əzaba Bay goro e mindiviŋ ba, nəsar məlaŋ ya t̄afəkad ni do. »

14 Àra àdəma nahkay ti àmbatbiyu ma kələŋ, èpi Yezu naŋ jika, ay ti ŋgay Yezu ti àsər do.

15 Eslini Yezu àhi : « Wal ni, kit̄awi mam ? Kadəbay way ? » Wal ni àhi ana ahər maslaŋa ya àhi ma ni ti bay ya agray t̄awi e dini bu ni. Nahkay àhi : « Maslaŋa goro, tamal nak k̄əzaba naŋ a ti dəfuki məlaŋ gani, nakoru nazay. »

16 Yezu àhi : « Mari. » Eslini Mari nakəŋ àmbatkioru ma, àhi àna ma *Hebri : « Rabuni. » Awayay adəmvaba : « Məsi. »

17 Yezu àhi : « K̄əcafəŋa nu k̄ə masləkana ba, adaba nəcəloru afa ga Baba faŋ ndo. Nihi ti ru afa ga bəza ga mmawa ni, hi ana tay ahkado : “Nəcəloru afa ga Baba, naŋ Bəŋ gek̄əli daya. Naŋ gani ti Melefit goro, Melefit gek̄əli daya.” »

18 Mari ga k̄əsa Magədala nakəŋ àra ècia ma ga Yezu na ti àrəkioru ka ndam madəbay Yezu ni, àhi ana tay ahkado : « N̄ipia Bay geli na. » Mək àŋgəhad̄i ma ga Yezu ya àhi ni ana tay.

Yezu aŋgazlivu ana ndam madəbay naŋ ni

(Meciyu 28.16-20 ; Mark 16.14-18 ; Lək 24.36-49)

19 Ka fat ga ladi gani nani ga məlakarawa ti ndam *madəbay Yezu ni t̄əŋgasva a ahay ba mək t̄əzləkkabá mahay a, adaba aŋgwaz awərfəŋa tay k̄ə ndam *Zude ndahaŋ na. Nday t̄əbu maŋgasvani nahkay ti Yezu àhurkiviyu ka tay, ècik jik e kid̄iŋ gatay bu, àhi ana tay : « Melefit m̄əgray ti araŋa àhəli ahər ana k̄əli ba. »

20 Àra àhia ma ana tay a nahkay ti àngazli ahar gayan ni akaba jamaŋgay gayan ni ana tay. Nday nakəŋ tàra tipia Bay geli na ti təmərva dal-dal.

21 Eslini Yezu àhi ana tay : « Melefit mâgray ti araŋa àhəli ahàr ana kəli ba » keti. Mək àhi ana tay : « Melefit àslərbiyu nu, nahkay nu day nəsłər kəli akada gayan ya àslərbiyu nu ni. »

22 Àra àdəma nahkay ti èviteki aməd gayan ka tay mək àhi ana tay : « Nəvia Məsuf Njəlatana ana kəli a : gəsumkabá naŋ a.

23 Ndam ya ti akəmbərəŋumfəŋa zlam magudarani gatay na kà tay a ni ti, Melefit day aməmbərfəŋa kà tay a. Ay ndam ya ti akəmbərəŋumfəŋa zlam magudarani gatay na kà tay a do ni ti, Melefit day aməmbərfəŋa kà tay a do. »

Yezu aŋgazlivu ana Tumas

24 Tumas ti naŋ bəlaŋ ga ndam *madəbay Yezu kru mahar cəeni ni, təzalay naŋ Didim daya. Ka fat gani nani ya ti Yezu àngazlivu ana ndam madəbay naŋ ndahaŋ ni ti Tumas naŋ àkibu ka tay bi.

25 Ndam madəbay Yezu ndahaŋ ni təhi ahkado : « Mìpia Bay geli na. » Àra ècia ma gatay na ti àhi ana tay ahkado : « Nawayay nipi məlaŋ ga ahar ya tadar àna masaŋsaŋ ni, nawayay nətəliyu weleher a məlaŋ gani vu. Nawayay nətəliyu ahar a məlaŋ ga jamaŋgay ya tətəhad àna awasl ni vu. Tamal nəgray nahkay ndo ni ti nəgəskabu ma gekəli ni do. »

26 Gosku sekw ka ahàr gani ndam madəbay Yezu ni təbu maŋgasvani a ahay bu keti, mahay məzləkkabani, Tumas day naŋ àkibu ka tay. Yezu àrəkia ka tay a, ècik jik e kidīŋ gatay bu, àhi ana tay

ahkado : « Melefit mâgray ti arañja àhəli ahàr ana kəli ba. »

²⁷ Eslini àhi ana Tumas nakəj : « Mənjaki ka ahar goro ni, ti kətəliyu weleher gayak ni. Təliyu ahar gayak a jamaŋgay goro ni vu. Mbrəj gejewi, fəku ahàr, gəskabá nàŋgaba e kisim ba ededīj a. »

²⁸ Eslini Tumas nakəj àhi : « Nak Bay goro, nak Melefit goro. »

²⁹ Yezu àhi : « Nak ti kípia nu a day kwa ti kəgəskabu nu nàŋgaba e kisim ni ba. Ndam ya ti təgəskabu nàŋgaba e kisim ba, tīpi nu ndo ni ti tāmərvu. »

Ere ye ti àzəkiyu Zerj ga məbəki wakita hini ni

³⁰ Yezu ti àgra zlam magray ejep ndahaŋ a gərgəri kay kə meleher ga ndam madəbay naŋ na. Ay ti təbi məbəkiani a wakita hini bu bi.

³¹ Zlam ya ti nəbəki ni ti, nawayay ti kəgəsumkabu Yezu ti naŋ *Krist, naŋ Wur ge Melefit. Tamal kəgəsumkabá ti Melefit aməvi *sifa ya àndav day-day do ni ana kəli adaba kəbum kəfumki ahàr ka Yezu palam.

21

Yezu aŋgazlivu ana ndam madəbay naŋ ni e Gelili

¹ Àra àgra vad a 6al ka ahàr gana ti Yezu aŋgazlivu ana ndam madəbay naŋ ni keti. Àŋgazlivu ana tay ti kə gəvay ga dəluv Tiberiyat. Zlam gani àgravu ti nahkay hi :

² ka sarta gani nani ndam *madəbay Yezu ata Simu Piyer, Tumas naŋ ya təzalay naŋ Didim ni, Natanayel ga kəsa Kana ga had *Gelili ni, bəza

ge Zebede akaba ndam madəbay Yezu ndahan çu təbu ka ahar bəlan eslini.

³ Nday təbu eslini ti Simu Piyer àhi ana nday ndahan ni : « Nakoru nəgəsbiyu kilif. » Nday nakəñ təhi : « Leli day makoru. »

Nahkay tòru təcəliyu a *slalah ga yam vu, tadəboru kilif. Təndəhadki hundum ga məgəsani, ay ku kilif bəlan tekeđi təgəs ndo.

⁴ Məlan əra əsla ti ndam madəbay Yezu nakəñ tìpi Yezu nan əbu jika ka dəñ-dəñ, ay ŋgay nan ti təsər ndo.

⁵ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Ndam goro ni, zlam məzumani əfəñ kè kəli gəzit aw ? » Təhi : « Əbi. »

⁶ Mək Yezu nakəñ àhi ana tay : « Təlumiyu zəva gekəli ni gwar ka ahar ga đaf. Nahkay ti akəgəsumaya kilif a. » Nday nakəñ təra tətəliya ti zəva ni əgəsa kilif a dal-dal. Tawayay tagəjahaya a slalah ga yam ni va, ay ti tislisi ndo.

⁷ Eslini bay madəbay Yezu ya ti Yezu awayay nan kay ni àhi ana Piyer : « Hini ti Bay geli ci ni. »

Simu Piyer əra əcia ya təhi « Hini Bay geli » ni ti əfakəbiyu endəwi gayan ya əzakaba ni, mək ədiyu a yam ni vu cizliv.

⁸ Məlan ya təgəsaya kilif a ni ti drin drin akaba dəñ-dəñ ni do, əgray ezewed bəlan ciliñ, nahkay ndam madəbay Yezu ndahan ni təra əna slalah ga yam na gwar kə dəñ-dəñ na, tagəjahbiyu zəva gatay ya akaba kilif dal-dalani ni.

⁹ Nday nakəñ təra tinjia ka dəñ-dəñ na, təhəraya a slalah ga yam ni ba ni ti, tìpi aku ŋgulusa, kilif əki baca akaba *dipen.

10 Eslini Yezu àhi ana tay : « Dəguma àna kilif ya kəgəsumaya na. »

11 Nahkay Simu Piyer àcəliyu a slalah ga yam ni vu keti, àgəjahaya zəva na ka dəŋ-dəŋ a. Tàra tàgəjahaya ti tədiviyyu ahàr ana kilif gəfákani diŋ àna kru kru zlam mahar mahkər. Akaba nani dek zəva ni àtədkaba ndo.

12 Yezu àhi ana tay : « Dəguma kəzumum zlam. » Ku maslaŋa bəlaŋ e kiđiŋ ga ndam mađəbay naŋ ni bu ŋgay « Nak way ? » ti tislíki məhiani ndo, adaba təsəra naŋ Bay geli.

13 Eslini Yezu àra àzay dipenŋ ni, àvi ana tay, mək àvikivu kilif ni ana tay.

14 Kwa ga Yezu ya àŋgaba e kisim ba ni ti àŋgazlivu ana ndam mađəbay naŋ ni sak mahkər àna hini.

Pakama ga Yezu ya ahi ana Piyer ni

15 Tàra təzuma zlam a ti Yezu àhi ana Simu Piyer ahkado : « Simu wur ge Zeŋ, kawayay nu kàtama nday hina waw ? » Piyer nakəŋ àhi : « Iy Bay goro, kəsəra nawayay kur. » Mək Yezu àhi : « Jəgay bəza təmbak goro ni. »

16 Yezu àhi ye cə : « Simu wur ge Zeŋ, kawayay nu aw ? » Piyer àhi : « Iy Bay goro, kəsəra nawayay kur. » Mək Yezu àhi : « Hətay təmbəmbak goro ni. »

17 Yezu àhi ya mahkər : « Simu wur ge Zeŋ, kawayay nu aw ? » Pakama ga Yezu ya àhi ana Piyer « Kawayay nu aw ? » ya mahkər ni ti àhəlia ahàr ana Piyer a, nahkay àhi ana Yezu : « Bay goro ni, kəsəra zlam a dek ; kəsəra nəbu nawayay kur. » Eslini Yezu àhi : « Jəgay təmbəmbak goro ni.

18 Nəhuk nahəma, ka ya ti nak wur dagwa ni ti, nak nakani kəwəlvu àna maslpara, kòra ka məlaŋ

ya ti kàwayay na ðek. Ay ka ya ti ekigia medewel a ni ti akəhəloru ahar agavəla, maslaŋa nahaŋ aməwəlukvù maslpara gayak ni, mək amazoru kur ka məlaŋ ya nak akawayay moroni do ni. »

¹⁹ Yezu àdəm nahkay ti, awayay adafaki ahəmamam Piyer amara məmət, mis atazləbay Melefıt azuhva məmət gayaŋ ni. Yezu àra àhia ma nahkay ti àhi : « Dəbabiyu nu. »

Pakama ga Yezu ya adəmki ka bay ya Yezu awayay naŋ kayani ni

²⁰ Eslini Piyer amənjabiyu gwar kələŋ, mək èpi bay madəbay Yezu ya ti Yezu awayay naŋ kay ni. Naŋ ti naŋ ya ti a vad ya ti təzum zlam akaba Yezu ni ti àzoru ahàr gayaŋ gwar ka məbəruf ga Yezu, àhi : « Bay geli, maslaŋa ya ara asəkumoru kur ni ti way ? » ni.

²¹ Piyer àra èpia naŋ a nahkay ti àhi ana Yezu ahkado : « Ay naŋ hini timey, Bay geli ? »

²² Yezu àhi : « Tamal nawayay ti mənjuhəf duk abivoru ana vad goro ya anaŋga ni ti, ma gani gayak mam ? Nak ti dəbabiyu nu cilin. »

²³ Bəza ga mən geli ndahaŋ tàra ticia ma ga Yezu ya àdəm na ti, təbu tədəm e kidin gatay bu bay madəbay Yezu nani ti aməmət do. Ay ngay aməmət do ni ti Yezu àdəm ndo. Ma gayaŋ ya àdəm ni ti nahkay hi : « Tamal nawayay ti mənjuhəf duk abivoru ana vad goro ya anaŋga ni ti, ma gani gayak mam ? Nak ti dəbabiyu nu cilin. »

²⁴ Abəki zlam nday hini ka wakita ti bay madəbay Yezu nani ; naŋ àbu agray sedi gani daya. Leli day məsəra sedi gayaŋ ya agray ni ti sedi ge jiri.

²⁵ Yezu àgra zlam ndahaŋ a kay daya. Tamal təbəki ma gani bəlaŋ àna bəlaŋ ka wakita ti, amal wakita gani dal-dal àsabay. Nətamahay məlaŋ ga duniya ni dək àhəca ga mabəhadvana.

Ma M^hweni Sulumani ge Melefit New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

7fea74f6-4ba4-5a54-a7cf-a6c88fbc1968